

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT

ÚSTAV FINANCÍ

INSTITUTE OF FINANCES

**ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ VYBRANÉ ORGANIZACE
VEŘEJNÉHO SEKTORU**

EVALUATION OF THE ECONOMY OF SELECTED PUBLIC SECTOR ORGANIZATION

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Lucie Valášková

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

doc. Ing. Eva Lajtkepová, Ph.D.

BRNO 2018

Zadání bakalářské práce

Ústav: Ústav financí
Studentka: **Lucie Valášková**
Studijní program: Ekonomika a management
Studijní obor: Účetnictví a daně
Vedoucí práce: **doc. Ing. Eva Lajtkepová, Ph.D.**
Akademický rok: 2017/18

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně zadává bakalářskou práci s názvem:

Zhodnocení hospodaření vybrané organizace veřejného sektoru

Charakteristika problematiky úkolu:

Úvod

Cíle práce, metody a postupy zpracování

Teoretická východiska práce

Analýza vývoje a současného stavu hospodaření vybrané organizace

Zhodnocení hospodaření vybrané organizace

Vlastní návrhy řešení, posouzení jejich přínosu

Závěr

Seznam použité literatury

Přílohy

Cíle, kterých má být dosaženo:

Cílem práce je na základě teoretických východisek, důkladné analýzy nákladů a výnosů (včetně modifikované finanční analýzy) a zhodnocení hospodaření vybrané příspěvkové organizace navrhnout taková dílčí opatření, která povedou k jejímu efektivnějšímu hospodaření.

Základní literární prameny:

HAMERNÍKOVÁ, B. Veřejné finance: vybrané problémy. 1. vyd. Praha, Wolters Kluwer, 2017.

ISBN 978-80-7552-577-2.

KRAFTOVÁ, I. Finanční analýza municipální firmy. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-717-778-2.

MORÁVEK, Z. a D. PROKŮPKOVÁ. Příspěvkové organizace 2016 - 2017. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-310-5.

VODÁKOVÁ, J. Nástroje ekonomického řízení ve veřejném sektoru. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2013. ISBN 978-80-7478-324-1.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2017/18

V Brně dne 1.3.2018

L. S.

doc. Ing. Vojtěch Bartoš, Ph.D.
ředitel

doc. Ing. et Ing. Stanislav Škapa, Ph.D.
děkan

Abstrakt

Bakalářská práce je zaměřena na zhodnocení hospodaření vybrané organizace veřejného sektoru, kterou je Hvězdárna a planetárium Brno, příspěvková organizace. První část práce obsahuje cíle a metody zpracování. Druhá část poskytuje teoretická východiska, na které navazuje třetí analytická část. Ta zahrnuje základní informace o vybrané organizaci, analýzu nákladů a výnosů a následně i modifikovanou finanční analýzu. Další část je věnovaná zhodnocení hospodaření dle výsledků provedených analýz, na jejichž základě jsou uvedeny návrhy a doporučení pro zlepšení hospodaření organizace.

Klíčová slova

veřejný sektor, nezisková organizace, příspěvková organizace, hospodaření, Hvězdárna a planetárium Brno, finanční analýza

Abstract

The bachelor thesis is focused on evaluation of the economy of a selected public sector organization, which is the Observatory and Planetarium Brno, contributory organization. The first part of the thesis contains objectives and methods of processing. The second part provides the theoretical basis, followed by the third analytical part. This includes basic information about the selected organization, cost-benefit analysis and subsequently modified financial analysis. The next part is devoted to the economic evaluation based on the results of the analyzed analyzes, on the basis of which are presented suggestions and recommendations for improvement the organization's performance.

Keywords

public sector, non-profit organization, contributory organization, economy, Observatory and Planetarium Brno, financial analysis

Bibliografická citace

VALÁŠKOVÁ, L. 2018. *Zhodnocení hospodaření vybrané organizace veřejného sektoru*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2018. 96 s.
Vedoucí bakalářské práce doc. Ing. Eva Lajtkepová, Ph.D.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 20. května 2018

.....

podpis studenta

Poděkování

Touto cestou bych chtěla velice poděkovat vedoucí mé bakalářské práce doc. Ing. Evě Lajtkepové, Ph.D. za její odborné vedení, připomínky a cenné rady. Dále bych chtěla poděkovat vedoucí provozního oddělení Hvězdárny a planetária Brno Ing. Haně Šimšové za její ochotu při mém působení na praxi a dále poskytnutí veškerých potřebných materiálů pro zpracování analytické části. V neposlední řadě patří poděkování mé rodině, která je mi velkou podporou nejen při psaní této práce, ale v průběhu celého mého studia.

OBSAH

ÚVOD.....	10
1 CÍLE PRÁCE, METODY A POSTUPY ZPRACOVÁNÍ.....	12
2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE.....	13
2.1 Národní hospodářství	13
2.2 Veřejný sektor	14
2.3 Neziskové organizace	15
2.3.1 Členění neziskových organizací.....	16
2.3.2 Principy financování neziskových organizací.....	16
2.4 Příspěvkové organizace	17
2.4.1 Zřízení příspěvkových organizací	17
2.4.2 Právní úprava činnosti příspěvkové organizace	18
2.4.3 Hlavní a doplňková činnost.....	18
2.4.4 Organizační schéma	19
2.4.5 Příspěvkové organizace územních samosprávných celků.....	19
2.5 Účetnictví z pohledu příspěvkových organizací.....	21
2.6 Daně z pohledu příspěvkových organizací	26
2.6.1 Daň z příjmů.....	26
2.6.2 Daň z přidané hodnoty	27
2.6.3 Silniční daň.....	29
2.6.4 Daň z nabytí nemovitých věcí.....	29
2.7 Modifikovaná finanční analýza	29
2.7.1 Absolutní ukazatele.....	30
2.7.2 Rozdílové ukazatele	30
2.7.3 Poměrové ukazatele	31
3 ANALÝZA VÝVOJE A SOUČASNÉHO STAVU HOSPODAŘENÍ VYBRANÉ ORGANIZACE	33
3.1 Základní informace o vybrané organizaci.....	33
3.1.1 Historie.....	33
3.1.2 Organizační struktura	34
3.1.3 Hlavní a doplňková činnost.....	35
3.1.4 Účetnictví organizace.....	36
3.2 Zdroje financování.....	37

3.3	Analýza nákladů a výnosů	39
3.3.1	Náklady a výnosy vybrané organizace.....	39
3.3.2	Náklady vybrané organizace	40
3.3.3	Výnosy vybrané organizace	47
3.3.4	Výsledek hospodaření vybrané organizace	53
3.4	Modifikovaná finanční analýza vybrané organizace	54
3.4.1	Ukazatel autarkie.....	55
3.4.2	Ukazatele rentability	56
3.4.3	Ukazatele likvidity	59
3.4.4	Ukazatele aktivity.....	63
3.4.5	Ukazatele financování	65
4	ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ VYBRANÉ ORGANIZACE	69
5	VLASTNÍ NÁVRHY ŘEŠENÍ, POSOUZENÍ JEJICH PŘÍNOSU	74
5.1	Návrh na výstavu v sále exploratoria.....	74
5.2	Abonentní vstupné a věrnostní program	79
5.3	Vstupné jako zaměstnanecký benefit.....	80
5.4	Termínovaný vklad.....	83
	ZÁVĚR	87
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	89
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A SYMBOLŮ	91
	SEZNAM GRAFŮ	92
	SEZNAM OBRÁZKŮ	93
	SEZNAM TABULEK.....	94
	PŘÍLOHY	96

ÚVOD

V tržní ekonomice se nachází subjekty, které prostřednictvím své podnikatelské činnosti vytváří zisk, který spolu se zvyšováním hodnoty podniku patří mezi hlavní cíle. Dále zde působí subjekty, které nejsou založeny za účelem podnikání, ale pro vykonávání veřejně prospěšné činnosti, kde zisk není jejich hlavní prioritou. Obvyklými neziskovými organizacemi, které toto kritérium splňují, jsou příspěvkové organizace, se kterými se setkáváme prakticky denně a možná si to ani neuvědomujeme.

Bakalářská práce se zaměřuje na zhodnocení hospodaření vybrané organizace veřejného sektoru, kterému je docíleno pomocí analýzy nákladů a výnosů a následně i modifikovanou finanční analýzou. Na základě tohoto zhodnocení budou předloženy návrhy a doporučení pro zlepšení hospodaření vybrané organizace. Pro zpracování analytické části byla vybrána Hvězdárna a planetárium Brno, příspěvková organizace. Tato práce bude rozdělena do pěti následujících částí.

Nejprve budou stanoveny cíle práce a vymezeny metody a postupy zpracování.

Další část bude definovat teoretická východiska pro lepší pochopení analytické části, kde bude ve stručnosti přiblíženo celé národní hospodářství, veřejný sektor a neziskové organizace. Dále se tato část bude zabývat příspěvkovými organizacemi, kde bude popsáno jejich zřizování a právní úprava. Velmi důležité je také rozlišit hlavní a doplňkovou činnost. Jelikož příspěvkové organizace jsou povinny vést účetnictví a podléhají daňovému režimu České republiky, je podstatné se zmínit i o této záležitosti, poněvadž se zde nalézají jisté odlišnosti od ziskového sektoru. Závěr této části bude věnován modifikované finanční analýze, kde budou uvedeny základní ukazatele, ze kterých se při zpracovávání analytické části bude vycházet.

V rámci analytické části bude nejprve představena Hvězdárna a planetárium Brno z hlediska jejích podstatných informací, jako je zřizovatel nebo její statutární orgán. V krátkosti bude zmíněna i historie a organizační struktura. Další důležitou součástí je seznámení se s hlavní a doplňkovou činností organizace a dále jejích zdrojů financování, jelikož organizace dostává finanční prostředky pro plnění svého účelu, zejména od svého zřizovatele. Následně bude provedena analýza nákladů a výnosů a také modifikovaná finanční analýza za pomoci vybraných ukazatelů, které jsou charakteristické pro

neziskový sektor. Analýza bude prováděna v rámci sledovaného období od roku 2013 do roku 2017.

Předposlední část práce bude poskytovat celkové zhodnocení hospodaření na základě výsledků z provedených analýz.

V závěrečné části budou uvedeny návrhy a doporučení pro zlepšení hospodaření organizace.

1 CÍLE PRÁCE, METODY A POSTUPY ZPRACOVÁNÍ

Primárním cílem této bakalářské práce je zhodnotit hospodaření vybrané organizace veřejného sektoru pomocí analýzy nákladů a výnosů a modifikované finanční analýzy dle vybraných ukazatelů. V případě této práce se jedná o Hvězdárnu a planetárium Brno, příspěvková organizace. Na základě těchto analýz budou předloženy návrhy a doporučení, která povedou k efektivnějšímu hospodaření organizace.

Dílčí cíle:

- Vyhledat vhodnou odbornou literaturu a shromáždit informace pro teoretické vysvětlení národního hospodářství, kam spadá veřejný sektor a dále i příspěvkové organizace.
- V rámci analytické části představit vybranou příspěvkovou organizaci a uvést zdroje jejího financování.
- Dále provést analýzu nákladů a výnosů a modifikovanou finanční analýzu a na jejich základě zhodnotit hospodářskou situaci vybrané příspěvkové organizace v jednotlivých sledovaných letech (2013 - 2017).
- Dle zjištěných výsledků z analytické části navrhnout optimální řešení pro zlepšení hospodářské situace organizace.

Metody a postupy zpracování

V bakalářské práci je aplikováno několik metod. V teoretické části je potřebná metoda deskripce, která pojmy popisuje. Analytická část využívá především metodu analýzy, která představuje rozklad celku na jednotlivé části a dále syntézu, která zjištěné výsledky sestaví nazpět v jeden celek. Východiskem pro zpracování této části jsou především výkazy, jako je rozvaha a výkaz zisku a ztráty, z jednotlivých sledovaných účetních období. Hospodaření je zkoumáno z hlediska analýzy nákladů a výnosů, poté za pomoci modifikované finanční analýzy vybraných ukazatelů. Tyto analýzy jsou doprovázeny metodou komparace, díky které je možné porovnat výsledky pro jednotlivá období. V poslední kapitole budou používány metody indukce a dedukce, díky kterým budou zpracovány návrhy a doporučení pro zlepšení hospodaření příspěvkové organizace.

2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE

Teoretická část bakalářské práce vychází z odborné literatury. Nejprve je nutné se zaměřit na národní hospodářství, do kterého spadá níže vysvětlený veřejný sektor a neziskové organizace. Dále je zde podrobně vysvětlena problematika příspěvkových organizací z hlediska zřízení tohoto typu organizace, právní úpravy činnosti, vysvětlení hlavní a doplňkové činnosti a také objasnění oblasti účetnictví a daní. Závěr této části bude věnován modifikované finanční analýze, kde budou vysvětleny vybrané ukazatele.

2.1 Národní hospodářství

Čtyř-sektorový model vychází z interakcí a vazeb mezi ziskovým a neziskovým sektorem. Tvůrcem je švédský ekonom Victor A. Pestoff, který za pomoci grafického znázornění určuje institucionální jednotky s různou organizačně-právní povahou (Stejskal, Kuvíková a Maťátková, 2012, s. 39).

Na uvedeném obrázku je zobrazeno národní hospodářství, které se dělí na čtyři sektory. Tyto sektory jsou popsány níže.

Obrázek 1: Členění národního hospodářství dle Pestoffa
zdroj: (Rektořík a kol., 2010, s. 16)

- **Neziskový veřejný sektor** je část neziskového sektoru, který je financován z veřejných financí. Organizačních forem v tomto sektoru je mnoho, např. obce, kraje, organizační složky a příspěvkové organizace (Stejskal, Kuvíková a Maťátková, 2012, s. 41).

- **Neziskový soukromý sektor** je druhá část neziskového sektoru, ve kterém cílovou funkcí není zisk, ale přímý užitek. Je financován ze soukromých financí, ale příspěvek z veřejných financí se nevylučuje (Rektořík a kol., 2010, s. 14). Pod tímto sektorem si můžeme představit občanské sdružení, nadaci nebo církev (Stejskal, Kuvíková a Maňátková, 2012, s. 41).
- **Ziskový soukromý sektor** je část národního hospodářství, kde cílovou funkcí je zisk. Je financován z prostředků získaných z prodeje statků a služeb na základě vztahu nabídky a poptávky (Rektořík a kol., 2010, s. 14). Příkladem jsou akciové společnosti nebo společnosti s ručením omezeným (Stejskal, Kuvíková a Maňátková, 2012, s. 41).
- **Neziskový sektor domácností** má významnou roli v národním hospodářství svým zapojením do koloběhu finančních toků a vstupem na trh produktů, faktorů a kapitálu (Rektořík a kol., 2010, s. 14).

2.2 Veřejný sektor

Významnou částí národního hospodářství je již zmíněný veřejný sektor, který zabezpečuje veřejné statky na neziskovém principu pro veškeré obyvatelstvo. Z toho důvodu je financován z finančních prostředků, které jsou soustředěny v rozpočtové soustavě (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 24). Podle Vodákové (2012, s. 12) může být veřejný sektor definován nejen na základě kritéria financování, kdy jsou subjekty financovány prostřednictvím veřejných rozpočtů, nebo poskytováním dotací ale také na základě kritéria vlastnictví jako část ekonomiky, která se nachází ve veřejném vlastnictví. Peková, Pilný a Jetmar (2012, s. 24) dále uvádějí, že veřejný sektor je řízen veřejnou správou, pod kterou si můžeme představit státní správu a územní samosprávu, dále podléhá veřejné kontrole jak ze strany příslušných kontrolních orgánů, tak ze strany občanů.

Do oblasti veřejného sektoru patří činnosti, které souvisí se zdravotnictvím, školstvím, činnosti vědy a výzkumu, sociální péče, bezpečnosti a ochrany nebo ochrany životního prostředí, které jsou zcela nebo částečně financovány z veřejných prostředků (Vodáková, 2012, s. 13).

Funkce veřejného sektoru

Rozlišujeme tři základní funkce veřejného sektoru. **Ekonomickou funkcí** se rozumí zabezpečování veřejných statků a také vytváření pracovních příležitostí, což má velký vliv na celkovou míru zaměstnanosti. **Sociální funkce** udává prospěšnost veřejného sektoru v podobě sociální péče a prospěšnost činností neziskových organizací ve veřejném sektoru. **Politická funkce** využívá veřejný sektor v politickém klání, v procesu veřejné volby. Činnost veřejného sektoru je ovlivněna hospodářskou politikou, která stanovuje funkce, úkoly a priority, ale i finanční nástroje - např. objem dotací (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 25).

Jak již vyplývá z části 2.1, veřejný a soukromý sektor se navzájem doplňuje a podmiňuje. Úkolem veřejného sektoru je vytvořit podmínky pro fungování sektoru soukromého, např. fungující dopravní infrastrukturou, zákonodárstvím, zajištěním bezpečnosti majetku nebo přispět k ekonomickému růstu v podobě nákupu zařízení do nemocnic nebo škol (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 26). Pokud tedy selhává jeden z nich v zajištění potřeb, nastupuje druhý (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 23).

Veřejný sektor vytváří zkvalitnění lidského života. Umožňuje dosáhnout spravedlivosti v rozdělování, kdy i nižší příjmové skupiny obyvatel mají možnost využít statky produkované např. ve školství, zdravotnictví nebo v sociálních službách prostřednictvím neziskových organizací veřejného sektoru (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 26).

2.3 Neziskové organizace

Pod **neziskovou organizací** si podle Stejskala, Kuvíkové a Maťátkové (2012, s. 16) můžeme představit organizaci, která nebyla založena či zřízena za účelem podnikání, ale pro vykonávání veřejně prospěšné činnosti ať už pro stát, společnost nebo určitou skupinu lidí. Otrusinová a Kubíčková (2011, s. 1) doplňují, že tento pojem neznamená, že jde o organizace, které nerealizují žádný zisk, ale o organizace, kde zisk není nejdůležitějším motivem jejich existence.

Podle Pekové, Pilného a Jetmara (2012, s. 41) můžeme dle zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, definovat tzv. poplatníky – právnické osoby, které nejsou založeny nebo zřízeny za cílem dosahování zisku:

- obce jako základní územní samosprávné celky,

- kraje jako vyšší územní samosprávné celky,
- organizační složky státu, obcí a krajů,
- příspěvkové organizace,
- státní fondy,
- veřejné vysoké školy,
- obecně prospěšné společnosti,
- nadace,
- nadační fondy,
- registrované církve a náboženské společnosti,
- politické strany a politická hnutí,
- zájmová sdružení právnických osob s právní subjektivitou,
- občanská sdružení včetně odborových organizací,
- komory a jiné neziskové organizace, které vznikají dle zvláštních předpisů.

2.3.1 Členění neziskových organizací

Organizace, které se vyskytují v neziskovém sektoru jsou dvojího typu – soukromé a veřejné. Soukromé vznikají rozhodnutím soukromého subjektu, ať už osoby fyzické či právnické. Veřejné mají původ v rozhodnutí instituce veřejného sektoru – státu. Ve výsledku se jedná o **soukromé neziskové** a **veřejné neziskové organizace** (Stejskal, Kuvíková a Maťátková, 2012, s. 16).

Avšak Peková, Pilný a Jetmar (2012, s. 41) se domnívají, že členění neziskových organizací může být i podle toho, zda výstupy těchto organizací jsou určeny pouze vlastním členům (neziskové zájmové organizace) nebo zda výstupy slouží široké veřejnosti (veřejně prospěšné neziskové organizace).

Rektořík a kol. (2010, s. 41) doplňují členění z hlediska financování, kdy jsou organizace financovány zcela z veřejných rozpočtů, zčásti z veřejných rozpočtů, z různých zdrojů (dary, sbírky, vlastní činnost) nebo především z výsledků realizace svého poslání.

2.3.2 Principy financování neziskových organizací

Pro dlouhodobě udržitelné fungování neziskové organizace je jednoznačně nutné zabezpečit její financování, a to v dostatečné výši a ve vhodné struktuře. U neziskových

organizací je financování specifické kvůli neziskovému postavení ve společnosti. Do základních obecných principů zařazujeme:

- vícezdrojovost,
- samofinancování a fundraising,
- neziskovost (Stejskal, Kuvíková a Maťátková, 2012, 94 - 99).

Je také důležité zmínit, že pro neziskové organizace je důležitý i marketing, přestože většina neziskových organizací neprodává produkty. „Prodávají“ jejich poslání, myšlenky a jejich služby. Pokud tedy společnost nemá žádné povědomí o poslání těchto organizací, je velmi nepravděpodobné, že přispějí finančními prostředky (Blery, Katseli a Tsara, 2010, s. 57 - 58).

2.4 Příspěvkové organizace

Příspěvkové organizace jsou právnické osoby, které jsou zřizovány státem nebo územně samosprávnými celky – kraji, obcemi (Stejskal, Kuvíková a Maťátková, 2012, s. 50).

2.4.1 Zřízení příspěvkových organizací

Tyto organizace mají samostatnou právní subjektivitu, což znamená, že se zapisují na návrh zřizovatele do obchodního rejstříku (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 46), který podá nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy organizace vznikla. Do stejné lhůty zřizovatel oznámí Ústřednímu věstníku České republiky skutečnosti o zřízení, znění zřizovací listiny nebo o zrušení či sloučení příspěvkové organizace (Vrabková a kol., 2017, s. 21).

Zřizovací listina příspěvkové organizace musí dle Pekové, Pilného a Jetmara (2012, s. 46) obsahovat:

- úplný název zřizovatele,
- název, sídlo a identifikační číslo,
- vymezení hlavního účelu a předmět činnosti,
- označení statutárních orgánů,
- vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele,
- vymezení majetkových práv,

- vymezení pravidel pro výrobu a prodej zboží,
- práva a povinnosti s případným pronajímáním svěřeného majetku,
- zřizovatelem povolené doplňkové činnosti,
- vymezení doby, na kterou je organizace zřízena.

Stejskal, Kuvíková a Maťátková (2012, s. 51) uvádějí, že po založení je nutné vydat další **vnitřní předpisy**:

- statut, který se řídí schválením zřizovatele,
- organizační řád,
- pravidla hospodaření,
- odpisový řád,
- pravidla pro oběh účetních dokladů, a další vnitřní předpisy.

2.4.2 Právní úprava činnosti příspěvkové organizace

V České republice jsou příspěvkové organizace upraveny řadou různých právních předpisů. V této práci jsou vyjmenovány v následující tabulce.

Tabulka 1: Právní úprava příspěvkových organizací dle zřizovatele
zdroj: vlastní zpracování dle Vrabkové a kol. (2017, s. 18)

Zřizovatel	Základní právní předpis
Stát	• Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů • Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích
Územně samosprávný celek	• Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů • Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích • Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích • Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze

2.4.3 Hlavní a doplňková činnost

Příspěvkové organizace plní hlavní činnost, pro kterou jsou zřízeny a zpravidla je díky ní sledován nějaký veřejně prospěšný cíl. Doplňková činnost má naopak komerční

charakter, kde cílem je dosažení zisku, který je chápán jako finanční zdroj hlavní činnosti. (Vrabková a kol., 2017, s. 40).

Peková, Pilný a Jetmar (2012, s. 47) dále uvádějí, že pokud příspěvková organizace má zřizovatelem povolenou doplňkovou činnost, měla by touto činností navazovat na hlavní účel, aby mohla lépe využít všechny hospodářské možnosti a odbornosti svých zaměstnanců. Tato činnost nesmí narušovat plnění hlavního účelu, což dle Vrabkové a kol. (2017, s. 22) znamená, že i kdyby byla doplňková činnost pro organizaci výhodnější, nesmí dostat přednost před činností hlavní. Ze zákona je dána povinnost vést účetnictví těchto dvou činností odděleně. Rektořík a kol. (2010, s. 60) doplňují, že pokud příspěvková organizace vytváří ve své doplňkové činnosti zisk, může jej použít pouze ve prospěch své hlavní činnosti. Peková, Pilný a Jetmar (2012, s. 47) dále vysvětlují, že pokud by byla doplňková činnost ztrátová, musí se zrušit, jelikož ve veřejném sektoru nemá smysl poskytovat tržní statky se ztrátou.

Otrusinová a Kubíčková (2011, s. 19) doplňují, že je dále důležité, aby byly důsledně odděleny i investiční a provozní prostředky.

2.4.4 Organizační schéma

Zřizovatel jmenuje vedoucího organizace (ředitele), který je statutárním orgánem. Ředitel je v souladu s platnými předpisy správným hospodářem a nese odpovědnost za činnost i hospodaření organizace. Vydává vnitřní předpisy, odpovídá za stanovení platů zaměstnanců organizace a plně odpovídá za důsledky porušení rozpočtové kázně organizace (Vrabková a kol., 2017, s. 19).

Organizační členění bývá zpravidla podobné. Nezbytným útvarem je ekonomické, právní či správní oddělení. Další útvary, např. provozní či technické oddělení, se zabývají provozem veřejných služeb, které jsou hlavní činností organizace. Organizační schéma je konkrétně specifikováno ve vnitřním organizačním řádu. Jako kontrolní orgán hospodaření příspěvkových organizací působí jak vnitřní audit, tak i oddělení vnějšího auditu příslušného zřizovatele (Stejskal, Kuvíková a Mařátková, 2012, s. 51).

2.4.5 Příspěvkové organizace územních samosprávných celků

Příspěvkové organizace územních samosprávných celků, tedy obcí, krajů a hl. města Prahy, jsou zřizovány dle zákona č. 250/2000 Sb. pro takové činnosti ve své působnosti,

které jsou obvykle neziskové a vyžadují samostatnou právní subjektivitu. Tyto organizace obstarávají smíšené veřejné statky, zpravidla v oblasti zdravotnictví, kultury, školství, dopravy a sociální oblasti pro obyvatele na lokální nebo regionální úrovni (Vrabková a kol., 2017, s. 21).

Dále využívají k produkci veřejných statků především majetek, který mají poskytnutý od svého zřizovatele a o který jsou povinny pečovat a odepisovat. Hospodaření probíhá v rámci jejich rozpočtu, který je sestavován jako vyrovnaný. Obsahuje pouze náklady a výnosy související s poskytovanými službami, které pocházejí z hlavní činnosti. Avšak příspěvkové organizace nejsou zpravidla soběstačné, a proto dostávají z rozpočtu zřizovatele finanční příspěvek, tedy transfer, na krytí nákladů. Z tohoto důvodu nejsou oprávněny přijímat ani poskytovat půjčky nebo úvěry a vystavovat směnky. Výjimkou je pouze poskytování půjček z fondu kulturních a sociálních potřeb (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 227).

Hospodaří tedy s peněžními prostředky, které byly získány vlastní činností a s prostředky poskytnutými z rozpočtu svého zřizovatele. Vlastní příjmy a příspěvek na provoz od zřizovatele spadají do hlavních výnosů těchto organizací (Vrabková a kol., 2017, s. 21).

Dále rovněž hospodaří s peněžitými dary od fyzických či právnických osob a v neposlední řadě s peněžními prostředky ze zahraničí (Rektořík a kol., 2010, s. 59 - 60).

Také využívají prostředky svých fondů, kterými jsou:

Rezervní fond je tvořen ze zlepšeného výsledku hospodaření po skončení roku na základě schválení jeho výše zřizovatelem, sníženého o případné převody do fondu odměn. O zlepšený výsledek hospodaření se jedná v případě, kdy skutečné výnosy hospodaření jsou spolu s přijatým příspěvkem na provoz vyšší než provozní náklady (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 236). Vrabková a kol. (2017, s. 25) doplňují, že rezervní fond může být tvořen také z peněžních darů a z nespotřebovaných dotací spolufinancovaných Evropskou unií. K použití rezervního fondu dochází tehdy, kdy je financován další rozvoj a časový nesoulad mezi výnosy a náklady. Také z něj dochází k úhradě případných sankcí za porušení rozpočtové kázně nebo k úhradě zhoršeného hospodářského výsledku z minulých let.

Investiční fond slouží k financování investičních potřeb. Je tvořen z odpisů hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku dle odpisového plánu, který je schválen zřizovatelem, dále z investičních dotací, z výnosů z prodeje svěřeného dlouhodobého hmotného majetku, pokud dal zřizovatel souhlas, z prodeje vlastního majetku, z účelových investičních darů a z převodů z rezervního fondu ve výši povolené zřizovatelem (Peková Pilný a Jetmar, 2012, s. 236). Peněžní prostředky lze použít pouze na investiční výdaje, nikoliv na provozní, výjimkou je financování údržby a oprav majetku (Vrabková a kol., 2017, s. 25).

Fond odměn je tzv. motivační fond, jelikož je tvořen ze zlepšeného výsledku hospodaření, výše je ale limitována. Nesmí dosahovat více než 80 % zlepšeného výsledku hospodaření, a ne více než 80 % stanoveného nebo přípustného objemu prostředků na platy. Tvorba tohoto fondu je na základě schválení výše zlepšeného výsledku hospodaření zřizovatelem (Vrabková a kol., 2017, s. 25).

Fond kulturních a sociálních potřeb se řídí zákonem č. 218/2000 Sb. a zákonem č. 250/2000 Sb. a také vyhláškou Ministerstva financí č. 353/2015 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb (Vrabková a kol., 2017, s. 26). V průběhu roku se tvoří zálohově z roční plánované výše nákladů na platy a náhrady platů, mezd a odměn (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 237). Od 1. ledna 2017 se odvod zvyšuje na 2 % z objemu vyplacených mezd. Používá se k financování kulturních, sociálních a dalších potřeb zaměstnanců (Vrabková a kol., 2017, s. 26).

Zůstatky těchto fondů se po skončení roku převádějí do roku následujícího (Rektořík a kol., 2010, s. 60).

2.5 Účetnictví z pohledu příspěvkových organizací

Účetnictví příspěvkových organizací je upraveno soustavou předpisů na úrovni zákonů a norem, které navazují na jiné právní předpisy a zákony.

Základní předpisy vyjmenovává Vrabková a kol.:

- „*zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,*

- vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů (technická vyhláška o účetních záznamech), ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 220/2013 Sb., o požadavcích na schvalování účetních závěrek některých vybraných účetních jednotek,“ (Vrabková a kol., 2017, s. 31 - 32).
- České účetní standardy č. 701 – č. 710 (Vrabková a kol., 2017, s. 32).

Vybrané účetní jednotky (ÚJ) definuje zákon o účetnictví:

- organizační složky státu (ministerstva a jim podobné orgány),
- státní fondy podle rozpočtových pravidel,
- územní samosprávné celky,
- dobrovolné svazky obcí,
- Regionální rady regionů soudržnosti,
- příspěvkové organizace,
- zdravotní pojišťovny (Zákon č. 563/1991 Sb., §1, odst. 3).

Účetnictví poskytuje zásadní informace pro finanční řízení a kontrolu, umožňuje analýzu současného stavu a tím je užitečné pro rozhodování do budoucna a také umožňuje srovnávat jednotlivé výsledky mezi ÚJ (Morávek a Prokúpková, 2016, s. 165).

Účetnictví plní svoje poslání tím, že pravdivě, spolehlivě a věrně popisuje velikost a strukturu majetku a závazků, dále také strukturu zdrojů financování a hospodářský výsledek (Morávek a Prokúpková, 2016, s. 165).

V souvislosti s účetnictvím příspěvkových organizací je důležité charakterizovat následující pojmy – **cash bázi** a **akruální princip**, které vymezuje IPSAS (Mezinárodní účetní standardy pro veřejný sektor). Pokud ÚJ účtuje na základě peněžního principu

(cash báze), sleduje pouze transakce spojené s tokem peněz, tedy příjmy a výdaje, a tím pádem tyto účetní transakce nejsou časově rozlišeny. Proto je tu akruální princip, který spočívá v tom, že ÚJ účtuje podvojnými zápisy o skutečnostech, které jsou jednak předmětem účetnictví, a navíc patří do období, s kterým časově a věcně souvisí. Vzniká tedy zisk nebo ztráta, jako rozdíl mezi náklady a výnosy, kdy nezáleží, zda tyto náklady nebo výnosy byly uhrazeny (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 31 - 32).

U **rozsahu vedení účetnictví** existují dvě varianty. Buď se jedná o vedení ve zjednodušeném rozsahu na základě rozhodnutí zřizovatele u příspěvkových organizací územních samosprávných celků, nebo vedení v plném rozsahu, přestane-li ÚJ splňovat podmínky pro vedení účetnictví v rozsahu zjednodušeném. Změny v rozsahu vedení účetnictví lze provést jen k prvnímu dni účetního období následujícího po účetním období, ve kterém byly zjištěny uvedené skutečnosti (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 40).

Morávek a Prokúpková (2016, s. 210) uvádí, že většina příspěvkových organizací vede plný rozsah účetnictví. Účetní knihy mají uspořádané:

- z časového hlediska – účetní deníky,
- z věcného hlediska – hlavní knihu,
- dle knih analytických účtů – podrobnosti k jednotlivým syntetickým účtům,
- dle podrozvahových účtů.

Účetní závěrka má tyto složky:

- rozvaha – přehled o aktivech (struktura majetku) a pasivech (zdroje majetku),
- výkaz zisku a ztráty – přehled nákladů a výnosů dle členění na hlavní a doplňkovou činnost,
- přílohu doplňující informace předešlých výkazů a další požadované informace,
- přehled o peněžních tocích a
- přehled o změnách vlastního kapitálu (Morávek a Prokúpková, 2016, s. 211 - 212).

Poslední dva přehledy zpracují a předkládají jen ty ÚJ, které jsou dle zákona o účetnictví §20, odst. 1 b) a c) charakterizovány jako střední ÚJ a malé ÚJ (Morávek a Prokúpková, 2016, s. 211 - 212).

Jelikož má **rozvaha** vybraných ÚJ určité odlišnosti od ziskového sektoru, je uvedena v následující tabulce. Aktiva jsou členěna na stálá a oběžná. Dle své podstaty se stálá aktiva člení na nehmotná (software, licence, patenty), hmotná (pozemky, budovy, počítače), finanční (cenné papíry, podíly) a *dlouhodobé pohledávky* (dlouhodobé poskytnuté zálohy). Oběžná aktiva se dělí na zásoby (materiál, zboží), krátkodobé pohledávky (z obchodních vztahů, za zaměstnanci, daňové) a krátkodobý finanční majetek (bankovní účty, ceniny, peníze v pokladně). Naopak pasiva se dělí na vlastní a cizí. Vlastní kapitál se dělí na *jmění ÚJ a upravující položky* (dotace na pořízení dlouhodobého majetku, oceňovací a kurzové rozdíly, opravy minulých let), *fondy ÚJ* a výsledek hospodaření. Mezi cizí zdroje řadíme rezervy, a dále dlouhodobé a krátkodobé závazky (k zaměstnancům, z obchodních vztahů, úvěry, přijaté zálohy, daňové) (Vodáková, 2013, s. 40 - 41).

Tabulka 2: Agregovaná rozvaha vybrané ÚJ
zdroj: vlastní zpracování dle Vodákové (2013, s. 40)

AKTIVA	PASIVA
Stálá aktiva	Vlastní kapitál
Dlouhodobý nehmotný majetek	Jmění ÚJ a upravující položky
Dlouhodobý hmotný majetek	Fondy ÚJ
Dlouhodobý finanční majetek	Výsledek hospodaření
Dlouhodobé pohledávky	
Oběžná aktiva	Cizí zdroje
Zásoby	Rezervy
Krátkodobé pohledávky	Krátkodobé závazky
Krátkodobý finanční majetek	Dlouhodobé závazky
Přechodné účty aktiv	Přechodné účty pasiv

Tabulka č. 3 rozděluje ÚJ na mikro, malé, střední a velké. Posuzují se aktiva celkem, roční úhrn čistého obrátu a průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období. Dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví §1b, odst. 5 je důležité podotknout, že mezi velké

ÚJ patří subjekty veřejného zájmu (banky, pojišťovny, penzijní společnosti, zdravotní pojišťovny) a vybrané ÚJ, do kterých spadají i příspěvkové organizace.

Tabulka 3: Kategorie účetních jednotek

zdroj: vlastní zpracování dle Morávka a Prokūpkové (2016, s. 208)

	Aktiva celkem (Kč)	Roční úhrn čistého obrátu (Kč)	Průměrný počet zaměstnanců	Dvě z uvedených hodnot
Mikro ÚJ	9 000 000	18 000 000	10	nepřekračuje
Malá ÚJ	100 000 000	200 000 000	50	nepřekračuje
Střední ÚJ	500 000 000	1 000 000 000	250	nepřekračuje
Velká ÚJ	Pokud ÚJ překračuje k rozvahovému dni alespoň dvě z uvedených hodnot pro střední ÚJ			

Povinnosti účetní jednotky

Příspěvkové organizace (vybrané ÚJ) jsou povinny vést účetnictví ode dne svého vzniku až do dne svého zániku. Jsou povinny dodržovat požadavky na vedení účetnictví, především:

- směrnou účtovou osnovu, která závazně definuje účtové třídy, účtové skupiny, syntetické skupiny a účty,
- uspořádání a označování položek účetní závěrky,
- uspořádání a označování položek konsolidované účetní závěrky,
- obsahové vymezení účetní závěrky,
- účetní metody,
- podmínky předávání a přebírání účetních záznamů,
- české účetní standardy,
- vést jedno účetnictví za ÚJ jako celek,
- vést účetnictví jako soustavu účetních záznamů,
- vést účetnictví v české měně (cizí měnu mohou použít pouze tehdy, pokud jsou pohledávky a závazky, podíly na obchodních společnostech, cenné papíry, deriváty, ceniny, opravné položky a rezervy vyjádřeny v cizí měně)
- vést účetnictví v českém jazyce,

- v příslušném období aplikovat účetní metody ve znění platném na jeho počátku (Morávek a Prokúpková, 2016, s. 174 - 175).

Otrusínová a Kubíčková (2011, s. 40) doplňují, že ÚJ jsou povinny vést účetnictví správně, úplně, průkazně, srozumitelně a přehledně.

Dalším specifikem nejen pro příspěvkové organizace, ale i pro státní a veřejnoprávní instituce, územně samosprávné celky, státní podniky a právnické osoby s většinovou majetkovou účastí státu, je povinnost zveřejňování uzavřených smluv s plněním nad 50 000 Kč (bez DPH) v registru smluv. Zákon č. 340/2015 Sb., o registru smluv, nabyt účinnosti v roce 2017, jehož cílem je zefektivnění hospodaření s veřejnými prostředky a zamezení jejich plýtvání či zneužití (Hamerníková, 2017, s. 79).

2.6 Daně z pohledu příspěvkových organizací

Neziskové organizace, včetně příspěvkových organizací, mohou být plátcí a poplatníky všech daní, avšak je u nich většinou uplatňován omezený daňový režim. Jsou využívána různá zvýhodnění, tzn. úlevy, osvobození nebo výjimky ze zdanění (Rektořík a kol., 2010, s. 158).

2.6.1 Daň z příjmů

Tato daň je upravena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Pro zdanění příspěvkových organizací je důležitá skutečnost, že v souladu s §17a, odst. 2 ZDP patří tyto organizace mezi veřejně prospěšné poplatníky (Morávek a Prokúpková, 2016, s. 52). Tento zákon je definuje: „*Veřejně prospěšným poplatníkem je poplatník, který v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, statutem, stanovami, zákonem nebo rozhodnutím orgánu veřejné moci jako svou hlavní činnost vykonává činnost, která není podnikáním.*“ (Zákon č. 586/1992 Sb., § 17a, odst. 1).

Pro účely daně z příjmů je velmi důležité rozlišovat hlavní a doplňkovou činnost. Pro definování hlavní činnosti se podle ZDP vychází ze statutu, stanov, zřizovacích nebo zakladatelských listin (Rektořík a kol., 2010, s. 158).

Předmět daně veřejně prospěšných poplatníků je vymezen v §18a ZDP. V odst. 1 jsou uvedeny příjmy, které nejsou předmětem daně a v odst. 2 potom příjmy, které jsou naopak předmětem daně vždy. Tato úprava také rozděluje veřejně prospěšné poplatníky na ty,

u kterých je uplatňován tzv. úzký základ daně, a na ty s tzv. širokým základem daně, kde jsou předmětem daně veškeré příjmy kromě investičních dotací. Příspěvkové organizace patří do skupiny s úzkým základem daně, u kterých jsou zdaňovány jen některé druhy příjmů pocházející především z doplňkové a jiné činnosti (Morávek, Prokūpková, 2016, s. 53).

Pro zjištění **základu daně** vychází příspěvková organizace z účetního výsledku hospodaření, který vypočte jako rozdíl mezi výnosy a náklady. Poté je výsledek hospodaření upravován na základ daně, který je postupně očišťován o náklady, které nejsou daňové a výnosy, které nejsou zdanitelnými příjmy. V souladu s §20 odst. 7 ZDP lze základ daně dále snížit až o 30 %, maximálně ale o 1 000 000 Kč. Pokud 30 % snížení vychází méně než 300 000 Kč, lze odečíst částku 300 000 Kč, ale pouze do výše základu daně, tzn. že v důsledku tohoto odpočtu se nelze dostat do daňové ztráty. Je také důležité zmínit, že se základ daně takto snižuje až poté, co je snížený dle §34 ZDP, např. o daňovou ztrátu, výdaje vynaložené na realizaci projektů výzkumu a vývoje a o odpočet na podporu odborného vzdělávání. Jelikož hlavní činnost bývá ve většině případů ztrátová, měly by být tyto prostředky získané úsporou na dani použity ke krytí těchto nákladů nebo výdajů (Morávek a Prokūpková, 2016, s. 72 - 73). Poté co je vypočtena daň, je možné uplatnit slevu na dani. V případě příspěvkové organizace připadá v úvahu jediné sleva z titulu zaměstnávání zaměstnanců se zdravotním postižením dle §35 odst. 1 ZDP (Morávek a Prokūpková, 2016, s. 93).

2.6.2 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty je upravena zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, který nahradil předchozí zákon č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty. Motivem pro přijetí nového zákona bylo sladění právní úpravy DPH s právem EU, aby dopady jednotlivých transakcí byly v různých zemích neutrální (Morávek a Prokūpková, 2016, s. 98).

Předmět daně vymezuje §2 ZDPH, z pohledu příspěvkové organizace je to dle Morávka a Prokūpkové (2016, s. 100) zejména:

- „dodání zboží za úplatu osobu povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti s místem plnění v tuzemsku,

- *poskytnutí služby za úplatu osobu povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti s místem plnění v tuzemsku.*“.

Osoba povinná k dani je povinna se zaregistrovat jako **plátce daně z přidané hodnoty** po překročení obrátu 1 000 000 Kč za nejvýše 12 bezprostředně předcházejících kalendářních měsíců (Rektořík a kol., 2010, s. 165). Obrat charakterizuje ZDPH v §4a.

Osoba povinná k dani, která dosud není plátcem daně, se stává **identifikovanou osobou** ke dni pořízení zboží, přijetí zdanitelného plnění nebo poskytnutí služby, jestliže:

- v tuzemsku pořizuje zboží z jiného členského státu, které spadá do předmětu spotřební daně, nebo se jedná o pořízení nového dopravního prostředků nebo o pořízení jiného zboží, pokud jeho hodnota překročí částku 326 000 Kč za rok,
- v tuzemsku přijme zdanitelné plnění s místem plnění v tuzemsku od osoby neusazené v tuzemsku, jestliže jde o poskytnutí služby, dodání zboží s instalací nebo montáží,
- poskytne služby s místem plnění v jiném členském státě, pokud se nejedná o službu, která je v jiném členském státě osvobozena od daně (Morávek a Prokúpková, 2016, s. 107).

Pokud bude příspěvková organizace plátcem daně nebo identifikovanou osobou, bude DPH řešit přímo. Aby se mohla stát plátcem daně, musí být osobou povinnou k dani, kterou bude, pokud bude samostatně a soustavně uskutečňovat ekonomickou činnost.

Díky této definici je zřejmé, že většina nebo spíše všechny příspěvkové organizace vykonávají ekonomickou činnost, ať už v podobě služeb, činností vědeckých, uměleckých nebo výchovatelských. Ve většině případů se jedná i o využívání hmotného a nehmotného majetku, tedy nájem. Je tedy otázkou, jak postupovat v situaci, kdy je služba poskytována za příspěvek či dotaci od zřizovatele nebo z jiného zdroje veřejného rozpočtu. Uplatňuje se varianta, která udává, že dotaci nebo příspěvek od zřizovatele nelze brát jako úplatu za poskytnuté služby a tím pádem není poskytování těchto služeb předmětem daně. Z toho vyplývá, že pokud plátce použije přijaté zdanitelné plnění pouze pro tyto služby, nemá nárok na odpočet daně, a pokud jej použije i pro účely své ekonomické činnosti, musí použít poměrný odpočet, tzn. je nutné rozlišovat hlavní a doplňkovou činnost (Morávek a Prokúpková, 2016, s. 100 - 101).

Zdaňovací období je ve většině případů kalendářní měsíc, avšak dle ZDPH se plátce může rozhodnout, že jeho zdaňovacím obdobím bude kalendářní čtvrtletí, avšak pouze za podmínek, které stanovuje tento zákon v §99a, odst. 1 (Zákon č. 235/2004).

2.6.3 Silniční daň

Silniční daň je upravena zákonem č. 16/1993 Sb., o dani silniční. Důležité je zmínit, že příspěvkové organizace se budou touto daní zabývat pouze v případě, pokud bude jejich silniční motorové vozidlo používáno k jiné než nepodnikatelské činnosti, z které plynoucí příjmy nejsou předmětem daně. Podmínkou je tedy používání silničního motorového vozidla k doplňkové či jiné činnosti (Morávek a Prokūpková, 2016, s. 152).

2.6.4 Daň z nabytí nemovitých věcí

Daň z nabytí nemovitých věcí byla přijata zákonným opatřením Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí. V průběhu roku 2016 byla tato daň novelizována zákonem č. 254/2016 Sb., a to s účinností od 1. listopadu 2016. Do konce roku 2013 byla v účinnosti daň z převodu nemovitostí upravená zákonem č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí (Morávek a Prokūpková, 2016, s. 25).

Poplatníky této daně budou příspěvkové organizace územních samosprávných celků pouze v případě, že k nemovité věci budou mít vlastnické právo. V případě, kdy vlastníkem je zřizovatel, bude poplatníkem on (Morávek a Prokūpková, 2016, s. 26).

2.7 Modifikovaná finanční analýza

Pro každou organizaci je finanční analýza důležitá pro hodnocení finančního řízení, bez ohledu na právní formu či zdroje financování. Ve veřejném sektoru jsou však určité zvláštnosti. Výkonnost organizace je nutno hodnotit na základě jejího poslání a vymezených cílů, kde by si jednotlivé organizace měly vytvořit vlastní systém ukazatelů, které jsou z vypovídacího hlediska pro ně vhodné (Otrusínová a Kubičková, 2011, s. 110 - 111).

Většinou se finanční analýza provádí na základě účetních dat, tzv. analýzou ex post, tedy pohledem do minulosti. Ovšem je využitelná i analýza ex ante, u které se naopak utvářejí

data podobná datům účetním s ohledem na stanovené dílčí cíle, jako pohled do budoucnosti (Kraftová, 2002, s. 100).

Základní skupiny finančních ukazatelů, které vycházejí z účetních dat obsažených v rozvaze, výkazu zisku a ztráty a výkazu cash-flow, vyjmenovává Vodáková (2013, s. 115):

- ukazatele absolutní,
- ukazatele rozdílové,
- ukazatele poměrové.

2.7.1 Absolutní ukazatele

Tyto ukazatele vycházejí z některého účetního výkazu a tvoří konkrétní údaj z určitého řádku. Jejich nespornou výhodou je jednoduché zjištění a následná interpretace. Do těchto ukazatelů řadíme horizontální a vertikální analýzu z rozvahy, výkazu zisku a ztráty nebo výkazu cash-flow v čase. Pro tuto analýzu je vhodné, aby analyzované období bylo co nejdelší, což poskytuje lepší údaje pro řízení a rozhodování (Vodáková, 2013, s. 115 - 116).

- **Horizontální analýza** je tzv. analýzou „po řádcích“. Pro provedení je nutné, aby existovaly alespoň dva údaje pro ten samý údaj z účetních výkazů ze dvou různých časových období. Vyjadřuje se jako absolutní rozdíl nebo jako změna oproti předcházejícímu období v procentech, která představuje jednodušší interpretaci tohoto údaje v čase (Vodáková, 2013, s. 116).
- **Vertikální analýza** je tzv. analýzou „po sloupcích“. Projevuje se jako rozbor v procentech pro jednotlivé položky účetního výkazu, které se vztahují k jedné z položek tohoto výkazu v čase. (Vodáková, 2013, s. 116).

2.7.2 Rozdílové ukazatele

Zahrnují takové ukazatele, které se spočítají jednoduchým odečítáním některých údajů z účetních výkazů. Vodáková (2013, s. 115) dále uvádí jako příklad ukazatel **čistých pohotových peněžních prostředků**, který se vypočte jako:

$$\text{ČPPP} = \text{pohotové peněžní prostředky} - \text{okamžitě splatné závazky}$$

2.7.3 Poměrové ukazatele

Tyto ukazatele, jak už z názvu vyplývá, se vypočítají jako poměr mezi konkrétními údaji z účetních nebo jiných výkazů. Jsou považovány za nejčastěji využívané ukazatele finanční analýzy (Vodáková, 2013, s. 116). Zahrnují se zde různé skupiny poměrových ukazatelů, nejvýznamnější ukazatele pro municipální oblast charakterizuje Kraftová (2002, s. 99).

- **Ukazatele autarkie** mají ve veřejném sektoru své čestné místo pro zjištění tzv. míry soběstačnosti. Vzhledem k použitým údajům může být analyzována na bázi výnosově nákladové, která bude použita v této práci, nebo na bázi příjmově výdajové (Vodáková, 2013, s. 128).
- **Ukazatele rentability** poměřují určitou kategorii zisku (zisk před zdaněním nebo zisk po zdanění) k jinému údaji, nejčastěji celková aktiva nebo vlastní kapitál (Vodáková, 2013, s. 125) tak, aby bylo možno posoudit míru, ve kterém přinesly zhodnocení (Otrusínová a Kubíčková, 2011, s. 96). V soukromém sektoru patří tento ukazatel mezi tradiční ukazatele hodnocení efektivnosti, avšak ve veřejném sektoru je problém z hlediska zisku, který není smyslem činnosti těchto organizací. Avšak je nutné si uvědomit, že vedle hlavní činnosti organizace uskutečňují i činnost doplňkovou. Využije se například ukazatel rentability nákladů doplňkové činnosti, míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové nebo rentabilita provozních příjmů doplňkové činnosti (Kraftová, 2002, s. 105 - 108).
- **Ukazatele likvidity** obecně představují schopnost přetvářet svůj majetek v peněžní prostředky a těmi vyrovnávat v krátkodobém časovém úseku své závazky (Kraftová, 2002, s. 35). Ztráta likvidity je varovným signálem, který znamená finanční problémy daného subjektu což může přerůst v nesolventnost, a tedy ztrátu důvěryhodnosti v očích věřitelů. Zahrnuje se zde především likvidita okamžitá, pohotová a běžná (Vodáková, 2013, s. 117).
- **Ukazatele aktivity** posuzují schopnost využívat vložené prostředky, dále představují vázanost kapitálu v aktivech a jejich míru transformace do žádoucích výsledků (Kraftová, 2002, s. 46). S ohledem na specifika municipální sféry Kraftová (2002, s. 119) doporučuje využít například míru vázanosti fixních aktiv

ve výnosech, ukazatel obratu kapitálu, dobu obratu pohledávek, poměr dob obratu krátkodobých pohledávek a závazků nebo také rychlost obratu zásob, pokud jsou zásoby pro organizaci významné.

- **Ukazatele financování** mají v municipální sféře poněkud jiné postavení, než jak je tomu v soukromém sektoru, kde tyto ukazatele patří mezi ty nejvýznamnější. Z hlediska způsobu financování i reglementace financování municipálních firem převládají zejména vlastní zdroje nad dluhy, které mají nejčastěji krátkodobou povahu a které se nejvíce týkají závazků vůči dodavatelům, zaměstnancům a na ně vázaným závazkům vůči institucím sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění a státu. Kraftová (2002, s. 126) dále popisuje, že je vhodné se odklonit od tradičně užívaných ukazatelů a mezi tyto ukazatele tedy zařadit míru finanční nezávislosti (stability), míru věřitelského rizika anebo také míru oddlužování.

3 ANALÝZA VÝVOJE A SOUČASNÉHO STAVU HOSPODAŘENÍ VYBRANÉ ORGANIZACE

Součástí této části bakalářské práce je představení vybrané organizace – Hvězdárny a planetária Brno, jejíž účetní výkazy jsou výchozím podkladem pro zpracování analytické části. Dále budou představeny její zdroje financování, analýza nákladů a výnosů a následně modifikovaná finanční analýza.

3.1 Základní informace o vybrané organizaci

Název:	Hvězdárna a planetárium Brno, příspěvková organizace
Právní forma:	Příspěvková organizace
Sídlo:	Kraví hora 522/2, Veveří, 616 00 Brno
Zřizovatel:	Statutární město Brno
Datum vzniku:	6. 11. 2001
Statutární orgán:	Mgr. Jiří Dušek, Ph.D., ředitel

Obrázek 2: Logo Hvězdárny a planetária Brno

zdroj: (Hvězdárna a planetárium Brno, 2018 [online].

[cit. 2018-01-28]. Dostupné z: http://www.hvezdarna.cz/logo/logo_hvezdarna.png)

3.1.1 Historie

Dne 16. října 1954 se začala oficiálně psát historie hvězdárny, kdy došlo k jejímu otevření. Mohli jsme ji však spatřit pouze v podobě jedné kopule s jedním menším dalekohledem. Rok 1969 znamenal dostavění budovy s přednáškovým sálem, pozorovatelnou a projekčním planetáriem, který poskytoval iluzi hvězdného nebe, kdy jeho zařízení je v provozu dodnes. Jelikož zájem o astronomii rapidně narůstal, tak na počátku 80. let 20. století došlo k rozhodnutí o rozšíření budovy, kde hlavní částí byl sál velkého planetária. Stavba začala v roce 1986, ale oficiálního otevření se návštěvníci dočkali až v říjnu roku 1991. V letech 2010 a 2011 prošla budova hvězdárny rozsáhlou rekonstrukcí, která znamenala proměnu v multivizuální centrum. Ve druhé polovině roku

2011 byly práce dokončeny a v průběhu roku 2013 pak bylo původní planetárium nahrazeno digitálním projekčním systémem. Změnou neprošla pouze budova, ale i programové zaměření, personální obsazení a celkový styl práce, který můžeme spatřit dodnes (Hvězdárna a planetárium Brno, 2018).

Obrázek 3: Hvězdárna a planetárium Brno

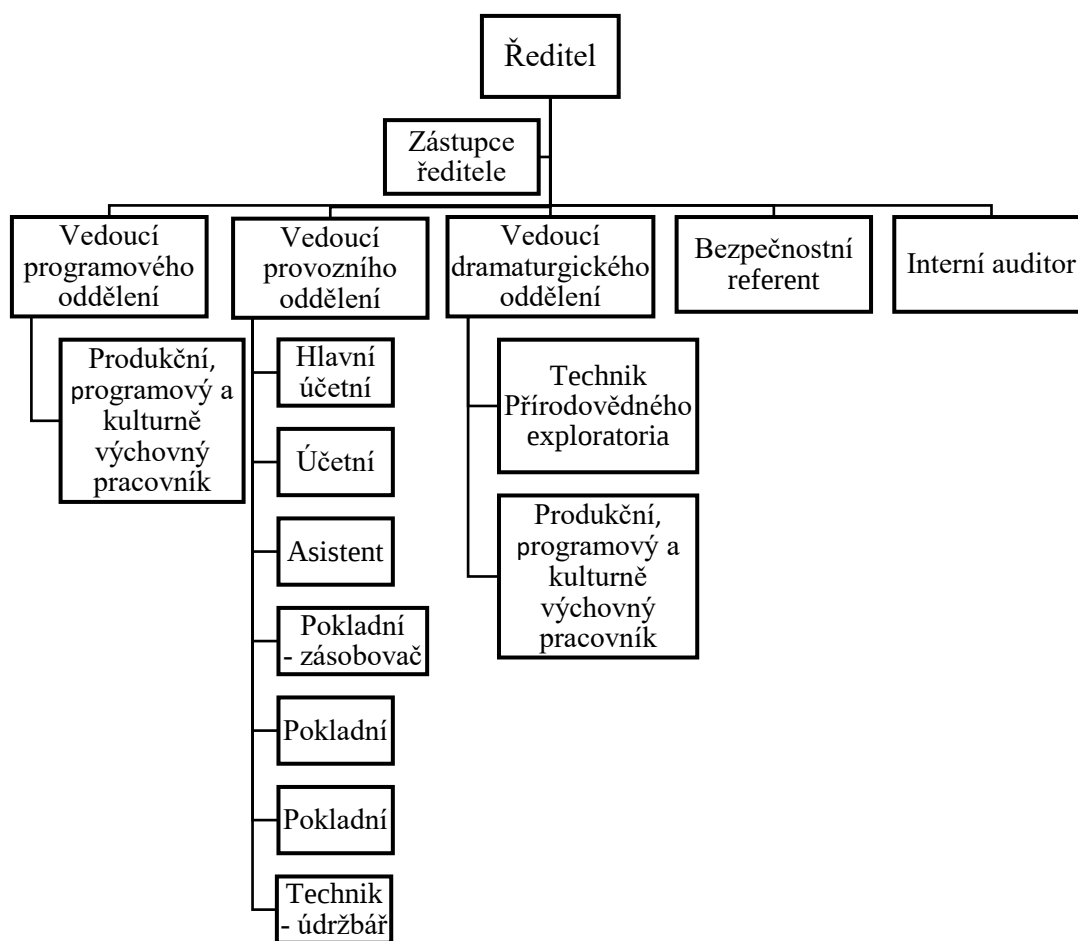
zdroj: (Astronomické cestování [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <http://www.astrocesty.eu/lokality/detail/hvezdarna-a-planetarium-brno.html>)

3.1.2 Organizační struktura

Chod Hvězdárny a planetária Brno obstarávají ekonomičtí, odborní, organizační a techničtí pracovníci. V čele organizace je ředitel, který je jmenovaný Radou města Brna a který určuje svého zástupce (Zpráva o činnosti, 2017, s. 87).

Organizační struktura je dále sestavena ze tří oddělení, v jejichž čele stojí vždy vedoucí. Oddělení programové obstarává aktivity, které jsou uvedené v článku II ve zřizovací listině kromě těch činností, které jsou svěřeny oddělení dramaturgickému. Oddělení dramaturgické zajišťuje veškeré tvůrčí aktivity a provoz systému digitária a oddělení provozní zabezpečuje ekonomicko-správní, personální a technické činnosti (Zpráva o činnosti, 2017, s. 87).

Dále v organizaci vystupuje preventista bezpečnosti práce a interní auditor (Zpráva o činnosti, 2017, s. 87).

Obrázek 4: Organizační struktura
zdroj: vlastní zpracování dle interních zdrojů

3.1.3 Hlavní a doplňková činnost

Hlavní činností Hvězdárny a planetária Brno je propagovat a popularizovat vědu, především z oborů neživé přírody, zejména astronomie. Mezi další účely se řadí rozvíjení zájmové činnosti, organizování a provádění metodické a výzkumné činnosti. Je zde kladen důraz na kritický způsob myšlení, interaktivní přístup a inspiraci návštěvníků k samostatnému experimentování a objevování základních zákonů vědy a techniky (Zpráva o činnosti, 2017, s. 19).

Pro zajišťování těchto činností slouží hvězdárně následující programové prostory:

- Velké planetárium (do 30. března 2013),
- digitárium (od 2. listopadu 2013),
- exploratorium,

- astronomická pozorovatelna,
- malé planetárium,
- pozorovací terasa,
- vědecká stezka.

Okruhy **doplňkové činnosti**, které jsou povoleny zřizovatelem, jsou:

Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona.

- Velkoobchod a maloobchod,
- reklamní činnost, marketing, mediální zastoupení,
- pronájem a půjčování věcí movitých,
- fotografické služby,
- zprostředkování obchodu a služeb,
- realitní činnost, správa a údržba nemovitosti (Zpráva o činnosti, 2016, s. 117).

3.1.4 Účetnictví organizace

Hvězdárna a planetárium Brno vede účetnictví v plném rozsahu. Účtuje v soustavě podvojného účetnictví o příjmech a výdajích, o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření (Vnitřní směrnice o vedení účetnictví a hospodaření s majetkem, 2016, s. 2).

Účetním obdobím je kalendářní rok. Účetnictví vede v peněžních jednotkách české měny. Při oceňování pohledávek a závazků v cizí měně používá denní kurzy ČNB platné v den uskutečnění účetního případu a platný kurz ČNB v den sestavení účetní závěrky. Celé účetnictví je vedeno v českém jazyce (Vnitřní směrnice o vedení účetnictví a hospodaření s majetkem, 2016, s. 2).

K vedení účetnictví užívá účetní program ACE ÚČTO firmy ACE Design, s. r. o. Vedení mzdových listů a výpočet mezd probíhá v programu Perm 3 od firmy KVASAR, s. r. o. K evidenci a prodeji zboží, k rezervaci a prodeji vstupenek organizace používá software RS Colosseum od firmy PERFECT SYSTEM, s. r. o. (Vnitřní směrnice o vedení účetnictví a hospodaření s majetkem, 2016, s. 2).

3.2 Zdroje financování

Mezi zdroje financování můžeme bezpochyby zařadit finanční prostředky získané vlastní činností, jak z hlavní, tak i doplňkové, a dále příspěvek na provoz od zřizovatele. V případě této organizace řadíme do výnosů i transferové podíly související s pořízením majetku spolufinancovaného EU a dále transfery na realizované projekty financované EU.

V následující tabulce můžeme vidět, jak se vyvíjely finanční prostředky z vlastní činnosti nebo již zmiňované transfery.

Tabulka 4: Zdroje financování (v Kč)

zdroj: vlastní zpracování dle Zpráv o činnosti organizace (2013-2017)

	2013	2014	2015	2016	2017
Vlastní činnost	7 389 394	13 791 318	15 706 846	16 194 498	15 793 407
Σ Dotace	8 617 000	17 474 995	21 017 277	23 959 871	28 966 785
Příspěvek od zřizovatele	7 723 000	9 315 000	11 023 000	12 678 000	16 560 000
Transferové podíly	894 000	7 127 266	7 982 352	11 187 038	11 936 049
Realizované projekty - EU	0	1 032 729	2 011 925	94 833	470 736

Z tabulky je patrné, že výnosy z vlastní činnosti se do roku 2016 zvyšovaly, avšak v roce 2017 nastal pokles. Poměrně velký skok mezi lety 2013 a 2014 je z důvodu toho, že organizace od 30. března do 2. listopadu 2013 uzavřela sál velkého planetária, kde probíhala přestavba do podoby stávajícího digitária. Tento sál navštěvovalo 75 % návštěvníků, což znamenalo vysoké snížení tržeb v roce 2013. V měsíci říjnu byla organizace z důvodu rekonstrukce dokonce zcela uzavřena.

Pro činnost příspěvkové organizace je nezbytný příspěvek na provoz od svého zřizovatele. Z tabulky je opět vidět, že každým rokem tento příspěvek roste. Každý příspěvek ze sledovaných let zahrnuje i odvod z investičního fondu dle §28 zákona č. 250/2000 Sb. V roce 2012 byl příspěvek od zřizovatele v částce 6 623 000 Kč, a právě v následujícím roce 2013 nastalo zvýšení tohoto příspěvku kvůli navýšení odvodu z investičního fondu o 1 100 000 Kč. Další zvýšení příspěvku nadešlo v roce 2014 z důvodu zvýšení platů dle nařízení vlády a s tím i spojených zákonných odvodů. Odvod

z investičního fondu byl snížen o 100 000 Kč. Rok 2015 znamenal zvýšení příspěvku o 2 000 000 Kč pro udržitelnost projektu spolufinancovaného z fondů EU (nové pořady do digitária) a také zvýšení o 208 000 Kč na pokrytí platových tarifů dle nařízení vlády, ale také došlo ke snížení odvodu z investičního fondu na 500 000 Kč. V předposledním sledovaném roce 2016 došlo k opětovnému navýšení příspěvku. Pro zajištění technického provozu digitária, tedy udržitelnosti projektu spolufinancovaného EU, byl příspěvek navýšen o 950 000 Kč a 205 000 Kč bylo poskytnuto na další navýšení platových tarifů a souvisejících odvodů. Částka na odvod z investičního fondu se zvýšila o 500 000 Kč. V roce 2017 došlo k podstatnému navýšení příspěvku, a to o 2 250 000 Kč pro udržitelnost projektů EU, tedy na provoz digitálního planetária a dále o 850 000 Kč na pořádání Mezinárodního festivalu filmů. Jelikož i v roce 2017 nastalo zvýšení platových tarifů dle nařízení vlády, tak i v tomto roce došlo k navýšení příspěvku o dalších 782 000 Kč na pokrytí tohoto navýšení. Odvod z investičního fondu zůstal ve výši minulého roku, tedy v částce 1 000 000 Kč.

Co se týče transferových podílů na pořízení majetku, které jsou spolufinancovány ze zdrojů EU a státního rozpočtu, v roce 2013 se do výnosů promítly poprvé. Příčinou bylo předání zrekonstruované budovy Hvězdárny a planetária Brno, tj. investiční akce pojmenovaná „Přírodovědné exploratorium“, která byla spolufinancována z Regionálního operačního programu NUTS II Jihovýchod. V lednu 2014 navíc dochází k předání nového digitária, tj. investiční akce označené jako „Přírodovědné digitárium – návštěvnické centrum“, která byla z velké části spolufinancována z Operačního programu pro Výzkum a vývoj pro inovace. Rok 2015 představoval další investiční projekt „Přírodovědné kognitorium - vědecká stezka“, který byl spolufinancován prostřednictvím ROP NUTS II Jihovýchod a dále také investiční dotací od zřizovatele. V předposledním sledovaném roce dochází k investiční akci „Doplnění a rozšíření Přírodovědeckého digitária – návštěvnického centra“, která byla opět spolufinancována z Operačního programu pro Výzkum a vývoj pro inovace. V roce 2017 nebyla zahájena žádná další investiční akce, do výnosů se promítají pouze transferové podíly předchozích let.

V letech 2014 a 2015 probíhaly dva projekty financované EU. Od března 2014 se Hvězdárna a planetárium Brno podílela s finančním příspěvkem na Operačním programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost MŠMT „Science Academy – kritický způsob myšlení a praktická aplikace přírodovědných a technických poznatků v reálném životě“.

Příjemcem transferu byl Ústav přístrojové techniky AV ČR, v. v. i. a v roce 2014 došlo k čerpání finančních prostředků na spotřebu materiálu, mzdové náklady a další. Od října 2014 byla organizace příjemcem transferu na projekt v rámci programu Erasmus+ „Naši hvězdáři za vzdělávacími programy planetárií a science center v Evropě“. Od října 2016 do července 2018 je organizace příjemcem transferu na projekt „ASTRONET – networking evropských planetárií a science center“, který byl opět realizovaný v rámci programu Erasmus+.

3.3 Analýza nákladů a výnosů

V této části bakalářské práce se budeme zabývat analýzou nákladů a výnosů vybrané organizace. Analýza bude prováděna za období 2013 - 2017.

Při zpracovávání posledního sledovaného roku 2017 bylo vycházeno z výkazů, které prozatím neprošly schválením od zřizovatele organizace – Statutárního města Brna.

3.3.1 Náklady a výnosy vybrané organizace

Jelikož Hvězdárna a planetárium Brno vykonává kromě své hlavní činnosti i činnost doplňkovou, je povinna rozlišovat náklady a výnosy dle toho, z jaké činnosti plynou.

Tabulka 5: Náklady hlavní a doplňkové činnosti (v Kč)

zdroj: vlastní zpracování dle výkazů organizace

	2013	2014	2015	2016	2017
Σ Náklady	15 999 144	30 316 039	35 975 026	40 154 369	44 760 192
HČ	15 561 275	29 644 208	35 163 748	38 887 640	43 351 351
DČ	437 869	671 831	811 278	1 266 729	1 408 841
HČ (%)	97,3	97,8	97,7	96,8	96,9
DČ (%)	2,7	2,2	2,3	3,2	3,1

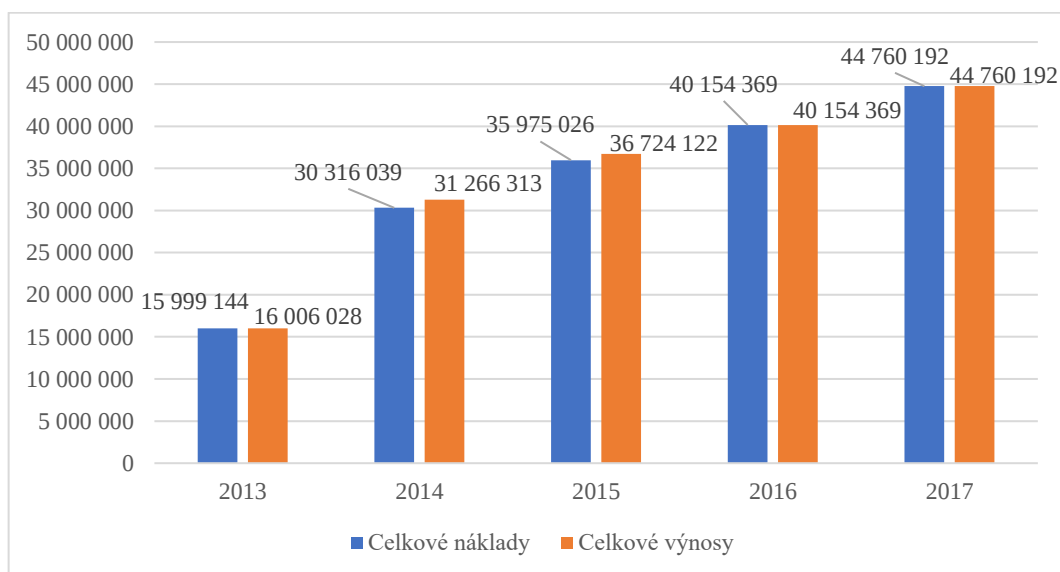
Z tabulky č. 5 můžeme vyčíst, kromě přesných hodnot z jednotlivých činností, jak je na celkových nákladech zastoupena činnost hlavní a činnost doplňková. Je zřejmé, že hlavní činnost má převládající podíl. V jednotlivých letech se v hospodaření doplňkové činnosti promítá pouze krátkodobé užívání majetku jinými subjekty nebo reklama a propagace, tudíž je vynaloženo na tyto činnosti méně nákladů.

Tabulka 6: Výnosy hlavní a doplňkové činnosti (v Kč)

zdroj: vlastní zpracování dle výkazů organizace

	2013	2014	2015	2016	2017
Σ Výnosy	16 006 028	31 266 313	36 724 122	40 154 369	44 760 192
HČ	15 171 120	29 639 402	35 021 962	38 134 382	42 631 120
DČ	834 908	1 626 911	1 702 160	2 019 987	2 129 072
HČ (%)	94,8	94,8	95,4	95	95
DČ (%)	5,2	5,2	4,6	5	5

Tabulka č. 6 nám ukazuje přesné hodnoty z jednotlivých činností, ale také podíl hlavní a doplňkové činnosti na celkových výnosech. Z tabulky je patrné, že výnosy z doplňkové činnosti tvoří menší část na celkových výnosech. V jednotlivých letech byly tyto výnosy tvořeny z krátkodobého užívání majetku jinými subjekty a dále z reklamy a propagace. Od začátku července 2015 se v položkách těchto výnosů objevují výnosy z pronájmu, které byly však v předchozích letech z důvodu jiného typu smlouvy součástí krátkodobého užívání majetku jinými subjekty.

Graf 1: Celkové náklady a výnosy vybrané organizace (v Kč)

zdroj: vlastní zpracování dle výkazů organizace

3.3.2 Náklady vybrané organizace

Jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole, organizace musí rozlišovat činnost hlavní a doplňkovou. Zde se budeme podrobněji zabývat jednotlivými položkami nákladů těchto dvou činností, které budou vyobrazeny v následujících dvou tabulkách.

Je důležité upozornit, že částky v roce 2013 jsou zpravidla menší, než je tomu u jiných sledovaných let, a to z důvodu, že organizace od 30. března do 2. listopadu 2013 uzavřela sál velkého planetária, který navštěvovalo cca 75 % návštěvníků, kvůli přestavbě na nové digitárium a od 1. do 30. října 2013 byla organizace zcela uzavřena.

Tabulka 7: Náklady z hlavní činnosti organizace (v tis. Kč)

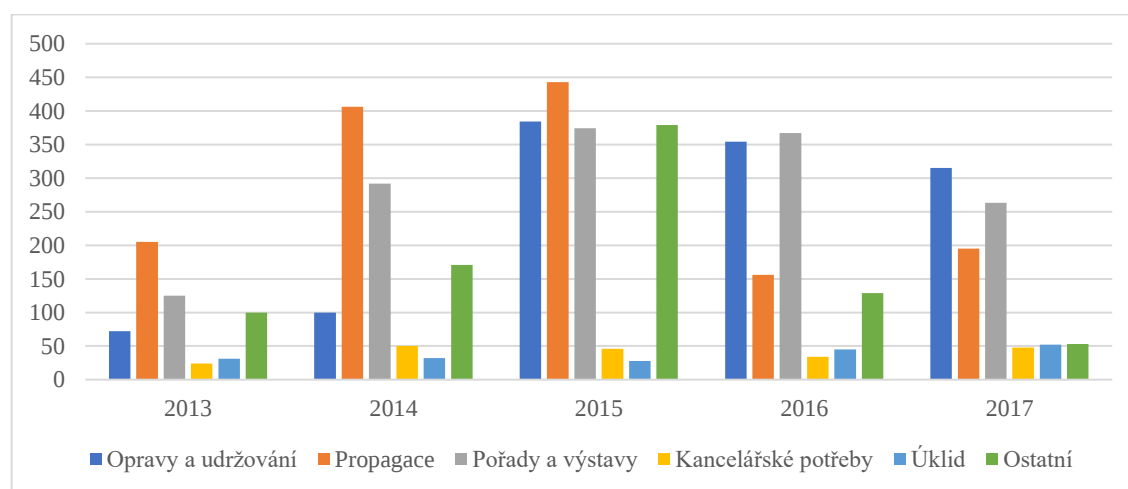
zdroj: vlastní zpracování dle výkazů organizace

	2013	2014	2015	2016	2017
Σ NÁKLADY	15 561	29 643	35 164	38 886	43 351
Náklady z činnosti	15 550	29 629	35 127	38 865	43 302
Spotřeba materiálu	557	1 051	1 654	1 085	926
Spotřeba energie	775	1 242	945	822	882
Prodané zboží	498	847	1 311	1 212	1 277
Aktivace dlouhodobého majetku	-2	0	-2	0	0
Opravy a udržování	128	1 228	456	1 737	1 088
Cestovné	71	500	1 067	451	778
Náklady na reprezentaci	174	254	542	841	859
Ostatní služby	3 217	5 158	8 004	8 973	11 739
Mzdové náklady	4 951	6 311	7 076	6 248	7 238
Zákonné sociální pojištění	1 540	1 842	2 123	2 020	2 356
Zákonné sociální náklady	121	158	156	213	257
Jiné pokuty a penále	1	0	0	0	0
Manka a škody	0	42	0	0	0
Odpisy dlouhodobého majetku	3 258	10 074	10 776	14 640	15 496
Prodaný dl. hmotný majetek	0	19	0	0	0
Náklady z drobného dl. majetku	139	663	648	397	184
Ostatní náklady z činnosti	122	240	371	226	222
Finanční náklady	11	13	35	21	49
Kurzové ztráty	11	13	35	21	49
Náklady na transfery	0	0	0	0	0
Daň z příjmů	0	1	2	0	0

Z tabulky č. 7 můžeme vyčíst, že náklady na hlavní činnost organizace mají stoupající tendenci, což je způsobeno v důsledku následujících položek.

Položka **spotřeba materiálu** obsahuje různé množství nákladů jako jsou materiály, které jsou nezbytné pro údržbu majetku, provozu kopírky, tiskáren, na úklid, propagaci nebo na pořady a výstavy. V roce 2013 byl provoz značně omezen, tudíž nebylo nutné vynakládat větších nákladů v této oblasti. Avšak v následujícím roce 2014 nebyl provoz nijak omezen, a navíc již bylo plně k dispozici nové digitárium, proto náklady na materiál značně vzrostly. Největší důraz byl kladen na materiál spojený s propagací nového digitária a nových pořadů, proto v tomto roce tvoří největší položku právě materiál na tyto propagace. V následujícím roce 2015 byla spotřeba materiálu ze všech sledovaných let největší, a to z důvodu ještě větší spotřeby materiálu na propagace a také větších nákladů z hlediska materiálu na nové pořady a výstavy a na opravy a údržby, např. byly zakoupeny nové speciální lampy pro audiovizuální systém digitária. V posledních dvou sledovaných letech spotřeba materiálu na propagaci poklesla a organizace se spíše zaměřila na spotřebu materiálu na nové pořady a výstavy nebo opravy a údržby.

Na následujícím grafu můžeme blíže vidět položky, které jsou zastoupeny na spotřebě materiálu. Chybí zde konkrétní výčet položek jako jsou drobné přístroje a inventář, knihy, časopisy, ostatní režijní náklady a materiál na projekt Science Academy – ty jsou v grafu zařazeny pod položkou „Ostatní“. V roce 2015 je zastoupení této položky největší, a to z důvodu vyšších hodnot u položek drobné přístroje a inventář a dále projektu Science Academy.

Graf 2: Náklady na spotřebu materiálu z hlavní činnosti organizace
zdroj: vlastní zpracování dle Zpráv o činnosti organizace (2013-2017)

Další položkou je **spotřeba energie**, kam organizace zařazuje náklady na zemní plyn, které slouží pro vytápění budovy organizace, náklady na elektrickou energii pro osvětlení a pohon elektrických zařízení a vodné. Také zde zahrnuje náklady na elektrickou energii reklamní city-light vitríny, která je umístěná v podchodu pod hlavním vlakovým nádražím v Brně. V letech 2013 – 2015 jsou zde navíc obsaženy náklady na elektrickou energii, vodné a tepelné vytápění (pára) v pronajatých prostorách v areálu VUT v Brně. U této položky vidíme nárůst v roce 2014, který je z důvodu celoročního provozu nového digitária, rozšířením víkendového provozu a také navýšením cen energií. V roce 2015 došlo k poklesu, jelikož nastala mírnější zima a také došlo k ekonomicky výhodnějšímu seřízení a nastavení regulace tepla, klimatizace a světel v budově. Další snížení nastalo v nadcházejícím roce, a to přechodem k 1. lednu 2016 na centralizovaný nákup energií zřizovatelem a také se zde již nezahrnovaly zmíněné náklady na spotřebu energie v areálu VUT v Brně. Zvýšení nákladů na spotřebu energie v roce 2017 bylo vyvoláno nárůstem cen energií.

Položka **prodané zboží** obsahuje nejrozličnější náklady na prodeje astronomických publikací nebo pomůcek, které často souvisí s tematikou pořadů. Výnosy, kterých je dosaženo z prodeje tohoto zboží, jsou uvedeny v tabulce č. 9.

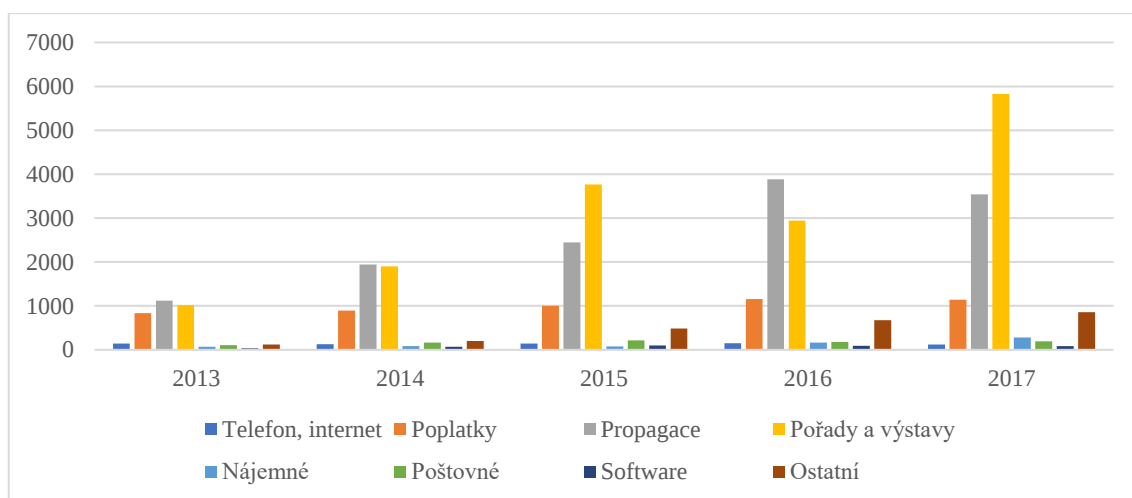
V roce 2013 a 2015 se objevila i položka **aktivace dlouhodobého majetku**, např. v roce 2013 tato položka představovala mzdové náklady na zhotovení základových patek při pořízení „Venkovní vitríny“, která je umístěna na Náměstí míru.

Další sledovanou položkou jsou **opravy a udržování**, kam organizace zařazuje náklady na opravy a údržbu budovy, přístrojů a ostatního majetku. Ke skokovému nárůstu došlo v roce 2014 kvůli neplánované, ale nutné výměně nefunkčního zdvihacího zařízení planetária, dále kvůli výměně nevyhovujících vstupních dveří a s tím souvisejícími malířskými pracemi a také oprava podemletého chodníku přívalovým deštěm. Další skok této položky nastal v roce 2016, kdy došlo k opravám podlah ve veřejných prostorech, dále oprava dilatačních spár venkovního schodiště, oprava poškozené fasády budovy a mnoho dalších. V roce 2017 dochází spíše k údržbám, jako je revize a údržba výtahu, klimatizace, revize plynu, kotelny a komínů, revize sedadel v digitáriu, údržba projekčního systému digitária a další.

V rámci položky **cestovné** stojí za zmínku hlavně rok 2015, který představuje největší počet pracovních cest zaměstnanců do významných science center nebo na celosvětové konference v zahraničí, např. v Itálii či USA. Většina těchto nákladů byla hrazena z projektu Science Academy nebo z projektu Erasmus+. V roce 2017 se do nákladů promítlo především několik pracovních cest v souvislosti s přípravami instalace nového projekčního systému, jelikož v listopadu 2018 bude současné digitárium již pátým rokem v provozu, a tak je zcela jasné, že současné projekční zařízení je po pětiletém každodenním provozu za hranic svých možností.

Náklady **ostatních služeb** zahrnují služby zajišťované jinými organizacemi, především náklady na propagaci, náklady na pořady a výstavy, do kterých se promítají např. licence pořadů do digitária, dále poplatky za telefon, internet, poštovné nebo projekty v rámci Science Academy nebo projektu Erasmus+. Největších nákladů je v jednotlivých letech dosahováno především v oblasti propagace a nákladů na pořady a výstavy. Již v roce 2013 je největší položkou právě propagace, kdy si organizace začíná osvojovat nový způsob komunikace s veřejností při příležitosti otevření digitária. V dalším roce se náklady spojené s propagací zvyšují a propagace je tak usilovnější, jelikož do způsobu komunikace se přidávají i školská zařízení. Také se zde objevují velmi nákladné pořady do digitária. V roce 2015 mají největší podíl náklady na pořady a výstavy, se kterými se pojí opětovné zvýšení nákladů na propagaci. V roce 2016 nastal pokles nákladů na pořady a výstavy, což je spojeno s koncem roku 2015, kdy bylo nakoupeno 6 audiovizuálních pořadů, které se v roce 2016 začaly postupně uvádět, a tak nebylo hned nutné vytvářet nebo eventuálně nakupovat další představení. Naopak náklady na propagaci dále rostou v souvislosti s cílenou reklamou nových pořadů, např. v city-light vitrínách na zastávkách MHD v Brně, v časopisech nebo bylo využito upoutávek v rádiích. V roce 2017 jsou náklady ostatních služeb nejvyšší, kde opět největší podíl tvoří náklady na pořady a výstavy, jelikož v tomto roce již organizace musela znovu realizovat vlastní tvorbu i nákup pořadů. Druhou významnou položkou jsou opět náklady na propagaci.

Na následujícím grafu můžeme vidět konkrétní položky z nákladového účtu ostatní služby. Nejsou zde jmenovitě zahrnuty náklady na projekt Science Academy a projekt Erasmus+, ty jsou obsaženy v grafu pod položkou „Ostatní“.

Graf 3: Náklady na ostatní služby z hlavní činnosti organizace
 zdroj: vlastní zpracování dle Zpráv o činnosti organizace (2013-2017)

Dalšími položkami, které nesmíme opomenout, jsou mzdové náklady, zákonné sociální pojištění a zákonné sociální náklady, nebo-li osobní náklady. Obsahem **mzdových nákladů** jsou mimo jiné nárokové součásti, jako např. příplatky za vedení, příplatky za soboty, neděle a svátky, dále osobní příplatky, prostředky na odměny, náhrady za dočasnou pracovní neschopnost a také prostředky vyplacené v rámci dohod pro externisty a tzv. demonstrátory, kteří zajišťují veřejné pozorování, obsluhu šatny atp. V roce 2013 je zde navíc obsaženo zákonné odstupné, které bylo vyplaceno zaměstnancům z důvodu organizačních změn v rámci uzavření sálu velkého planetária. Co se týče narůstající tendence mzdových nákladů a s nimi spojených zákonných odvodů, v roce 2014, 2015 a 2016 nastalo zvýšení platových tarifů dle nařízení vlády. Avšak v roce 2016 vidíme snížení těchto nákladů, což bylo vyvoláno snížením v oblasti odměn a také snížením úvazků fondu pracovní doby. V posledním sledovaném roce se mzdové náklady opět zvýšily. Důvodem bylo opětovné navýšení platových tarifů dle nařízení vlády, ale také situace na trhu práce, na kterou musela organizace reagovat. Nastalo zvýšení jak nárokových součástí mzdy, tak i osobních příplatků a odměn. **Zákonné sociální náklady** obsahují povinný příspěvek do fondu kulturních a sociálních potřeb, pojištění odpovědnosti organizace a náklady na závodní preventivní zdravotní péči a také vzdělávání zaměstnanců.

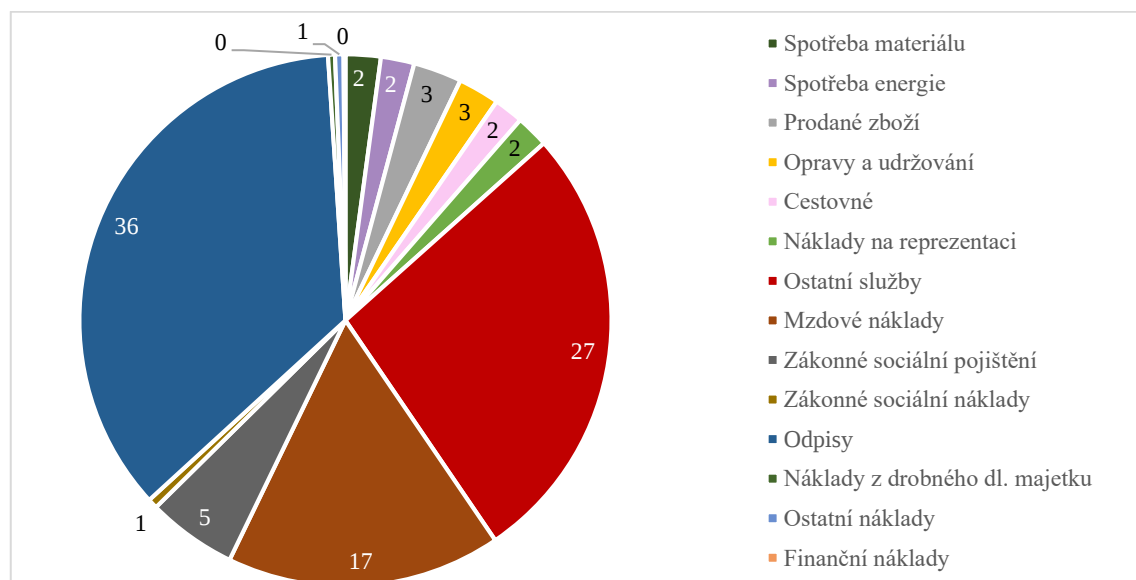
Položka **odpisy** se každým rokem zvyšuje kvůli vzrůstajícímu počtu investičních akcí organizace. V roce 2014 se zde např. objevují odpisy zrekonstruované budovy Hvězdárny a planetária Brno, která byla předána a zaúčtována v březnu 2013 a také odpisy investiční

akce „Přírodovědné digitárium“, u které došlo k předání a zaúčtování v lednu 2014. V tomto roce se promítlo i zaúčtování zůstatkové ceny vyřazeného majetku. V roce 2015 došlo k navýšení v důsledku investiční akce „Přírodovědné kognitorium“, která byla předána a zaúčtována v září 2015 a rovněž se zde objevil mimořádný odpis při fyzické likvidaci 203 kusů sedadel ze sálu velkého planetária, které byly určeny k prodeji. Tento majetek se bohužel prodat nepodařilo. K dalšímu navýšení v posledních dvou sledovaných letech došlo především z důvodu předání a zaúčtování investiční akce „Doplnění a rozšíření Přírodovědného digitária – návštěvnického centra“ v březnu 2016.

V roce 2014 se objevuje položka **prodaný dlouhodobý hmotný majetek**, kde se promítá reálná cena prodaného astronomického dalekohledu ZOO Parku Vyškov.

Mezi **náklady na pořízení drobného dlouhodobého majetku** se řadí náklady na pořízení strojů, přístrojů a jiného inventáře. Navýšení v roce 2014 je opodstatněno dovybavením kanceláří pro zaměstnance, nákupu kamer, objektivů a stativů pro tvorbu pořadů, pořízení mzdového software atp. V dalším sledovaném roce organizace pořídila profesionální audio studio, klimatizační jednotku do odborné pozorovatelny, rozšíření webu o virtuální prohlídku a Street View a mnoho dalších.

Finanční náklady zahrnují **kurzové ztráty**, které vznikají při nákupu zahraničních pořadů do digitária.

Graf 4: Struktura nákladů z hlavní činnosti pro rok 2017 (v %)

zdroj: vlastní zpracování dle tabulky č. 7

Na předchozím grafu č. 4 můžeme vidět zastoupení jednotlivých nákladů z hlavní činnosti pro rok 2017. Je patrné, že největšími výdaji jsou náklady ostatních služeb, což souvisí s přípravou nových pořadů a také mzdové náklady.

Tabulka 8: Náklady z doplňkové činnosti (v tis. Kč)

zdroj: vlastní zpracování dle výkazů organizace

	2013	2014	2015	2016	2017
Σ NÁKLADY	438	672	812	1 267	1 408
Náklady z činnosti	438	656	801	1 261	1 408
Spotřeba materiálu	15	26	62	30	20
Spotřeba energie	57	102	72	69	82
Opravy a udržování	10	104	36	118	52
Ostatní služby	225	230	225	273	298
Mzdové náklady	83	92	244	529	676
Zákonné soc. poj.	26	30	79	171	219
Zákonné soc. náklady	2	3	6	18	24
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	11	49	51	34	17
Ostatní náklady z činnosti	9	20	26	19	20
Finanční náklady	0	0	0	6	0
Kurzové ztráty	0	0	0	6	0
Náklady na transfery	0	0	0	0	0
Daň z příjmů	0	16	11	0	0

Výše uvedená tabulka zobrazuje náklady, které jsou vynakládány s provozem doplňkové činnosti. Organizace poskytuje krátkodobé užívání majetku jiným subjektům, reklamu a propagaci. Můžeme zde zahrnout obdobný rozbor položek jako u tabulky č. 7, avšak oproti hlavní činnosti zde chybí např. položka prodané zboží, cestovné, náklady na reprezentaci nebo odpisy. Položka finanční náklady zahrnuje v roce 2016 **kurzové ztráty**, které vznikly v souvislosti s realizací reklamy pro zahraniční společnosti.

3.3.3 Výnosy vybrané organizace

Ve dvou níže uvedených tabulkách se budeme věnovat výnosům, jak z činnosti hlavní, tak dále z činnosti doplňkové. Opět je nutné upozornit na rok 2013, který znamenal nižší

hodnoty oproti nadcházejícím rokům kvůli přestavbě sálu velkého planetária na nové digitárium a měsíční uzavření organizace.

Tabulka 9: Výnosy z hlavní činnosti (v tis. Kč)

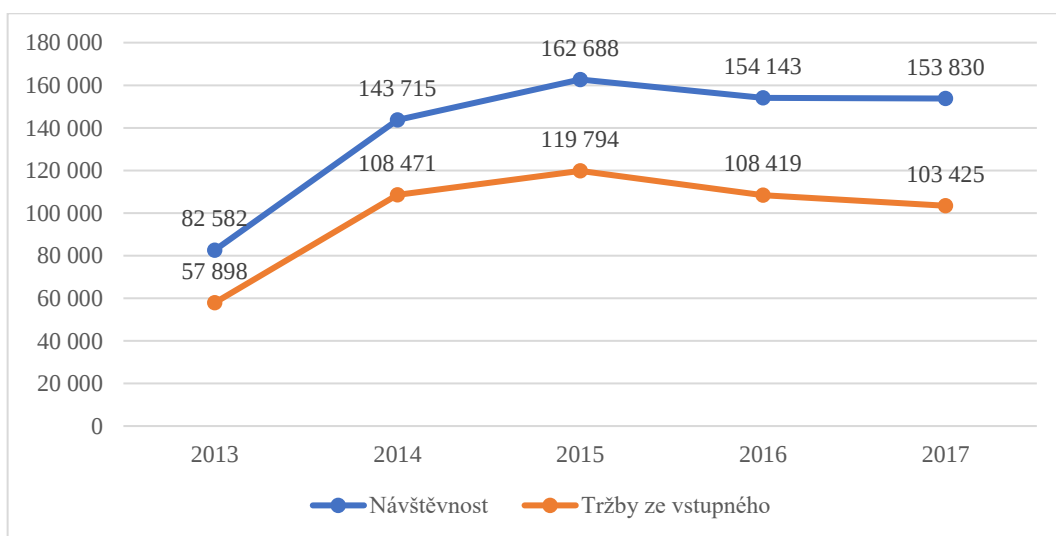
zdroj: vlastní zpracování dle výkazů organizace

	2013	2014	2015	2016	2017
Σ VÝNOSY	15 171	29 639	35 021	38 134	42 631
Výnosy z činnosti	6 554	12 145	14 004	14 174	13 623
Výnosy z prodeje služeb	5 790	10 847	11 979	10 842	10 343
Výnosy z prodaného zboží	719	1 231	1 878	1 646	1 716
Výnosy z prodeje dl. hmotného majetku kromě pozemků	0	20	0	0	0
Čerpání fondů	0	0	0	1 320	1 518
Ostatní výnosy z činnosti	45	47	147	366	46
Finanční výnosy	0	19	0	0	41
Úroky	0	0	0	0	0
Kurzové zisky	0	0	0	0	41
Výnosy z přecenění RH	0	19	0	0	0
Výnosy z transferů	8 617	17 475	21 017	23 960	28 967

Z uvedené tabulky můžeme vyčíst výnosy z hlavní činnosti, kterých organizace dosáhla především vlastním prodejem služeb nebo zboží a také finanční pomocí v podobě transferů. Položka **výnosy z prodeje služeb** obsahuje tržby ze vstupného. V roce 2013 je tržba podstatně nižší než v nadcházejících letech, což má více důvodů. Hlavní příčinou je tedy již mnohokrát zmíněný omezený provoz v roce 2013, ale také i to, že do konce března 2013 bylo jiné vstupné. Základní vstupné na pořad za jednoho návštěvníka bylo stanoveno na 90 Kč, zlevněné vstupné činilo 60 Kč. Návštěvníci starší 75 let měli vstupné za 5 Kč a majitelé průkazu ZTP/P měli vstup zdarma. Od 2. listopadu 2013, tedy po otevření digitária, došlo ke zvýšení vstupného, které je uvedeno spolu s dalšími sledovanými roky v tabulce č. 10.

V následujícím grafu je vyobrazeno, jak se vyvíjela návštěvnost v porovnání s těmito tržbami. Uvedená návštěvnost zahrnuje celkovou návštěvnost v organizaci, kam se zahrnuje především počet návštěvníků digitária, exploratoria, různých pozorování atp.

Je důležité opět upozornit, že v roce 2013 byla snížena návštěvnost z důvodu uzavření velkého planetária a měsíčního uzavření celé organizace. V roce 2016 byl prostor exploratoria volně přístupný s výjimkou placených komentovaných prohlídek, tudíž číslo nezahrnuje všechny návštěvníky této expozice, což může být důvodem poklesu návštěvnosti a tím i tržeb ze vstupného. Dalším důvodem, který mohl způsobit pokles návštěvnosti byl ten, že nenastal žádný vesmírný úkaz (v roce 2015 nastalo částečné zatmění Slunce a úplné zatmění Měsíce) a také fakt, že po dobu 4 týdnů byla organizace uzavřena kvůli mezinárodnímu festivalu a následnému nátěru podlah ve vstupní hale. V roce 2017 opět dochází k mírnému poklesu návštěvnosti, čímž opět klesají tržby ze vstupného. Navíc došlo k výraznému poklesu návštěvníků digitária, kteří platí základní vstupné, a naopak k nárůstu návštěvníků, kteří platí zlevněné vstupné a taktéž nastalo zlevnění komentovaných prohlídek exploratoria pro školy na 60 Kč, což také ovlivnilo uvedenou tržbu ze vstupného.

Graf 5: Porovnání návštěvnosti s tržbami ze vstupného (v Kč)

zdroj: vlastní zpracování dle Zpráv o činnosti organizace (2013-2017)

Pozn. pro přehlednost grafu je upravena reálná hodnota tržeb = tržby ze vstupného * 10²

Dle nadcházející tabulky č. 10 vidíme, že se vstupné v průběhu let neměnilo, výjimkou je pouze exploratorium, kdy od 1. července 2015 došlo ke zlevnění komentované prohlídky exploratoria z 80 Kč na 50 Kč z důvodu klesajícího zájmu. V roce 2016 bylo exploratorium již volně přístupné, avšak bez komentované prohlídky. Komentované prohlídky jsou k dispozici pouze pro školy, kdy v roce 2016 bylo vstupné stanoveno na 80 Kč a v dalším roce došlo ke snížení tohoto vstupného na 60 Kč.

Na zlevněné vstupné do digitária mají nárok návštěvníci ve věku do 26 let, nad 65 let a držitelé průkazu ZTP. Držitelé ZTP/P mají vstup zdarma.

Tabulka 10: Přehled vstupného vybrané organizace (v Kč)
zdroj: vlastní zpracování dle Zpráv o činnosti organizace (2013-2017)

	2013*	2014	2015	2016	2017
Digitárium / základní	125	125	125	125	125
Digitárium / zlevněné	100	100	100	100	100
Školní pořady	80	80	80	80	80
Přednášky	80	80	80	80	80
Pozorování	80	80	80	80	80
Exploratorium	80	80	80 → 50	80 / 0	60 / 0

Pozn. * uvedené vstupné je platné od 2. listopadu 2013

Další položkou, kterou organizace zajišťuje finanční prostředky z vlastní činnosti, jsou **výnosy z prodaného zboží**. Organizace prodává astronomické knihy, časopisy, pohlednice, astronomický metodický materiál, astronomické pomůcky, ale také tiskoviny, které úzce souvisejí s uváděnými pořady. Skok mezi lety 2013 a 2014 je opět opodstatněn tím, že v prvním sledovaném roce organizace uzavřela sál velkého planetária, což zapříčinilo menší návštěvnost a tím i prodeje a v roce 2014 se prodej navíc zefektivnil. Rok 2015 znamenal vysoký nárůst, jelikož došlo k zatraktivnění nabízeného sortimentu zboží, který ocení jak dospělí návštěvníci, tak především děti. Snížení této nákladové položky bylo v nadcházejícím roce způsobeno snížením prodeje zboží z důvodu nižší návštěvnosti. Přestože v roce 2017 došlo opět ke snížení návštěvnosti, výnosy z prodaného zboží se zvýšily, a to díky intenzivnějšímu prodeji a skladbou nabízeného zboží.

Tabulka 11: Hrubý zisk z prodeje zboží vybrané organizace (v tis. Kč)
zdroj: vlastní zpracování dle výkazů organizace

	2013	2014	2015	2016	2017
Náklady na prodané zboží	498	847	1 311	1 212	1 277
Výnosy z prodaného zboží	719	1 231	1 878	1 646	1 716
Hrubý zisk z prodeje zboží	221	384	567	434	439

Ostatní výnosy z činnosti znamenají zejména tržby z prodeje pořadů nebo tržby za poskytování astronomických informací.

V roce 2014 se nám objevuje položka **výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků**, která představuje prodej nepotřebného majetku, konkrétně astronomického dalekohledu, který byl prodán ZOO Parku Vyškov. Tato položka souvisí s finančními výnosy – **výnosy z přecenění reálnou hodnotou**.

V roce 2016 a 2017 dochází k **čerpání fondů** – konkrétně šlo o rezervní fond tvořený zlepšeným výsledkem hospodaření z minulých let na další činnost organizace a dále o investiční fond na opravu a udržování svěřeného majetku.

Tabulka 12: Výnosy z doplňkové činnosti (v tis. Kč)

zdroj: vlastní zpracování dle výkazů organizace

	2013	2014	2015	2016	2017
Σ VÝNOSY	835	1 627	1 702	2 020	2 129
Výnosy z činnosti	835	1 627	1 702	2 019	2 129
Výnosy z pronájmu	0	0	26	48	47
Ostatní výnosy z činnosti	835	1 627	1 676	1 971	2 082
Finanční výnosy	0	0	0	1	0
Kurzové zisky	0	0	0	1	0
Výnosy z transferů	0	0	0	0	0

Tabulka č. 12 zachycuje výnosy, kterých organizace dosáhla z doplňkové činnosti, kterou má povolenou od svého zřizovatele. Položka **ostatní výnosy z činnosti** zachycuje ve všech sledovaných letech krátkodobé užívání majetku jinými subjekty, nebo-li krátkodobé pronájmy, a dále reklamu a propagaci.

Následující tabulka představuje detailnější rozbor těchto dvou činností a jak je zastoupena jednotlivá činnost na ostatních výnosech z činnosti.

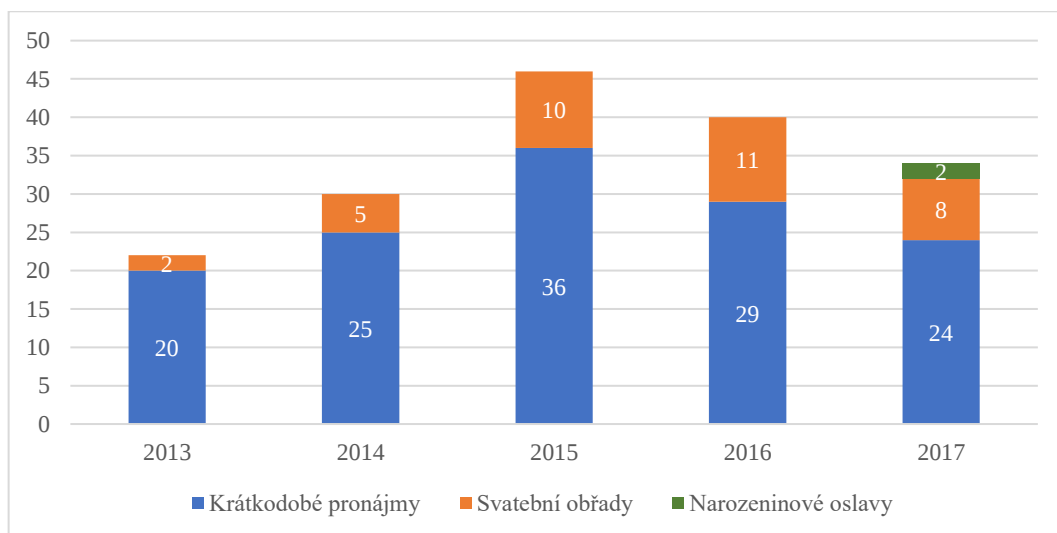
Tabulka 13: Rozbor položky ostatní výnosy z činnosti (v tis. Kč)

zdroj: vlastní zpracování dle Zpráv o činnosti organizace (2013-2017)

	2013	2014	2015	2016	2017
Ostatní výnosy z činnosti	835	1 627	1 676	1 971	2 082
Krátkodobé užívání majetku	401	1 161	1 080	765	991
Reklama a propagace	434	466	596	1 206	1 091
Krátkodobé užívání majetku (%)	48	71,4	64,4	38,8	47,6
Reklama a propagace (%)	52	28,6	35,6	61,2	52,4

Z uvedených hodnot vyplývá, že největší zájem o krátkodobý pronájem byl v roce 2014, avšak jak nám zobrazuje následující graf č. 6, nejvíce akcí bylo uskutečněno v roce 2015. Tento jev nemusí být nutně z důvodu dražšího poskytování krátkodobých pronájmů v roce 2014, ale proto, že od roku 2014 do 30. června 2015 zde byly zahrnuty i výnosy z umístění a provozování nápojových a potravinových automatů. Z důvodu jiného typu smlouvy jsou následně účtovány mezi **výnosy z pronájmu**. Rok 2016 představoval snížení zájmu společností o krátkodobé pronájmy, ale za to se rapidně zvýšila obliba reklamy a propagace, která je v tomto roce zejména spojována s propagací na IPS Fulldome Festival Brno. V roce 2017 opět dochází k mírnému zvyšování výnosů z krátkodobého užívání majetku a snižujícího se zájmu o reklamu a propagaci.

Největší obliby krátkodobých pronájmů, jak již bylo zmíněno, bylo dosaženo v roce 2015. Některé společnosti tento pronájem využily několikrát do roka, což značí spokojenost s nabízenými prostory, jež jsou po rekonstrukci budovy Hvězdárny a planetária Brno moderně zařízené, a které jsou v dnešní době velmi atraktivní. Výhodou těchto pronájmů je i možnost zpestření programu nějakým pořadem v sále digitária nebo komentované pozorování oblohy. Avšak nejen společnosti nebo organizace si mohou pronajmout tyto prostory, v nabídce jsou zahrnuty i možnosti krátkodobých pronájmů pro svatební obřady. V roce 2017 byl dokonce zájem o uspořádání narozeninových oslav, konkrétně se konaly dvě takové akce.

Graf 6: Vývoj počtu akcí v rámci krátkodobého užívání majetku jinými subjekty
zdroj: vlastní zpracování dle Zpráv o činnosti vybrané organizace (2013-2017)

Dle zřizovací listiny je organizace svým jménem oprávněna uzavírat krátkodobé pronájmy svěřených místností a prostor, a to na dobu do 29 dnů včetně. Na dobu delší než 29 dnů může sjednávat smlouvy o pronájmu movitých věcí, které tvoří vnitřní vybavení pronajímaných prostor, dále o movitých věcí pro akce, které jsou zajišťovány zřizovatelem či jinými příspěvkovými organizacemi v oblasti kultury, a také smlouvy o pronájmu technického zařízení a interaktivních exponátů, pokud je organizace momentálně nevyužívá. Jménem statutárního města Brna, tedy zřizovatele, je oprávněna uzavírat smlouvy o nájmu svěřených místností a prostor na dobu delší než 29 dní do 12 měsíců včetně. Také například smlouvy o nájmu pro umístění prodejních automatů a dále ploch a zdí za účelem umístění informačních cedulí, a to na dobu neurčitou. V případě těchto smluv je organizace povinna zveřejnit tento úmysl minimálně 15 dnů před uzavřením dané smlouvy. Těchto příjmů organizace dosahuje v rámci své doplňkové činnosti. Pokud se jedná o smlouvy na pronájem přesahující 12 měsíců na dobu neurčitou, v uzavírání smluv je oprávněn pouze zřizovatel. Příjmy z těchto smluv plynou zřizovateli, který je následně zohledňuje v transferu, jenž poskytuje organizaci dle zákona č. 250/2000 Sb. (Zřizovací listina, 2016, s. 6).

V tabulce č. 12 se dále vyskytují **kurzové zisky**, kterých bylo dosaženo v roce 2016 v souvislosti s realizací reklamy pro zahraniční společnosti.

3.3.4 Výsledek hospodaření vybrané organizace

V níže uvedené tabulce se budeme věnovat výsledku hospodaření běžného účetního období, jak z činnosti hlavní, tak i z činnosti doplňkové.

Tabulka 14: Výsledek hospodaření běžného účetního období vybrané organizace (v Kč)
zdroj: vlastní zpracování dle výkazů organizace

	2013	2014	2015	2016	2017
Σ Náklady HČ	15 561 275	29 644 208	35 163 748	38 887 640	43 351 351
Σ Výnosy HČ	15 171 120	29 639 402	35 021 962	38 134 382	42 631 120
VH BÚO HČ	-390 155	-4 806	-141 786	-753 258	-720 231
Σ Náklady DČ	437 869	671 831	811 278	1 266 729	1 408 841
Σ Výnosy DČ	834 908	1 626 911	1 702 160	2 019 987	2 129 072
VH BÚO DČ	397 039	955 080	890 882	753 258	720 231
Σ VH BÚO	6 884	950 274	749 096	0	0

Dle výše uvedené tabulky můžeme vidět, že v prvním sledovaném roce skončilo hospodaření organizace se zlepšeným hospodářským výsledkem ve výši 6 884 Kč. V roce 2014 bylo z hlediska hospodaření dosaženo nejlepšího výsledku, kdy ztráta z hlavní činnosti byla ze všech sledovaných let nejmenší, a naopak zisk z činnosti doplňkové největší. To se tedy projevilo na zlepšeném hospodářském výsledku v částce 950 274 Kč. V roce 2015 je situace ještě příznivá, přestože oproti předcházejícímu roku se ztráta z hlavní činnosti zvýšila a zisk z doplňkové činnosti snížil. Stále ale organizace dosahuje zlepšeného hospodářského výsledku ve výši 749 096 Kč. V roce 2016 byla ztráta z hlavní činnosti ze všech sledovaných let největší. Neustále vzrůstající náklady ve všech sledovaných letech jsou v důsledku nákladů na provoz audiovizuální techniky, dále přístrojové investice nebo v souvislosti s údržbou budovy. V tomto roce navíc došlo k poklesu návštěvnosti, což vyvolalo snížení výnosů z prodeje služeb nebo z prodaného zboží, tudíž dosažené výnosy nestačily pokrýt náklady z hlavní činnosti. V roce 2016 tedy dochází k čerpání fondů. Konkrétně se jednalo o rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření, a to ve výši 620 tisíc Kč na další rozvoj organizace a dále investiční fond ve výši 700 tisíc Kč na opravy a udržování svěřeného majetku. V roce 2017 byla situace podobná, jako v předchozím roce, a proto i v tomto roce nastává čerpání fondů. Opět byl čerpán rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření ve výši 1 218 tisíc Kč na další rozvoj organizace a fond investic ve výši 300 tisíc na opravy a udržování svěřeného majetku. Z posledních dvou let tedy vyplývá, že rozpočet organizace začíná být velmi napjatý a rezervy organizace začínají klesat.

3.4 Modifikovaná finanční analýza vybrané organizace

Tato část práce se bude blíže zabývat modifikovanou finanční analýzou za období 2013 – 2017, kde součástí budou vybrané ukazatele, které budou brát ohled na specifika neziskového sektoru.

Při zpracovávání posledního sledovaného roku 2017 bylo vycházeno z výkazů, které prozatím neprošly schválením od zřizovatele organizace – Statutárního města Brna.

3.4.1 Ukazatel autarkie

Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů

Tento ukazatel nám poskytuje údaj o míře, v jaké je municipální firma soběstačná ve smyslu pokrytí svých nákladů z hlavní činnosti dosaženými výnosy. Výsledek je uváděn v procentech (Kraftová, 2002, s. 102).

Výpočet provedeme dle následujícího vzorce:

$$A_{HV-H\check{C}} = \frac{V_{H\check{C}}}{N_{H\check{C}}} \times 100 (\%),$$

kde $A_{HV-H\check{C}}$ je autarkie hlavní činnosti na nákladově výnosové bázi,

$V_{H\check{C}}$ jsou výnosy z hlavní činnosti,

$N_{H\check{C}}$ jsou náklady hlavní činnosti.

Tabulka 15: Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů (v Kč)

zdroj: vlastní zpracování dle výkazů organizace

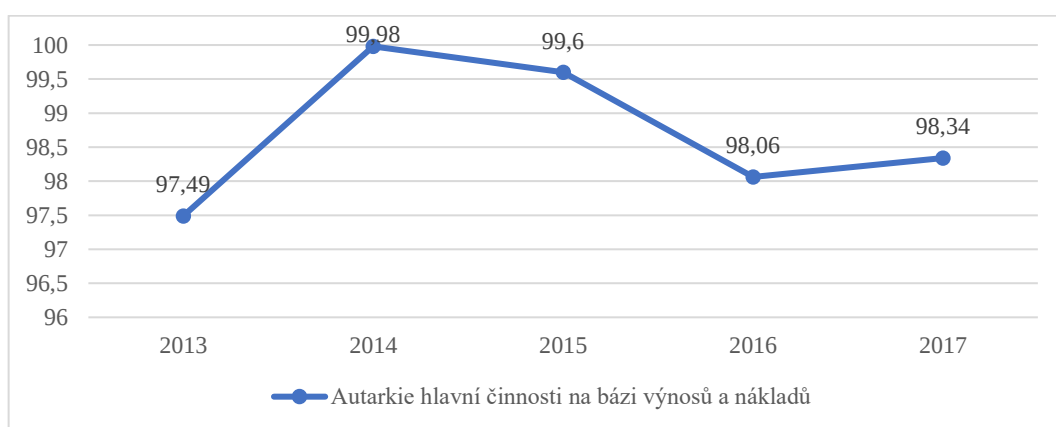
	2013	2014	2015	2016	2017
V_{HČ}	15 171 120	29 639 402	35 021 962	38 134 382	42 631 120
N_{HČ}	15 561 275	29 644 208	35 163 748	38 887 640	43 351 351
A_{HV-HČ} (%)	97,49	99,98	99,60	98,06	98,34

Ukazatel autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů se týká pouze hlavní činnosti organizace a lze jej hodnotit pozitivně tehdy, pokud se rovná 100 %. Z uvedené tabulky vidíme, že této rovnosti nebylo dosaženo v žádném analyzovaném roce, ale hodnoty se tomuto doporučení velice blíží. Hodnota pod 100 % znamená, že organizace není schopna dostatečně krýt své náklady dosaženými výnosy.

Nejhorší výsledek je v prvním sledovaném roce 2013, kdy bylo dosaženo nejméně výnosů z důvodu omezeného provozu, které nestačily pokrýt vynaložené náklady. Situace byla nejlepší v roce 2014, kdy organizace mohla začít plně využívat své nové prostory a nový sál digitária, který přilákal nové návštěvníky a výnosy se tak nejvíce blížily vynaloženým nákladům. Od roku 2015 se situace začíná zhoršovat, jelikož náklady výrazněji převyšují výnosy a organizace ztrácí svou soběstačnost. Rozdíl vyvolaný v roce 2016 je z důvodu poklesu návštěvnosti a tím spojenými tržbami ze vstupného a zboží,

což vyvolalo snížení výnosů z hlavní činnosti. V roce 2017 nastalo opět snížení výnosů z prodeje služeb, tedy tržeb ze vstupného a také snížení ostatních výnosů z činnosti. Naopak se zvýšil výnos z prodaného zboží. Oproti minulému roku je organizace soběstačnější, avšak nebýt rezervního fondu z minulých let a výnosů z transferů, byla by situace podstatně horší.

Ve všech sledovaných letech organizace navíc uskutečňovala doplňkovou činnost, kde dosažené výnosy stačily pokrýt ztrátu z hlavní činnosti.

Graf 7: Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů (v %)

zdroj: vlastní zpracování dle tabulky č. 15

3.4.2 Ukazatele rentability

Rentabilita nákladů doplňkové činnosti

Z hlediska hodnocení efektivnosti považujeme nákladovou rentabilitu za „nejpřísnější“ ukazatel. Poměříme zisk z doplňkové činnosti s náklady, které byly na tuto činnost vynaloženy. Výsledek je opět uváděn v procentech (Kraftová, 2002, s. 107).

Výpočet provedeme dle následujícího vzorce:

$$r_{NDČ} = \frac{HV_{DČ}}{N_{DČ}} \times 100 (\%),$$

kde $r_{NDČ}$ je rentabilita nákladů doplňkové činnosti,

$HV_{DČ}$ je hospodářský výsledek doplňkové činnosti,

$N_{DČ}$ jsou náklady doplňkové činnosti.

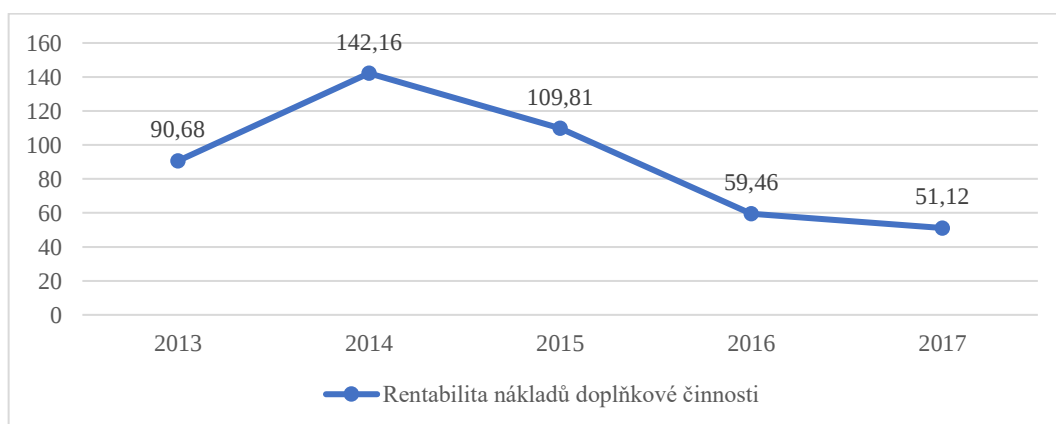
Tabulka 16: Rentabilita nákladů doplňkové činnosti (v Kč)

zdroj: vlastní zpracování dle výkazů organizace

	2013	2014	2015	2016	2017
HV_{DČ}	397 039	955 080	890 882	753 258	720 231
N_{DČ}	437 869	671 831	811 278	1 266 729	1 408 842
r_{NDC} (%)	90,68	142,16	109,81	59,46	51,12

Cílem tohoto ukazatele je maximalizace nákladové rentability. Doplňková činnost je zřizovatelem povolena pouze v případě, že dosahuje zisku. Pokud by tedy výsledek směřoval k záporné hodnotě, je nutné učinit určitá opatření, aby se tento trend zvrátil, jinak by provozování doplňkové činnosti nemělo smysl (Kraftová, 2002, s. 107).

Uvedené výsledky rentability nákladů doplňkové činnosti můžeme hodnotit velice pozitivně, jelikož dosáhly kladných a v některých letech poměrně vysokých hodnot. Nejlepšího výsledku bylo dosaženo v roce 2014, kdy bylo dosaženo největšího zisku z doplňkové činnosti a zároveň bylo vynaloženo na tuto činnost nejméně nákladů. To nejspíš mohlo nastat v souvislosti s tím, že v tomto roce byla nejvíce zastoupena činnost krátkodobé užívání majetku jinými subjekty, na kterou je nutno vynaložit méně nákladů. V roce 2016 je výše nákladů vysoká, což mohlo být způsobeno tím, že byla velká poptávka po jedné zřizovatelem povolené činnosti, konkrétně reklama a propagace, na kterou je naopak potřeba vynaložit nákladů více. Konkrétně se např. jednalo o zvýšení mzdových nákladů a tím spojených zákonných odvodů. V posledním sledovaném roce je situace nejhorší, kdy je na doplňkovou činnost vynaloženo nejvíce nákladů z celého analyzovaného období, ale zisk z této činnosti je ještě menší než v předchozím roce. Důvodem je zvýšení cen energií a mzdových nákladů a tím i souvisejících odvodů.

Graf 8: Rentabilita nákladů doplňkové činnosti (v %)

zdroj: vlastní zpracování dle tabulky č. 16

Míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti

Dle tohoto ukazatele máme možnost zjistit procentuální míru, v jaké je ztráta z hlavní činnosti pokrývána ziskem z doplňkové činnosti (Kraftová, 2002, s. 108).

Výpočet provedeme dle následujícího vzorce:

$$Z'' = \frac{zisk_{DČ}}{ztráta_{HČ}} \times 100 (\%),$$

kde Z'' je míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti,

$zisk_{DČ}$ je hospodářský výsledek z doplňkové činnosti v kladné hodnotě,

$ztráta_{HČ}$ je hospodářský výsledek z hlavní činnosti v záporné hodnotě.

Tabulka 17: Míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti (v Kč)

zdroj: vlastní zpracování dle výkazů organizace

	2013	2014	2015	2016	2017
Zisk_{DČ}	397 039	955 080	890 882	753 258	720 231
Ztráta_{HČ}	390 156	4 806	141 786	753 258	720 231
Z'' (%)	101,76	19 872,66	628,33	100	100

Jelikož organizace uskutečňuje doplňkovou činnost a z hlavní činnosti ji v každém roce plyne ztráta, je vhodné zde uvést i tento ukazatel, který je možné hodnotit pozitivně, zejména u let 2014 a 2015. Lze říci, že doplňková činnost organizace je úspěšná, jelikož je v každém roce zisková. Kdyby nebyla, musela by se zrušit (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 47). Nižší zisk z doplňkové činnosti v roce 2013 je opět způsoben omezeným provozem organizace. Rok 2014 dosáhl nejvyššího zisku, kdy na dosažené výnosy bylo vynaloženo nejméně nákladů. V tomto roce vysoce převládala činnost krátkodobého užívání majetku jinými subjekty, na kterou není potřeba vynakládat tolik nákladů, jako je tomu například u marketingu a propagace. V roce 2016 jsou zisk z doplňkové činnosti a ztráta z hlavní činnosti vyrovnané. Vysoká ztráta z hlavní činnosti v roce 2016 je například vyvolána tím, že došlo k velkému množství oprav, zejména byla provedena oprava podlah, která dosahovala částky 816 595 Kč a tím vysoce zvedla náklady. Zároveň v tomto roce nastalo snížení návštěvnosti, které vyvolalo snížení tržeb ze vstupného a z prodeje zboží, které výnosy snížily. Zisk z doplňkové činnosti oproti předcházejícímu roku poklesl, avšak i přesto dokázal pokrýt vysokou ztrátu z činnosti hlavní. V roce 2017

je situace stejná jako v předcházejícím roce, kdy výsledek hospodaření je vyrovnaný. V tomto roce je zisk z doplňkové činnosti ještě nižší než v předcházejících letech, avšak i tento rok dokázal pokrýt ztrátu z hlavní činnosti.

3.4.3 Ukazatele likvidity

Pohotová likvidita

Uvedená likvidita by se měla pohybovat kolem hodnoty 1, která představuje vyrovnanost mezi krátkodobými pohledávkami a krátkodobými závazky. Jestliže je hodnota menší než 1, představuje nám nebezpečí nesolventnosti. Naopak pokud je hodnota větší než 1, znamená to, že dochází k neefektivnímu vázání prostředků v penězích a pohledávkách, které nejsou nijak využity (Kraftová, 2002, s. 116).

Výpočet provedeme dle následujícího vzorce:

$$L_{II} = \frac{Pe+Po}{KZv},$$

kde L_I je okamžitá likvidita,

Pe jsou peníze a jejich ekvivalenty (krátkodobý finanční majetek),

Po jsou krátkodobé pohledávky,

KZv jsou krátkodobé závazky.

Tabulka 18: Pohotová likvidita (v Kč)

zdroj: vlastní zpracování dle výkazů organizace

	2013	2014	2015	2016	2017
Pe	1 767 036	3 232 024	12 197 990	5 677 052	5 471 023
Po	1 270 978	1 848 198	886 471	845 524	1 251 865
KZv	2 181 408	2 933 301	9 622 182	3 267 501	2 511 170
L_I	0,93	1,73	1,36	2	2,7

Kolísavé hodnoty pohotové likvidity jsou zapříčiněny změnami v oběžných aktivech, vyjma zásob, a krátkodobých závazcích. Hodnoty sledovaných let se pohybují v rozmezí od 0,93 do 2,7. Právě v roce 2013 byla tato hodnota nejnižší, což značí situaci, kdy organizace má méně disponibilních prostředků a blíží se tak k mírné nesolventnosti, avšak v tomto roce se velmi blíží doporučené hodnotě 1. V dalších sledovaných letech je

situace lepší, kdy organizace má dostatek prostředků a je tedy solventní, avšak čím je hodnota vyšší, tím více dochází k neefektivnímu vázání těchto prostředků v peněžích a pohledávkách.

Největší hodnoty krátkodobých pohledávek má organizace v roce 2014 a 2017, což značí situaci, kdy prostředky organizace dočasně využívají jiné subjekty. Největší položkou v těchto letech jsou dohadné účty aktivní. V jiných sledovaných letech jsou to nejčastěji pohledávky za odběrateli, krátkodobé poskytnuté zálohy nebo náklady příštích období, co tvoří největší podíl na krátkodobých pohledávkách.

Krátkodobé závazky má organizace především k dodavatelům nebo zaměstnancům. V roce 2015 si můžeme všimnout výrazného nárůstu této položky a tím i krátkodobých finančních prostředků, což je z důvodu poskytnutí zápůjčky od zřizovatele v částce 7 152 580 Kč, která byla na realizaci Přírodního kognitoria. Tato zápůjčka byla zřizovateli vrácena na počátku ledna 2016, kdy se hodnoty takřka vrátily do původního stavu. Avšak stále poměrně vysoká hodnota krátkodobých závazků v roce 2016 je zapříčiněna závazkem k Finančnímu úřadu z hlediska daně z přidané hodnoty ve výši 1 038 723 Kč.

Ve všech sledovaných letech organizace neměla žádný závazek k úvěrovým institucím.

Okamžitá likvidita

V oblasti ziskového sektoru se pro zdravou firmu uvádí hodnota kolem 0,2, což znamená, že peníze by měly tvořit 1/5 hodnoty závazků. V neziskovém sektoru je dosahováno vyšší hodnoty, zejména koncem roku, což značí potřebu řízení míry zhodnocování volných peněžních prostředků (Kraftová, 2002, s. 115).

Výpočet provedeme dle následujícího vzorce:

$$L_I = \frac{Pe}{KZv},$$

kde L_I je okamžitá likvidita,

Pe jsou peníze a jejich ekvivalenty (krátkodobý finanční majetek),

KZv jsou krátkodobé závazky.

Tabulka 19: Okamžitá likvidita (v Kč)

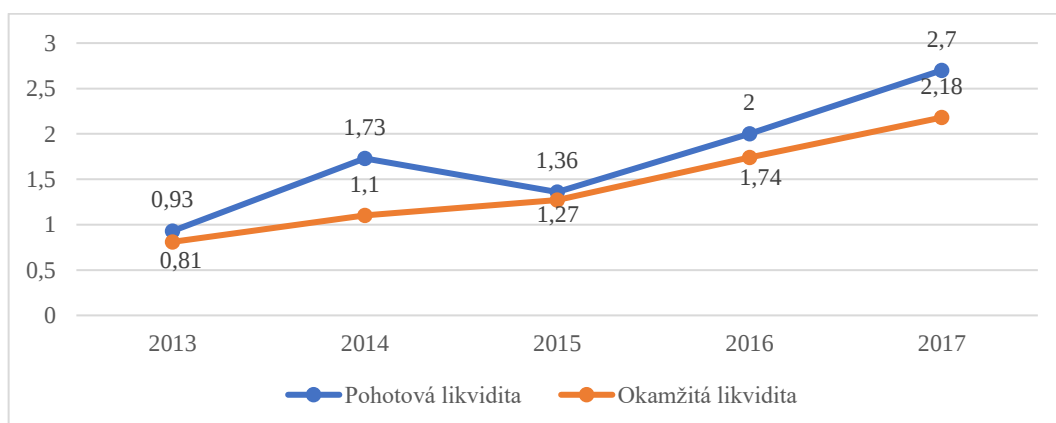
zdroj: vlastní zpracování dle výkazů organizace

	2013	2014	2015	2016	2017
Pe	1 767 036	3 232 024	12 197 990	5 677 052	5 471 023
KZv	2 181 408	2 933 301	9 622 182	3 267 501	2 511 170
Li	0,81	1,10	1,27	1,74	2,18

Hodnoty okamžité likvidity jsou vyšší než doporučená hodnota 0,2, avšak jak popisuje Kraftová (2002, s. 115), neziskový sektor zpravidla dosahuje vyšších hodnot. V jednotlivých letech je ukazatel ovlivňován především výší finančních prostředků na běžném účtu, který má do roku 2016 rostoucí charakter. V roce 2015 nastalo nejvýraznější zvýšení krátkodobého finančního majetku, a to v položce „Jiné běžné účty“, kam byly převedeny prostředky ze zápůjčky od zřizovatele, což ovlivňuje i výši krátkodobých závazků v tomto roce.

Z uvedených výsledků tedy lze říci, že organizace by neměla mít problém se splácením svých krátkodobých závazků. Ovšem dochází, jak již bylo zmíněno u ukazatele pohotovosti likvidity, k neefektivnímu vázání finančních prostředků. Organizace má v jednotlivých letech nulovou položku krátkodobé termínované vklady, tudíž její finanční prostředky nejsou zhodnocovány, a to dokonce ani v roce 2017, kdy dochází ke zmiňovanému neefektivnímu vázání prostředků nejvíce.

Uvedený graf porovnává pohotovou a okamžitou likviditu, kde lze vidět podobný trend vývoje. Výrazná odchylka v roce 2014 je způsobena vysokou hodnotou krátkodobých pohledávek.

Graf 9: Vývoj pohotovosti a okamžité likvidity

zdroj: vlastní zpracování dle výsledků z tabulky č. 18 a 19.

Čistý pracovní kapitál

Jedná se o absolutní ukazatel likvidity, který představuje disponibilní prostředky organizace pro její běžnou provozní činnost, kdy na jedné straně zohledňuje využitelný krátkodobý majetek a na druhé straně jeho hodnotu snižuje o výši závazků, které je nutné uhradit (Kraftová, 2002, s. 117).

Výpočet provedeme dle následujícího vzorce:

$$Pk = OA - KZv,$$

kde Pk je čistý pracovní kapitál,

OA jsou oběžná aktiva,

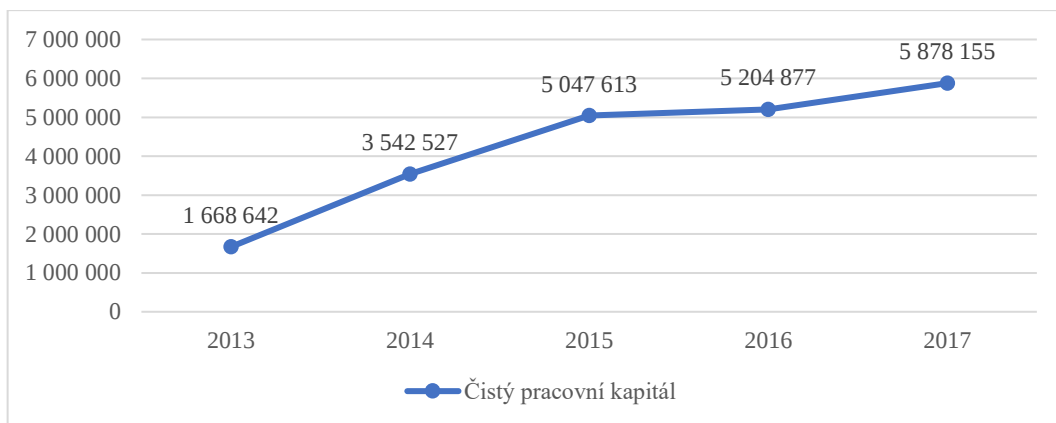
KZv jsou krátkodobé závazky.

Tabulka 20: Čistý pracovní kapitál (v Kč)

zdroj: vlastní zpracování dle výkazů organizace

	2013	2014	2015	2016	2017
OA	3 850 050	6 475 828	14 669 795	8 472 378	8 389 325
KZv	2 181 408	2 933 301	9 622 182	3 267 501	2 511 170
Pk	1 668 642	3 542 527	5 047 613	5 204 877	5 878 155

Čistý pracovní kapitál organizace dosahuje kladných a poměrně vysokých hodnot, což je velice pozitivní, jelikož má dostatek prostředků pro běžnou provozní činnost. Nejnižšího výsledku je dosaženo v prvním sledovaném roce, a to opět z důvodu omezeného provozu. Jako příklad lze uvést hodnotu zásob, která je v tomto roce výrazně nejmenší, jelikož byl provoz organizace z velké části omezen anebo zcela pozastaven, tudíž nebylo třeba velkého množství zboží k prodeji. Nárůst hodnot v roce 2015 je z již zmiňované zápůjčky od zřizovatele, která navýšila obě uvedené částky. Rostoucí hodnoty bylo dosaženo v roce 2016, a to opět zmíním zásoby, jelikož v průběhu sledovaných let docházelo k velkému zájmu o nabízené zboží, tudíž organizace v roce 2016 navýšila své zásoby. Avšak jak již bylo zmíněno v části analýza nákladů a výnosů, v tomto roce poklesla návštěvnost a tím pádem i prodeje zboží, což ale organizace nemohla předvídat. V posledním sledovaném roce měla organizace nejvíce disponibilních prostředků pro svou běžnou provozní činnost, jelikož výrazně klesly krátkodobé závazky.

Graf 10: Čistý pracovní kapitál (v Kč)
zdroj: vlastní zpracování dle tabulky č. 20

3.4.4 Ukazatele aktivity

Míra vázanosti fixních aktiv ve výnosech

Ukazatel odráží míru vázanosti fixních aktiv na jednotce výnosů a upozorňuje na míru náročnosti na dlouhodobý majetek dle daného oboru. Nízké hodnoty představují ohrožení z nedostatku saturace potřebným dlouhodobým majetkem. Naopak vysoké hodnoty znamenají neekonomické vázání zdrojů v dlouhodobém majetku ve vztahu k výnosům (Kraftová, 2002, s. 121).

Výpočet provedeme dle následujícího vzorce:

$$\text{míra vázanosti FA na výnosech} = \frac{FA}{V}$$

kde FA je hodnota fixních aktiv v zůstatkové ceně,

V jsou celkové výnosy.

Tabulka 21: Míra vázanosti FA na výnosech (v Kč)

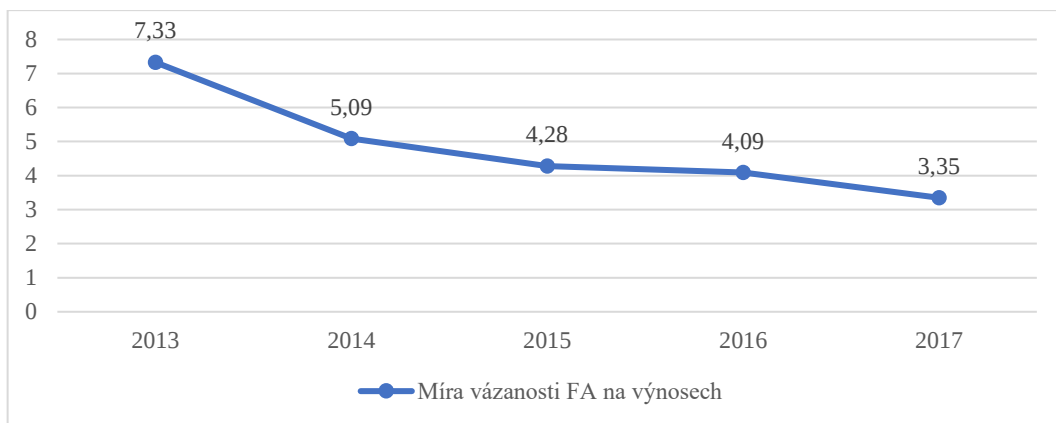
zdroj: vlastní zpracování dle výkazů organizace

	2013	2014	2015	2016	2017
FA	117 413 342	159 168 034	157 045 058	164 406 271	149 772 955
V	16 006 028	31 266 313	36 724 122	40 154 369	44 760 192
FA/V	7,33	5,09	4,28	4,09	3,35

Dle tabulky vidíme, že hodnoty mají klesající tendenci, což znamená, že organizace začíná lépe nakládat se svým dlouhodobým majetkem, kdy nedochází k velkému vázání zdrojů v dlouhodobém majetku. Nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v roce 2013, kdy

docházelo ke zmíněnému neekonomickému vázání zdrojů v dlouhodobém majetku z hlediska výnosů, což je ale opodstatněno omezeným provozem. Dlouhodobý majetek má převážně rostoucí tendenci, spolu s celkovými výnosy.

V roce 2013 byl dlouhodobý majetek tvořen zejména dlouhodobým hmotným majetkem, kde největší podíl měly stavby v souvislosti s rekonstrukcí a následného zařazení technického zhodnocení stavby a drobných staveb. Vysoké hodnoty se dosahuje též u samostatných movitých věcí a jejich souborů, kam se v tomto roce zařadily například nová sedadla, která jsou umístěna v novém digitáriu. V dalším roce dlouhodobý majetek prudce vzrostl, což má mnoho příčin. Došlo k podstatnému zvýšení dlouhodobého nehmotného majetku, jelikož organizace zařadila mezi ocenitelná práva 4 ks audiovizuálních pořadů určených do digitária. V oblasti dlouhodobého hmotného majetku došlo k zařazení pozemků, které svěřil do užívání zřizovatel a také zařazení technického zhodnocení budovy. K nárůstu došlo také v samostatných movitých věcech a jejich souborech, a to koupí počítačové sítě, audiovizuálního systému digitária nebo recepčního pultu. V roce 2015 hodnota dlouhodobého majetku klesla, a to z důvodu opravek a také toho, že v tomto roce nenastalo tak velké pořizování a následné zařazování majetku jako v jiných letech, avšak i tak výrazně vzrostla položka staveb, kdy došlo k zařazení realizované investiční akce „Přírodovědné kognitorium“. Rok 2016 opět znamenal výrazné navýšení dlouhodobého majetku, což je způsobeno investičním projektem „Doplnění a rozšíření Přírodovědného digitária“, který významně ovlivnil ostatní dlouhodobý nehmotný majetek, software nebo samostatné movité věci a jejich soubory. Položku staveb například zvýšilo technické zhodnocení budovy, konkrétně serverovny digitária nebo technické zhodnocení Přírodovědného kognitoria. V roce 2017 dochází ke snížení dlouhodobého majetku opravkami.

Graf 11: Míra vázanosti fixních aktiv na výnosech
zdroj: vlastní zpracování dle výsledků tabulky č. 21

3.4.5 Ukazatele financování

Míra finanční nezávislosti (stability)

Jedná se o stavový okamžikový indikátor, který zpravidla nabývá vysokých hodnot u příspěvkových organizací (nad 70 %). Varovným signálem pro organizace je hodnota pod 50 %, kdy je třeba, aby organizace zvýšila pozornost, jelikož hodnota menší 30 % již znamená nestabilitu (Kraftová, 2002, s. 127).

Výpočet provedeme dle následujícího vzorce:

$$\text{míra finanční nezávislosti} = \frac{VK}{K} * 100 (\%),$$

kde VK je vlastní kapitál,

K je celkový kapitál.

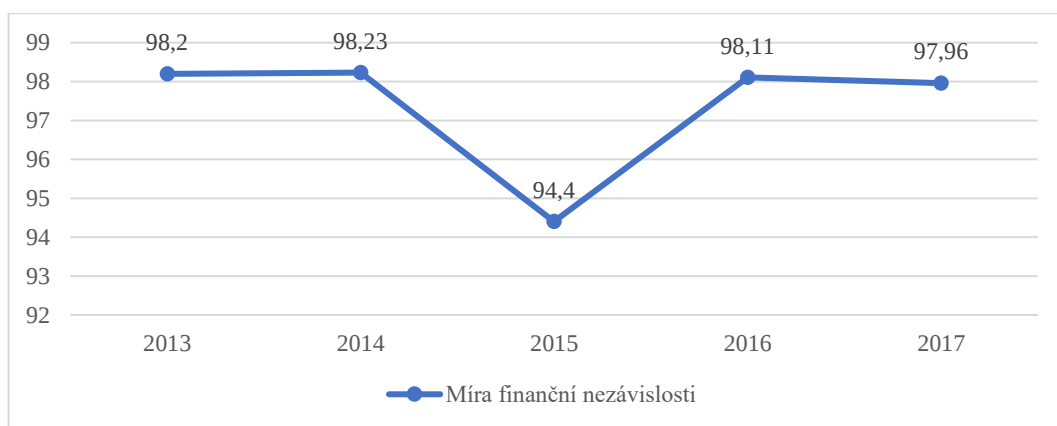
Tabulka 22: Míra finanční nezávislosti (v Kč)

zdroj: vlastní zpracování dle výkazů organizace

	2013	2014	2015	2016	2017
VK	119 081 985	162 710 561	162 092 672	169 611 148	154 935 254
K	121 263 393	165 643 862	171 714 853	172 878 649	158 162 279
VK/K (%)	98,20	98,23	94,40	98,11	97,96

Z uvedené tabulky můžeme konstatovat, že poměr vlastního kapitálu na celkovém kapitálu se výrazně neměnil a dosahoval velice pozitivních hodnot. Výjimkou je pouze rok 2015, kdy míra finanční nezávislosti významněji klesla, což je zapříčiněno nárůstem cizích zdrojů, a to konkrétně zápůjčkou od zřizovatele, která byla hned v následujícím

roce vrácena zpět. Vlastní kapitál je tvořen zejména z jmění účetní jednotky, kde ve většině sledovaných let jsou výraznou hodnotou transfery na pořízení dlouhodobého majetku. Další podstatnou částí vlastního kapitálu jsou fondy účetní jednotky, které mají narůstající tendenci, a to zejména díky rezervním fondům a také fondu reprodukce majetku a investic. Výjimku však tvoří rok 2017, jelikož dle rozvahy podíl rezervního fondu klesl. Avšak jak již bylo dříve zmíněno, k čerpání fondu nedocházelo pouze v roce 2017, ale i v roce 2016. Z rozvahy lze však vyčíst, že přestože v roce 2016 došlo k jeho čerpání, tak oproti roku 2015 ještě mírně vzrostl, což je díky navýšení o zlepšený hospodářský výsledek roku 2015, který byl vyšší než hodnota jeho čerpání. V roce 2017 bohužel dochází pouze k jeho čerpání, což se projevuje ve zmíněné rozvaze. Cizí kapitál je do roku 2016 tvořen pouze z krátkodobých závazků, jež se vztahují zejména k dodavatelům či zaměstnancům. V roce 2017 se navíc objevují dlouhodobé závazky, a to díky dlouhodobým přijatým zálohám na transfery.

Graf 12: Míra finanční nezávislosti (v %)
zdroj: vlastní zpracování dle tabulky č. 22

Míra věřitelského rizika

Ukazatel zachycuje míru účasti cizího kapitálu na finančních zdrojích. Cizí kapitál je vhodné maximalizovat tehdy, pokud je užíván jako neúročený cizí kapitál. To znamená, že organizace by realizovala svou činnost prostřednictvím svých věřitelů, aniž by jim platila úrok. Avšak je zde nebezpečí z pohledu finanční stability a při zvýšení nelikvidních aktiv i k insolventnosti (Kraftová, 2002, s. 128).

Výpočet provedeme dle následujícího vzorce:

$$\text{míra věřitelského rizika} = \frac{CK}{K} * 100 (\%),$$

kde CK jsou cizí zdroje,

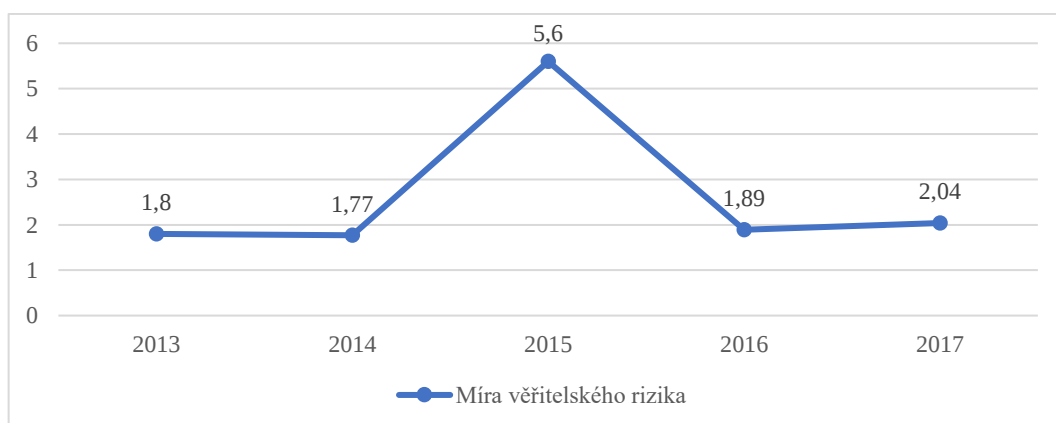
K je celkový kapitál.

Tabulka 23: Míra věřitelského rizika (v Kč)

zdroj: vlastní zpracování dle výkazů organizace

	2013	2014	2015	2016	2017
CK	2 181 408	2 933 301	9 622 182	3 267 501	3 227 025
K	121 263 393	165 643 862	171 714 853	172 878 649	158 162 279
CK/K (%)	1,80	1,77	5,60	1,89	2,04

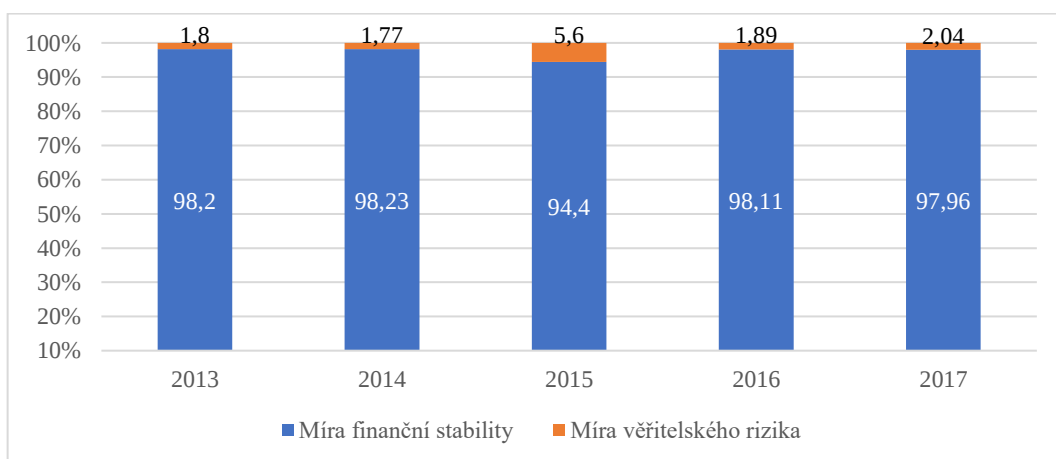
Z uvedené tabulky vyplývá, že podíl cizího kapitálu na celkovém kapitálu je nízký a z hlediska věřitelů je zde minimální riziko. Do roku 2016 obsahují cizí zdroje pouze krátkodobé závazky, jelikož organizace netvoří rezervy ani nemá žádné dlouhodobé závazky. V roce 2017 se zde objevují i dlouhodobé závazky, a to z titulu dlouhodobých přijatých záloh na transfery. Co se týče závazků k úvěrovým institucím, organizace nemá žádné dlouhodobé ani krátkodobé úvěry, tudíž neplatí žádné úroky a užívá tedy zmíněný neúročený cizí kapitál. Jak jsem již zmiňovala, krátkodobé závazky jsou nejčastěji ve vztahu k dodavatelům či zaměstnancům. Změna cizího kapitálu v roce 2015 je opět způsobena zápůjčkou od zřizovatele ve výši 7 152 580 Kč, což zvýšilo podíl cizích zdrojů na celkovém kapitálu. V roce 2016 nastal také skok v cizích zdrojích oproti předchozím rokům, a to přibližně o 1 milion Kč, což je způsobeno závazkem k Finančnímu úřadu k dani z přidané hodnoty. V posledním sledovaném roce byl již závazek k Finančnímu úřadu minimální, avšak nastalo zvýšení dlouhodobých závazků zhruba o 700 000 Kč.

Graf 13: Míra věřitelského rizika (v %)

zdroj: vlastní zpracování dle výsledků tabulky č. 23

Na následujícím grafu jsou pro přehlednost zobrazeny oba ukazatele financování. Míra finanční stability nám vlastně představuje úroveň vlastního kapitálu a míra věřitelského rizika naopak úroveň cizích zdrojů. Dohromady tak utvářejí hodnotu 100 %, což představuje celkový kapitál organizace. Graf nám tedy přehledně zobrazuje i zastoupení vlastního kapitálu a cizích zdrojů na celkových pasivech.

Graf 14: Celková pasiva organizace
zdroj: vlastní zpracování dle tabulek č. 22 a 23

4 ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ VYBRANÉ ORGANIZACE

Při analýze hospodaření Hvězdárny a planetária Brno, příspěvková organizace jsme se nejdříve zaměřili na zdroje financování, které jsou u neziskových organizací velice podstatné. Zjistili jsme, že do těchto zdrojů patří nejen finanční prostředky získané vlastní činností, ale i transfery. Do těch řadíme zejména příspěvek na provoz od zřizovatele, ale rovněž transferové podíly, které souvisejí s pořízením majetku spolufinancovaného EU a dále transfery na realizované projekty financované EU.

Dále bylo využito analýzy nákladů a výnosů, ze které vyplynulo, že organizace vykonává hlavní a doplňkovou činnost, kdy právě ta hlavní má na hospodaření největší podíl. Z hlediska hodnocení hospodaření za období 2013 – 2017 je podstatný rok 2013, kdy se uskutečnila přestavba sálu velkého planetária na nové digitárium, které ovlivnilo všechny následující roky. V prvním sledovaném roce tedy byly náklady a výnosy podstatně nižší než u nadcházejících let kvůli omezenému provozu. Avšak následující rok 2014 byl velmi úspěšný, jelikož bylo dosaženo zlepšeného hospodářského výsledku v hodnotě 950 274 Kč, což je nejvíce ze všech sledovaných let. Důležité je zmínit, že došlo k celoročnímu provozu bez jakéhokoliv omezení, a navíc rozšíření víkendového provozu. Avšak hlavním důvodem bylo nové digitárium, které vyvolalo u návštěvníků velký zájem vidět nabízené pořady, což způsobilo zvýšení tržeb z prodeje vstupného, ale i zboží. Rovněž moderní prostory jsou nedílnou součástí, které pomáhají s hospodařením organizace, např. v rámci doplňkové činnosti zejména u krátkodobého užívání majetku jinými subjekty. Nicméně údržba jak nového digitária, tak i prostoru organizace je velmi nákladná, což se projevuje zvyšováním nákladů v následujících letech.

Největšími nákladovými položkami jsou odpisy, které rostou v důsledku nových investičních akcí, např. „Přírodovědné digitárium“ nebo „Přírodovědné kognitorium“, což výrazně zvyšuje hodnotu dlouhodobého majetku. Další podstatnou položkou nákladů jsou náklady na ostatní služby. Tyto náklady zejména souvisejí s náklady na nové pořady a výstavy v podobě licencí nebo vlastní tvorby, s čímž se pojí i náklady na propagaci. Následující významnou položkou nákladů jsou mzdové náklady spolu se zákonným sociálním pojištěním a náklady, u kterých organizace reaguje především zvyšováním v důsledku nařízení vlády nebo také situací na trhu práce. Právě tyto osobní náklady patří

mezi největší položku i pro doplňkovou činnost. Co se týče dalších větších položek nákladů hlavní činnosti, patří zde např. náklady na prodané zboží, opravy a udržování, ale také spotřeba materiálu nebo energie. Jak již bylo zmíněno, údržba přístrojů a prostor je velmi nákladná, což vysvětluje větší náklady v oblasti oprav a udržování. U spotřeby materiálu je dobré zmínit, že ačkoliv patří též mezi větší položky, od roku 2015 se tyto náklady daří snižovat. Snižování se projevuje i u spotřeby energie, kterého si lze všimnout též od roku 2015, jelikož došlo k lepšímu seřízení a nastavení regulace tepla, klimatizace a světel, a navíc nastala mírnější zima. K nejpodstatnějšímu snížení došlo ale v roce 2016, kdy se od 1. ledna 2016 začal uskutečňovat centralizovaný nákup energií zřizovatelem, což organizaci velice pomohlo. V roce 2017 však došlo k mírnému zvýšení této položky v souvislosti s navýšením cen energií.

Ve výnosech z hlavní činnosti tvoří podstatný podíl již zmíněné transfery. V průběhu sledovaných let je to tedy v rozmezí od 53 % - 64 % na celkových výnosech. Výnosy z činnosti jsou tvořeny především výnosy z prodeje služeb, tedy z prodeje vstupného na uváděné pořady nebo různé přednášky. V roce 2014 navštívilo nové digitárium 143 715 diváků. V dalším roce se počet diváků ještě zvýšil, což se výrazně odrazilo na výnosech z prodeje vstupného, ale i na prodeji zboží. Ovšem tato návštěvnost začala od roku 2016 klesat, což snížilo tyto výnosy a v konečném důsledku to vedlo i k horší hospodářské situaci, kdy se v roce 2016 i 2017 musel čerpat rezervní fond na další rozvoj. Nejspíše došlo k „nasycení“ trhu potenciálních návštěvníků, ačkoliv se organizace snaží stále vytvářet nebo nakupovat nové pořady, které jsou ovšem např. v důsledku propagace nebo licencí velmi nákladné. Hodnota licencí od externích producentů se pro jeden rok promítání odvíjí od ročního, absolutního počtu návštěvníků dané instituce. V případě hvězdárny se licenční poplatky za jedno představení pohybují po přepočtu na českou měnu v rozmezí od 500 až 900 Kč bez DPH. K tomu se dále musí přičíst náklady na českou lokalizaci, jako je překlad a úprava českých textů, audio a mnoho dalších činností (Zpráva o činnosti, 2017, s. 13).

Ve výnosech z doplňkové činnosti se objevuje krátkodobé užívání majetku jinými subjekty a také reklama a propagace. V letech 2014 a 2015 tvořily podstatnější část právě krátkodobé pronájmy spolu s pořádáním svatebních obřadů. V dalším roce větší část prostředků plynula z reklamy a propagace, což bylo spojováno s propagací na IPS

Fulldome Festival Brno. Ačkoliv doplňková činnost netvoří zásadní podíl na celkovém hospodaření organizace, i tak je pro organizaci velice významná.

Co se týče výsledku hospodaření běžného účetního období organizace, v letech 2014 až 2015 lze hodnotit velmi pozitivně. Bylo dosaženo zlepšeného výsledku hospodaření v částce 950 274 Kč za rok 2014 a 749 096 Kč za rok 2015. V dalších letech byla situace horší, kdy výsledek hospodaření za běžné období byl ve výši 0 Kč. Neustále rostoucí náklady z důvodu provozu audiovizuální techniky, velice nákladné pořady pro digitárium, ale také opravy a udržování jak budovy, tak také zmíněné techniky bohužel nestačí být pokryty dosaženými výnosy, které jsou kvůli poklesu návštěvnosti v letech 2016 a 2017 nižší. Proto byl v posledních dvou letech čerpán rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření minulých let a také fond investic.

Nyní se dostáváme k modifikované finanční analýze, která nám též poskytla lepší pohled na hospodaření organizace.

Z ukazatelů autarkie byla vybrána autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů, která nám poskytla údaje o tom, že nejhoršího výsledku bylo dosaženo v roce 2013, což ale nastalo z důvodu omezeného provozu. Nejlepšího výsledku bylo dle tohoto ukazatele dosaženo v roce 2014, kdy se výnosy nejvíce blížily vynaloženým nákladům. Od roku 2015 hodnoty z tohoto ukazatele začínají klesat, kdy organizace začíná ztrácet svou soběstačnost. V žádném následujícím roce však hodnoty neklesly pod 98 %, ačkoliv nebýt rezervního fondu z minulých let a vysokých transferů, byla by situace podstatně horší.

Ukazatele rentability byly vybrány dva. Prvním byla rentabilita nákladů doplňkové činnosti, která poměruje zisk z této činnosti s vynaloženými náklady. Dle Kraftové (2002, s. 107) můžeme tento ukazatel hodnotit velice pozitivně, jelikož z doplňkové činnosti bylo v každém roce dosaženo poměrně vysokého zisku. Nejlepší výsledek byl opět v roce 2014, kdy bylo dosaženo největšího zisku a vynaloženo nejméně nákladů ze všech sledovaných let, pokud nebereme v úvahu rok 2013, kdy jsou hodnoty nákladů pochopitelně nižší. Nejhorší výsledek byl naopak v roce 2017, kdy bylo dosaženo nejmenšího zisku bez ohledu na rok 2013 a zároveň vynaloženo nejvíce nákladů, zejména v oblasti osobních nákladů. Dalším ukazatelem rentability byla míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti. Tento ukazatel byl vybrán z důvodu toho,

že v každém roce bylo dosaženo z hlavní činnosti ztráty a organizace provozovala doplňkovou činnost, ze které ve všech sledovaných letech plynul zisk. V každém roce doplňková činnost pokryla ztrátu z činnosti hlavní a lze ji tak hodnotit pozitivně. V posledních dvou letech je však ukazatel na úrovni 100 %, což znamená, že zisk z doplňkové činnosti a ztráta z hlavní činnosti jsou na vyrovnané úrovni a tím pádem nebyl zisk použit pro rezervní fond, ale navíc došlo ještě k jeho čerpání.

Co se týče ukazatelů likvidity, pohotová a okamžitá likvidita spolu s čistým pracovním kapitálem nám poskytly lepší informaci o tom, jestli se organizace blíží k nesolventnosti nebo naopak. Pohotová likvidita se pohybovala v rozmezí 0,93 – 2,7. V roce 2013 byla hodnota nejnižší, kdy se organizace blížila k mírné nesolventnosti. Menší hodnota krátkodobých závazků než v předchozích letech a také vysoký zůstatek peněžních prostředků způsobil, že v posledním sledovaném roce byla hodnota 2,7, což je výrazně nad doporučenou hodnotou 1. Okamžitá likvidita byla v rozmezí 0,81 – 2,18, přitom doporučená hodnota se uvádí 0,2, avšak dle Kraftové (2002, s. 115) se u neziskového sektoru dosahuje vyšších hodnot. To organizace výrazně splňuje a neměla by mít tedy problém se splácením svých krátkodobých závazků, avšak čím je hodnota vyšší, tím spíš může docházet k neefektivnímu vázání finančních prostředků, stejně jako u likvidity pohotové. Čistý pracovní kapitál nám dává představu o disponibilních prostředcích organizace pro její běžnou provozní činnost. I dle tohoto ukazatele jsme zjistili, že nejvíce prostředků pro svou činnost měla organizace právě v roce 2017.

Do ukazatele aktivity byla zařazena míra vázanosti fixních aktiv ve výnosech. V roce 2013 byl ukazatel ve výši 7,33, v průběhu let tato hodnota klesala a v roce 2017 se dostala na úroveň 3,35. To znamená, že organizace začala lépe nakládat se svým dlouhodobým majetkem, kdy v něm nedochází k velkému vázání zdrojů.

Poslední částí modifikované finanční analýzy jsou ukazatelé financování. Jako první byla vybrána míra finanční nezávislosti (stability), která by měla být alespoň ve výši nad 70 %. Ve všech sledovaných letech byla tato podmínka splněna. Výsledné hodnoty se pohybovaly zejména kolem 98 %, pouze v roce 2015 byla hodnota 94,40 %, která nastala kvůli zvýšení cizích zdrojů, a to konkrétně zápůjčkou od zřizovatele. Tento ukazatel lze tedy hodnotit velice pozitivně. Druhým ukazatelem je míra věřitelského rizika, která nám dává přehled o tom, jestli je z pohledu věřitelů u organizace nějaké riziko, že by nebyla

schopna dostat svým závazkům. Hodnoty se pohybují od 1,77 do 2,04, což značí minimální riziko pro zmíněné věřitele. Výjimkou je opět pouze rok 2015, kdy bylo dosaženo hodnoty 5,60, což je ale v důsledku již zmíněné zápůjčky od zřizovatele, kdy hodnota cizích zdrojů byla vyšší.

Po celkovém zhodnocení hospodaření lze říci, že organizace nejlépe prosperovala v roce 2014 i 2015, kam se promítlo otevření digitária, které vyvolalo ve společnosti velký zájem. V následujících letech se situace zhoršovala, kdy největším problémem byla právě klesající návštěvnost.

Hvězdárna a planetárium Brno je přesto velice aktivní a stále vymýšlí nové projekty nebo nové cíle, kterými se snaží stále poutat pozornost nebo zkvalitňovat již stávající zařízení pro čím dál lepší zážitek, což je však spojeno s rostoucími náklady. V blízké budoucnosti má organizace v plánu dva velmi ambiciózní a nákladné projekty. Prvním je nový projekční systém do digitária, který představuje investici v přibližné výši 40 milionů Kč. Realizace by měla proběhnout do podzimu 2018. Jedná se o systém, který zajistí další provoz digitária nejméně do roku 2024 a který oproti stávající podobě nabídne navíc i tzv. 3D projekci a lepší kvalitu obrazu, což může po roce 2018 přivolat další vlnu zvědavých návštěvníků. Druhým neméně nákladným projektem je projekt „Přírodovědné stelárium“, který znamená vybudování Sluneční věže v podobě vyhlídky na celé město Brno v odhadovaných investičních nákladech 43 milionů Kč. V suterénním sálu se bude nacházet technologické zázemí, ale i virtuální herna s řadou interaktivních exponátů. Tento projekt je však diskutovaný již mnoho let, a přestože jsou na něj velice pozitivní ohlasy, chybí finanční prostředky, územní souhlas a také stavební povolení.

Dalšími aktivitami, které organizace navíc pořádá, jsou odborné přednášky od známých popularizátorů vědy, spolupráce na příměstských táborech, astronomické kroužky pro žáky a studenty škol, dále internetové kurzy základů astronomie a mnoho dalších. Také se podílí na akcích typu Brněnská muzejní noc, Festival vědy nebo Noc vědců.

Při zpracovávání návrhové části práce tedy bude brán největší zřetel na další podporu návštěvnosti, která by měla zajistit pozvednutí tržeb. Z hlediska modifikované analýzy se budeme zaměřovat na zlepšení likvidity organizace, která se pohybuje ve vysokých hodnotách a tím dochází k neefektivnímu vázání finančních prostředků.

5 VLASTNÍ NÁVRHY ŘEŠENÍ, POSOUZENÍ JEJICH PŘÍNOSU

Následující část práce se bude věnovat návrhům, které by měly vést ke zlepšení současného stavu organizace. Z provedené analýzy nákladů a výnosů bylo zjištěno, že poslední dva roky nastal problém s klesající návštěvností, kdy muselo docházet k čerpání rezervního fondu a fondu investic. V rámci modifikované finanční analýzy nebyly zjištěny závažnější problémy, ovšem jako nedostatek lze vnímat poměrně vysokou likviditu, při které dochází k neefektivnímu vázání finančních prostředků.

5.1 Návrh na výstavu v sále exploratoria

Sál exploratoria byl otevřený po rekonstrukci budovy a je v provozu od 12. listopadu 2011. Do července 2016 zde byla nainstalovaná expozice Příběh Sluneční soustavy, kde se návštěvníci seznamovali s moderním pohledem na okolí naší planety, sáhli si na meteorit starý 1 milion roků, a dokonce putovali napříč prostorem i časem díky audiovizuálnímu systému. Od října 2016 byla zpřístupněná nová výstava Říše mlhovin, která obsahuje velkoformátové fotografie vesmírných objektů.

Následující tabulka zobrazuje návštěvnost sálu exploratoria v průběhu sledovaných let spolu se stanoveným vstupným.

Tabulka 24: Návštěvnost a vstupné sálu exploratoria

zdroj: vlastní zpracování dle Zpráv o činnosti organizace (2013-2017)

	2013	2014	2015	2016	2017
Návštěvnost					
Veřejnost	5 561	3 888	2 371	232	-
Školy	5 960	8 146	4 819	2 062	1 860
Vstupné					
Veřejnost (Kč)	80	80	80 → 50	-	-
Školy (Kč)	80	80	80 → 50	80	60

Uvedená tabulka nám zobrazuje návštěvnost exploratoria, která měla klesající průběh (výjimkou je pouze rok 2014 v souvislosti se školami). Organizace ve zprávách o činnosti pro roky 2011 a 2012 zobrazuje pouze jednotnou návštěvnost exploratoria, a to pro rok

2011 ve výši 2 553 návštěvníků a pro rok 2012 v hodnotě 8 756 návštěvníků. V roce 2011 je pochopitelně nižší, jelikož zobrazuje návštěvnost pouze za část měsíce listopad a celý prosinec.

Co se týče vstupného, v letech 2013 a 2014 bylo jednotné vstupné ve výši 80 Kč. V roce 2015 bylo také jednotné vstupné, které se ale k 1. červenci 2015 snížilo na 50 Kč. V dalším roce 2016 bylo exploratorium pro veřejnost již volně přístupné, tudíž se zde nezahrnuje v podstatě žádná návštěvnost (číslo 232 zahrnuje pouze návštěvníky, kteří si zakoupili komentovanou prohlídku). Standardní komentované prohlídky se dále pořádaly pro školy za 80 Kč. V roce 2017 dokonce již za 60 Kč.

Je tedy zřejmé, že zájem klesá z důvodu stále stejné expozice, kterou už návštěvníci měli možnost shlédnout, na což organizace reagovala snižováním nebo zcela zrušením vstupného. Z uvedené tabulky také vyplývá, že návštěvníci mají spíše zájem o expozice, které jsou edukační a zároveň interaktivní (v tomto případě se jednalo o Příběh Sluneční soustavy). Pokud porovnáme návštěvnost škol např. z roku 2013 a 2016, vidíme zde velký rozdíl v návštěvnosti, ačkoliv vstupné bylo ve stejné částce.

Dalším zajímavým tématem na další výstavu lze vnímat jedinou přirozenou družici Země, a to Měsíc. Důvodem pořádání výstavy by bylo zatmění Měsíce, které v roce 2019 nastane dokonce dvakrát a dalších se nejspíš dočkáme až za deset let. První takový úkaz bude 21. ledna 2019, kdy dojde k úplnému zatmění, které potrvá hodinu a dvě minuty. Druhé měsíční zatmění proběhne 16. července 2019, které bude tentokrát částečné. V tyto dny bude uskutečněno i pozorování, které je při takové události pravidelně pořádáno. Výstava by se však nevěnovala pouze zatmění Měsíce, ale také historii nebo základními údaji počínaje fázemi Měsíce. Z hlediska historie by např. poskytovala i informace o prvním přistání na Měsíci v rámci programu Apollo 11. Pro zpestření výstavy by bylo zajímavé tuto část doprovodit autentickým zvukovým záznamem z prvního výstupu na Měsíc.

Výnosy

Výnosem z navrhované výstavy bude vstupné, které by se stanovilo jednotně na 80 Kč, což je přijatelná cena, kterou návštěvníci byli ochotni zaplatit i u expozice Příběh Sluneční soustavy. Jelikož hvězdárnu navštěvuje mnoho škol, a to zejména v týdnu v dopoledních hodinách, byla by pro ně akce, kdy při zakoupení vstupenky na pořad

digitária by získali zlevněné vstupné na výstavu ve výši 60 Kč. Průměrná roční návštěvnost digitária z hlediska škol je přibližně 45 000 návštěvníků, což je poměrně dost vysoký počet.

Organizace má proměnlivou otevírací dobu, která záleží na pořadech nebo na nočních pozorování. Pro zjednodušení tedy budeme uvažovat, že organizace mívá otevřeno denně do 18:00 hod., jelikož např. v pondělí a úterý je otevírací doba pouze do 15:00. Řekněme, že výstava by byla veřejnosti přístupná každý den od 10:00 do 18:00 hod., neboť pořady v dopoledních hodinách převážně začínají v 9:00 a trvají 45 – 60 minut.

Návštěvnost budeme zohledňovat ve třech různých variantách, jelikož je obtížné ji jednotně stanovit. Každá varianta bude obsahovat počet návštěvníků z veřejnosti a také procentuální vyjádření návštěvnosti škol, kteří využijí nákupu zlevněné vstupenky. Pro zjednodušení uvažujme, že všechny školy, které budou chtít výstavu navštívit si zakoupí zlevněnou vstupenku anebo výstavu nenavštíví vůbec.

- Optimistická varianta

Tato varianta uvažuje, že z veřejnosti zavítá 7 000 návštěvníků a předpokládá, že 70 % škol, které zakoupí vstupenku do digitária, zakoupí i zlevněnou vstupenku na výstavu.

$$\begin{aligned} \text{Výnosy} &= (\text{počet osob z veřejnosti} * \text{cena}) + (0,7 * 45\,000 * \text{cena}) \\ &= (7\,000 * 80) + (0,7 * 45\,000 * 60) = 2\,450\,000 \text{ Kč / rok} \end{aligned}$$

- Pesimistická varianta

U této varianty usuzujeme, že z veřejnosti přijde 3 500 návštěvníků a pouze 40 % škol zakoupí i zlevněnou vstupenku na výstavu.

$$\begin{aligned} \text{Výnosy} &= (\text{počet osob z veřejnosti} * \text{cena}) + (0,4 * 45\,000 * \text{cena}) \\ &= (3\,500 * 80) + (0,4 * 45\,000 * 60) = 1\,360\,000 \text{ Kč / rok} \end{aligned}$$

- Realistická varianta

Tato varianta předpokládá, že výstavu navštíví 5 000 návštěvníků z veřejnosti a 60 % škol zakoupí zlevněné vstupné.

$$\begin{aligned} \text{Výnosy} &= (\text{počet osob z veřejnosti} * \text{cena}) + (0,6 * 45\,000 * \text{cena}) \\ &= (5\,000 * 80) + (0,6 * 45\,000 * 60) = 2\,020\,000 \text{ Kč / rok} \end{aligned}$$

Náklady

Náklady na výstavu budou tvořeny z počáteční investice a poté z provozních nákladů. Do počátečních nákladů můžeme zařadit zejména spotřebu materiálu na vyhotovení výstavy, přitom značnou výhodou jsou výstavní stojany, které by se mohly použít již z probíhající výstavy Říše mlhovin. Dále pro zjednodušení budeme uvažovat, že některé odborné materiály o zatmění Měsíce, prvním výstupu na Měsíc nebo i samotné informace o Měsíci budou poskytnuty zápůjčkou z různých archivů nebo např. ve spolupráci s Astronomickým ústavem Akademie věd České republiky. Kromě toho je zapotřebí tým, který tuto výstavu sestaví, s čímž jsou spojeny mzdové náklady. Jelikož současní zaměstnanci organizace jsou velice vytížení, budeme uvažovat, že organizace přijme brigádníky. Na vytvoření výstavy by měli stačit 3 brigádníci na základě dohody o provedení práce s ohodnocením 150 Kč za hodinu a vyhotovení bude trvat 3 dny po 8 hodinách. Také je nutné obstarat doprovodný záznam a různé makety, které dotvoří celkový zážitek z výstavy. Velmi oblíbené jsou i kvízy pro děti, které budou pro výstavu zpracovány. V neposlední řadě jsou důležité i náklady na propagaci. Do těchto nákladů bude započítán veškerý materiál, který se pojí s vytvořením reklamy. Reklama bude umístěna formou tzv. city-light na zastávkách MHD v Brně, které organizace již pronajímá a dále formou zaslání katalogu školám, což organizace dosud využívá. Výstava bude vyhotovována v roce 2018 v průběhu letního období, kdy návštěvnost hvězdárny bývá zpravidla menší.

Mezi provozní náklady spadá zejména spotřeba energie a mzdové náklady na pracovníka, který bude daný den zajišťovat dozor a odborný výklad pro zájemce na základě dohody o provedení práce. Mzda by byla stanovena na 120 Kč za hodinu a pracovní doba by byla 8 hodin (výstava bude probíhat každý den v roce včetně víkendů a svátků). Přitom je nutné počítat s odvody zdravotního a sociálního pojištění, pokud by u některého z pracovníků byla překročena hranice 300 odpracovaných hodin za rok. Spotřeba energie nebude nijak vysoká, jelikož pro výstavu bude nutné pouze osvětlení a doprovodná hudba/záznam.

Tabulka 25: Odhadované náklady na výstavu
zdroj: vlastní zpracování

Počáteční náklady	
Spotřeba materiálu	30 000 Kč
Odborné materiály	již k dispozici / zapůjčeno
Mzdové náklady	10 800 Kč
Doprovodný materiál	90 000 Kč
Propagace výstavy	40 000 Kč
Provozní náklady	
Spotřeba energie	1 100 Kč
Mzdové náklady	345 600 Kč
Σ Náklady	517 500 Kč

Zisk / ztráta

Po předchozích výpočtech jsme schopni zjistit jakého zisku či ztráty bude dosaženo při odhadovaných výnosech a nákladech.

- Optimistická varianta

$$Výnosy = 2\,450\,000 \text{ Kč / rok}$$

$$Náklady = 517\,500 \text{ Kč / rok}$$

$$Hrubý \text{ zisk} = 1\,932\,500 \text{ Kč / rok}$$

- Pesimistická varianta

$$Výnosy = 1\,360\,000 \text{ Kč / rok}$$

$$Náklady = 517\,500 \text{ Kč / rok}$$

$$Hrubý \text{ zisk} = 842\,500 \text{ Kč / rok}$$

- Realistická varianta

$$Výnosy = 2\,020\,000 \text{ Kč / rok}$$

$$Náklady = 517\,500 \text{ Kč / rok}$$

$$Hrubý \text{ zisk} = 1\,502\,500 \text{ Kč / rok}$$

Z uvedeného vyplývá, že i v případě, že by výstavu navštívilo pouze 3 500 návštěvníků z veřejnosti a pouze 40 % škol by mělo zájem o zvýhodněné vstupné na výstavu, tak i přesto by organizace dosahovala hrubého zisku ve výši 842 500 Kč za rok.

Provozování výstav je dle mého názoru vhodné, jelikož tímto způsobem lze přilákat další návštěvníky. Zcela určitě se dá říct, že výstava nemusí být ani tak nákladná (samozřejmě záleží na charakteru výstavy), pokud se porovná s náklady na pořady do digitária, je zde značný rozdíl. Výše uvedený návrh na výstavu je plánován pouze na jeden rok provozu. Důvodem je každým dalším rokem upadající návštěvnost dle tabulky č. 24. Proto by bylo tedy vhodné, kdyby každý rok byla vždy nová výstava, která by taktéž mohla reagovat na vesmírné úkazy daného roku.

5.2 Abonentní vstupné a věrnostní program

Abonentní vstupné

Jak již bylo mnohokrát zmíněno, v posledních dvou letech návštěvnost hvězdárny začala klesat. Jako vhodné řešení lze vnímat možnost zavedení abonentních vstupenek.

První variantou by byly abonentní vstupenky na pořady do digitária. Toto vstupné by bylo vhodné zejména pro rodiny s dětmi nebo pro školská zařízení, kteří by mohli shlédnout více pořadů za zvýhodněnou cenu. Pro samotnou organizaci by bylo abonentní vstupné výhodné zejména z hlediska „jistých“ návštěvníků, kteří vstupné uhradí předem. S takto obdrženými finančními prostředky může organizace tedy dále volně nakládat.

V případě abonentek na pořady by bylo dobré, aby si zájemce mohl celé abonmá poskládat zcela sám dle svého výběru. Není vhodné tyto vstupenky koncipovat tak, že by bylo přesně dáno, na jaké pořady předplatné platí. Je to z toho důvodu, že někteří návštěvníci již mohli shlédnout nějaký obsažený pořad, a tak by o předplatné mohli ztratit zájem.

Avšak za velkou nevýhodu lze považovat to, že se zakoupením abonentní vstupenky by měl mít abonent garanci stálého místa. To by bylo velmi obtížné, jelikož by se na každý pořad musela rezervovat daná místa, a tak by organizace u každého promítání přicházela o volně příchozí návštěvníky. Bylo by tedy nutné, aby držitel abonentní vstupenky provedl rezervaci na daný pořad alespoň týden dopředu, aby bylo jisté, na který čas opravdu přijde. Kdyby byla provedena rezervace a držitel by nepřišel, připadá v úvahu to, aby daný vstup abonentovi „propadl“.

Vhodnější variantou se jeví prodej abonentních vstupenek na přednášky, jelikož na dané téma jsou organizovány pouze jednou. Navíc jsou pořádány pouze jednou týdně, takže

by organizace nemusela držet místo na několik dalších vstupů, jako je tomu u pořadů. Tyto přednášky však zpravidla nejsou určeny pro děti, tudíž by tento prodej byl zaměřen na jinou cílovou skupinu.

Věrnostní program

Za jednodušší variantu lze považovat zavedení věrnostního programu pro pravidelné návštěvníky. Návštěvník, který by měl o tento program zájem, by se zaregistroval přes webové stránky hvězdárny a poté obdržel věrnostní kartu.

Zaregistrovaní návštěvníci by dostávali procentuální slevu, která by se postupně zvyšovala s počtem jejich návštěv. To by mohlo návštěvníky motivovat k dalšímu zakoupení pořadu nebo přednášky. Pravidelný návštěvník by také s každým nákupem jakékoliv vstupenky získával body, které by poté mohl uplatnit v obchůdku se zbožím.

Se zavedením věrnostního programu by se pojily náklady na vyhotovení věrnostních karet. Dále by se musela provést úprava pokladního systému, který by obsahoval databázi návštěvníků a zohledňoval slevy.

Věrnostní program lze chápat i jako marketingový nástroj. Návštěvníci by se při registraci mohli rozhodnout, zda by chtěli odebírat tzv. newslettery. Tento prostředek již organizace využívá, kde uvádí informace o pořadech nebo o zajímavých událostech. S věrnostním programem by však organizace mohla získat další kontakty, které by obeznamovala s dalšími činnostmi hvězdárny.

5.3 Vstupné jako zaměstnanecký benefit

Za velmi zajímavou možnost se jeví prodej vstupenek pro společnosti, které by je dále poskytovaly svým zaměstnancům jako zaměstnanecký benefit.

Zaměstnanecké benefity jsou jak pro zaměstnavatele, tak i zaměstnance výhodné. Lze je vnímat jako určitou formu motivace u zaměstnance, ale zejména jsou zde klady z daňového hlediska.

Především se jedná o benefity, které jsou pro zaměstnavatele daňovým nákladem a pro zaměstnance daňově osvobozeným příjmem. Do další skupiny lze řadit benefity, které jsou pro zaměstnavatele sice nedaňovým nákladem, ale neplatí se z jejich poskytnutí sociální a zdravotní pojištění. U zaměstnance se opět jedná o daňově osvobozený příjem.

Do této druhé skupiny spadají dle §6 odst. 9 písm. d) zákona č. 586/1992 Sb. i nepeněžitý příspěvky na kulturní akci.

U následující tabulky můžeme vidět, jakých úspor by zaměstnavatelé dosáhli, kdyby finanční prostředky nešly přímo k hrubé mzdě zaměstnance, ale na zaměstnanecký benefit. Tím tedy bude názorně ukázáno, proč by zaměstnavatelé měli mít o tyto vstupenky zájem.

Budeme uvažovat, že zaměstnavatel pro každého svého zaměstnance zakoupí dvě vstupenky na měsíc. Prodejní cena za 1 kus by byla stanovena na 100 Kč. To znamená, že každý měsíc by byl benefiitní nepeněžitý příspěvek v hodnotě 200 Kč, což je za rok 2 400 Kč pro každého zaměstnance.

Tabulka 26: Výpočet příspěvku z pohledu zaměstnavatele
zdroj: vlastní zpracování

Z pohledu zaměstnavatele		
	V rámci mzdy	V rámci benefitu
Výše příspěvku	2 400 Kč	2 400 Kč
SP a ZP zaměstnavatele (34 %)	816 Kč	není součástí
Daň z příjmu PO (19 %)	-	456 Kč
Σ náklady na 1 zaměstnance	3 216 Kč	2 856 Kč

Z uvedené tabulky můžeme vyčíst, že pokud by se společnost rozhodla poskytnout peněžitý příspěvek ke mzdě svého zaměstnance, náklady na jednoho zaměstnance by byly ve výši 3 216 Kč. Pokud by byl poskytnut nepeněžitý příspěvek formou benefitu, náklady by byly pouze 2 856 Kč, což je o 360 Kč úspornější volba. Pokud bychom uvažovali, že daná firma má 50 zaměstnanců, úspora by činila 18 000 Kč za rok, což není zanedbatelná částka.

Tabulka 27: Výpočet příspěvku z pohledu zaměstnance
zdroj: vlastní zpracování

Z pohledu zaměstnance		
	V rámci mzdy	V rámci benefitu
Výše příspěvku	2 400 Kč	2 400 Kč
SP a ZP zaměstnance (11 %)	264 Kč	není součástí
Superhrubá mzda (134 %)	3 216 Kč	Osvobozený příjem dle §6 odst. 9 písm. d) zákona č. 586/1992 Sb.
Zaokrouhlený ZD na celá sta nahoru	3 300 Kč	
Daň z příjmu ze závislé činnosti (15 %)	495 Kč	
Čistý příjem zaměstnance	1 641 Kč	2 400 Kč

Z pohledu zaměstnance je zde též rozdíl mezi formou poskytnutí příspěvku. Pokud by byl příspěvek poskytnut ke mzdě, čistý příjem by byl pouze ve výši 1 641 Kč. Za to poskytnutí nepeněžitého příspěvku by čistý příjem nesnížilo, jelikož je tento příjem od zdanění osvobozen.

Z uvedeného lze tedy předpokládat, že by společnosti o poskytování těchto vstupenek mohly mít zájem.

Jak již bylo zmíněno, vstupenky by se prodávaly za 100 Kč. Ty by příjemce mohl uplatnit jakkoliv, např. za pořad v digitáriu, přednášku nebo výstavu v exploratoriu. Pro představu bude tedy ukázáno, jakého zisku by organizace mohla dosáhnout, kdyby si vstupenky koupila výše uvedená společnost.

$$2 \text{ vstupenky za měsíc} * 12 \text{ měsíců} = 24 \text{ vstupenek pro jednoho zaměstnance za rok}$$

$$24 \text{ vstupenek} * 50 \text{ zaměstnanců} = 1\,200 \text{ vstupenek pro všechny zaměstnance za rok}$$

$$1\,200 \text{ vstupenek celkem} * 100 \text{ Kč} = 120\,000 \text{ Kč za rok od jedné společnosti}$$

Z uvedeného výpočtu můžeme vyčíst, že od jedné společnosti by bylo prodejem těchto vstupenek dosaženo výnosu ve výši 120 000 Kč za rok.

Prodej těchto vstupenek se tedy jeví jako velice výhodný, jelikož se zavedením se nepojí žádné neobvyklé náklady. Bylo by pouze nutné umístit informaci o této možnosti na webové stránky a kontaktovat např. partnery organizace.

5.4 Termínovaný vklad

Jelikož likvidita organizace je na značně vysoké úrovni, lze považovat za vhodné zřídit termínovaný vklad. Stav peněžních prostředků ke dni 31. 12. 2017 byl na běžném účtu organizace 4 788 609,94 Kč. V předchozím roce dokonce 5 677 052,27 Kč.

Avšak jak vyplývá z §36 zákona č. 250/2000 Sb. příspěvkové organizace, které jsou zřízeny územním samosprávným celkem, nemohou pořizovat finanční majetek. To nelze ani po předchozím souhlasu zřizovatele.

Pro představu je tedy dále uveden návrh, který ukazuje, o kolik by organizace mohla zhodnotit své finanční prostředky, kdyby zákon zřízení termínovaného vkladu umožňoval.

V současnosti má organizace zřízený účet u Komerční banky, a. s., která nabízí krátkodobé nebo střednědobé termínované účty s pevnou úrokovou sazbou. Podmínkou pro zřízení termínovaného účtu je vklad, který musí být minimálně 5 000 Kč. Zřízení a vedení účtu je zdarma. Nabízený úrok je ve výši 0,01 %, a to jak u krátkodobých i střednědobých termínovaných účtů. Předčasný výběr z účtu je sankcionován částkou 250 Kč.

Pro lepší představu bude v následující tabulce uveden výpočet termínovaného vkladu od Komerční banky, a. s., kdy vložená částka bude stanovena na 2 000 000 Kč a doba uložení bude 2 roky.

Tabulka 28: Výpočet termínovaného vkladu u KB, a. s.
zdroj: vlastní zpracování (www.kb.cz/cs)

Komerční banka, a. s.	
Vložená částka	2 000 000 Kč
Doba uložení	2 roky
Úroková sazba p. a. (stav k 27. 4. 2018)	0,01 %
Úrok před zdaněním	400,02 Kč
Srážková daň 15 %	60 Kč
Úrok po zdanění	340,02 Kč
Celková částka po zdanění	2 000 340,02 Kč

Z tabulky vidíme, že výnos z termínovaného vkladu při tak nízkém úroku je takřka minimální, proto je vhodné udělat průzkum, jaké úrokové sazby nabízejí jiné banky.

Tabulka 29: Průzkum úrokových sazeb pro termínované vklady

zdroj: vlastní zpracování dle údajů bankovních institucí

Úrokové sazby pro uložení vkladu na 24 měsíců, stav k 27. 4. 2018 (p. a.)	
Raiffeisenbank, a. s. (www.rb.cz)	0,01 %
Československá obchodní banka, a. s. (www.csob.cz)	0,05 %
UniCredit Bank, a. s. (www.unicreditbank.cz)	0,01 %
Fio banka, a. s. (www.fio.cz)	0,25 %
Oberbank AG (www.oberbank.cz)	0,60 %
Equa bank, a. s. (www.equabank.cz)	0,60 %
Sberbank CZ, a. s. (www.sberbankcz.cz)	0,80 %
Česká spořitelna, a. s. (www.csas.cz)	neposkytuje od 1. 3. 2016
MONETA Money Bank, a. s. (www.moneta.cz)	0,20 %

Z uvedené tabulky vyplývá, že nejlepší úrokovou sazbu nabízí Sberbank CZ, a. s. Na druhém místě se nachází Oberbank AG a Equa bank, a. s. Pro tyto banky bude vypracován detailnější rozbor o jejich nabízeném produktu pro lepší porovnání.

- **Sberbank CZ, a. s.**

Založení a vedení účtu	zdarma
Minimální vklad	30 000 Kč
Úroková sazba	závisí na délce a výši vkladu
Předčasný výběr / zrušení	2 % z předčasně vybírané částky, min. 1000 Kč
Podmínka	vedení běžného nebo spořicího účtu

- **Oberbank AG**

Založení a vedení účtu	zdarma
Minimální vklad	300 000 Kč
Úroková sazba	závisí na délce uložení
Předčasný výběr / zrušení	sražení poloviny úroků k předčasně vypovězené částce v okamžiku výběru
Podmínka	není uvedena

- **Equa bank, a. s.**

Založení a vedení účtu	zdarma
Minimální vklad	20 000 Kč
Úroková sazba	závisí na délce uložení
Předčasný výběr / zrušení	2 % z jistiny
Podmínka	vedení běžného účtu

Po detailnějším rozboru jsme zjistili, že Sberbank a. s. sice nabízí nejvyšší úrokovou sazbu, ale je zde podmínka pro vedení běžného nebo spořicího účtu u jejich banky, což může být považováno za nevýhodu, a navíc je zde stanovena sankce pro předčasné vybrání a zrušení vkladu. U banky Oberbank AG lze vnímat velkou výhodu v tom, že nepožadují se založením termínovaného vkladu vedení běžného nebo spořicího účtu. Avšak je zde též nevýhoda v podobě sankce při předčasném výběru či zrušení vkladu. Equa bank, a. s. má opět podmínku ve vedení běžného účtu a taktéž sankci za předčasné ukončení. Výše minimálního vkladu u všech bank nás víceméně nemusí zajímat, jelikož chceme vložit 2 000 000 Kč, což výrazně přesahuje hranici všech posuzovaných bank.

Jelikož sankce při předčasném výběru nebo zrušení jsou v podstatě u všech bankovních institucí, budeme zvažovat podmínky ve smyslu zřízení běžného nebo spořicího účtu. Pokud by si organizace nepřála založit účet u jiné banky, je vhodné využít nabídku od Oberbank AG, která tuto podmínku nevyžaduje. Jestliže by účet u jiné banky ničemu nepřekážel, je výhodné zvolit nabídku Sberbank, a. s., která nabízí vyšší úrok.

Tabulka 30: Výpočet termínového vkladu u Oberbank AG
zdroj: vlastní zpracování (www.oberbank.cz)

Oberbank AG	
Vložená částka	2 000 000 Kč
Doba uložení	2 roky
Úroková sazba p. a. (stav k 27. 4. 2018)	0,60 %
Úrok před zdaněním	24 072 Kč
Srážková daň 15 %	3 610,8 Kč
Úrok po zdanění	20 461,2 Kč
Celková částka po zdanění	2 020 461,2 Kč

Při úrokové sazbě 0,60 % p. a. lze očekávat zhodnocení vkladu o 20 461,2 Kč.

Tabulka 31: Výpočet termínovaného vkladu u Sberbank, a. s.
zdroj: vlastní zpracování (www.sberbankcz.cz)

Sberbank, a. s.	
Vložená částka	2 000 000 Kč
Doba uložení	2 roky
Úroková sazba p. a. (stav k 27. 4. 2018)	0,80 %
Úrok před zdaněním	32 128 Kč
Srážková daň 15 %	4 819,2 Kč
Úrok po zdanění	27 308,8 Kč
Celková částka po zdanění	2 027 308,8 Kč

Při úrokové sazbě 0,80 % p. a. lze předpokládat zhodnocení vkladu o 27 308,8 Kč. Sberbank, a. s. nabízí běžný účet ve formě konta pro neziskový sektor. Založení, změna nebo zrušení konta je bezplatné a vedení účtu stojí 65 Kč. Toto konto zahrnuje plno dalších služeb, ta nejzajímavější je v podobě zvýhodněného pásmového úročení, ve kterém se organizace většinou pohybuje v rozmezí $\geq 500\,000 < 5\text{ mil.}$

Tabulka 32: Pásmové úročení Sberbank, a. s. (stav k 27. 4. 2018)
zdroj: vlastní zpracování (www.sberbankcz.cz)

< 500 000	$\geq 500\,000 < 5\text{ mil.}$	$\geq 5\text{ mil.} < 15\text{ mil.}$	$\geq 15\text{ mil.}$
0,01 %	0,05 %	0,10 %	0,01 %

Pokud by tedy bylo zřízení termínovaného vkladu možné, bylo by pro organizaci vhodnější využít nabídky jiné banky z důvodu vyšších poskytovaných úroků. V budoucnu lze také předpokládat, že úrokové sazby vyhlášené ČNB se budou dále zvyšovat, tudíž výnosy z termínovaných vkladů budou stále přijatelnější a tím by sejevila možnost zřízení termínovaného vkladu o to zajímavější.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabývala zhodnocením hospodaření vybrané organizace veřejného sektoru pomocí analýzy nákladů a výnosů a dále modifikovanou finanční analýzou. Pro zpracování byla vybrána Hvězdárna a planetárium Brno, příspěvková organizace.

Hlavním cílem bylo na základě zhodnocení hospodaření předložit návrhy a doporučení, která povedou ke zlepšení současného ekonomického stavu organizace. Práce byla rozdělena do pěti částí.

Nejprve byly stanoveny cíle práce a vymezeny metody a postupy zpracování.

Další část byla zaměřena na teoretická východiska, která byla klíčová pro pochopení problematiky příspěvkových organizací. Nejdříve bylo ve stručnosti popsáno celé národní hospodářství, dále veřejný sektor a neziskové organizace. Důležitou částí byly zmíněné příspěvkové organizace, u kterých bylo popsáno jejich zřizování a vysvětlena hlavní a doplňková činnost. Dále byly konkrétněji představeny příspěvkové organizace územních samosprávných celků a v neposlední řadě bylo popsáno i vedení účetnictví a vybrané daně, které se mohou těchto organizací dotýkat. V závěru této části jsme se věnovali teoretickému pochopení modifikované finanční analýzy, která je klíčová pro další část této práce.

V rámci analytické části byla představena Hvězdárna a planetárium Brno z hlediska jejích podstatných informací. Následně byla provedena podrobná analýza nákladů a výnosů a také modifikovaná finanční analýza za pomoci vybraných ukazatelů. Analýza byla prováděna v rámci sledovaného období od roku 2013 do roku 2017.

Další část byla věnována celkovému zhodnocení analytické části, která podává ucelenější přehled o hospodaření organizace. Na základě tohoto zhodnocení byla vypracována další a zároveň poslední část bakalářské práce.

V závěrečné části byly předloženy návrhy a doporučení pro zlepšení hospodaření organizace. Z analýzy nákladů a výnosů vyplynulo, že poslední dva sledované roky byl problém z hlediska klesající návštěvnosti. To se odrazilo na klesajících výnosech, které nestačily pokrýt již vysoké náklady organizace, a proto byl čerpán rezervní fond. Z důvodu klesající návštěvnosti byl předložen návrh na zhotovení výstavy, která si klade

za cíl přilákat nové návštěvníky. Dále byla uvedena možnost zavedení abonentních vstupenek nebo věrnostního programu. Jako další návrh byl představen prodej vstupenek pro zaměstnavatele, kteří by je dále poskytovali formou zaměstnaneckých benefitů. Z hlediska modifikované finanční analýzy bylo zjištěno, že organizace dosahuje poměrně vysokých hodnot v oblasti likvidity, což znamená neefektivní vázání finančních prostředků. Ovšem zákon možnost zřízení termínovaného vkladu zakazuje, tudíž bylo pouze naznačeno, o kolik by si organizace své finanční prostředky mohla zhodnotit, pokud by to ze zákona bylo možné.

Díky zpracovávání této bakalářské práce jsem měla možnost více nahlédnout do oblasti příspěvkových organizací, konkrétně Hvězdárny a planetária Brno, která je svými projekty velmi dynamická. Bylo tedy zajímavé sledovat její pětiletý vývoj.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BLERY, Evangelia K., Efstathia KATSELI a Nertilda TSARA. 2010. Marketing for a non-profit organization. *International Review on Public and Nonprofit Marketing* [online]. 7(1), 57-68 [cit. 2017-12-11]. DOI: 10.1007/s12208-010-0049-2. ISSN 1865-1984. Dostupné z: <http://link.springer.com/10.1007/s12208-010-0049-2>

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 235 ze dne 1. dubna 2004 o dani z přidané hodnoty. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 78, s. 4946-5010. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=4382>

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 250 ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3557-3567. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3461>

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 563 ze dne 12. prosince 1991 o účetnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 107, s. 2802-2810. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2519>

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 586 ze dne 20. listopadu 1992 o daních z příjmů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 117, s. 3473-3491. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2640>

HAMERNÍKOVÁ, Bojka. 2017. *Veřejné finance: vybrané problémy*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-577-2.

Hvězdárna a planetárium Brno. 2013 - 2017. *Účetní výkazy – rozvaha, výkaz zisku a ztráty*. Brno.

Hvězdárna a planetárium Brno. 2018 [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <http://www.hvezdarna.cz>

Hvězdárna a planetárium Brno. 2013 - 2017. *Zprávy o činnosti*. Brno.

Hvězdárna a planetárium Brno. 2016. *Vnitřní směrnice o vedení účetnictví a hospodaření s majetkem*. Brno.

KRAFTOVÁ, Ivana. 2002. *Finanční analýza municipální firmy*. V Praze: C.H. Beck. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-7179-778-2.

MORÁVEK, Zdeněk a Danuše PROKŮPKOVÁ. 2016. *Příspěvkové organizace 2016 - 2017*. 3. aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-310-5.

OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. 2011. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. Praha: C.H. Beck. C.H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7400-342-4.

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. 2012. *Veřejný sektor - řízení a financování*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-936-4.

REKTOŘÍK, Jaroslav. 2010. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress. ISBN 978-80-86929-54-5.

STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ a Kateřina MAŤÁTKOVÁ. 2012. *Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové organizace*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-973-9.

VODÁKOVÁ, Jana. 2012. *Aktuální účetnictví ve veřejném sektoru*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-890-9.

VODÁKOVÁ, Jana. 2013. *Nástroje ekonomického řízení ve veřejném sektoru*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7478-324-1.

VRABKOVÁ, Iveta, Ivana VAŇKOVÁ, Jiří BEČICA a Šárka KRYŠKOVÁ. 2017. *Příspěvkové organizace: postavení, úkoly a technická efektivnost*. Ostrava: Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, Ekonomická fakulta. ISBN 978-80-248-4028-4.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A SYMBOLŮ

ČNB	Česká národní banka
DPH	daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
IPSAS	The International Public Sector Accounting Standards
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
ÚJ	účetní jednotka
ZDP	zákon o dani z příjmu
ZDPH	zákon o dani z přidané hodnoty
VUT	Vysoké učení technické
MHD	městská hromadná doprava
HČ	hlavní činnost
DČ	doplňková činnost
SP	sociální pojištění
ZP	zdravotní pojištění
PO	právnícká osoba
ZD	základ daně

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Celkové náklady a výnosy vybrané organizace	40
Graf 2: Náklady na spotřebu materiálu z hlavní činnosti organizace	42
Graf 3: Náklady na ostatní služby z hlavní činnosti organizace	45
Graf 4: Struktura nákladů z hlavní činnosti pro rok 2017	46
Graf 5: Porovnání návštěvnosti s tržbami ze vstupného	49
Graf 6: Vývoj počtu akcí v rámci krátkodobého užívání majetku jinými subjekty	52
Graf 7: Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů	56
Graf 8: Rentabilita nákladů doplňkové činnosti	57
Graf 9: Vývoj pohotové a okamžité likvidity	61
Graf 10: Čistý pracovní kapitál	63
Graf 11: Míra vázanosti fixních aktiv na výnosech	65
Graf 12: Míra finanční nezávislosti	66
Graf 13: Míra věřitelského rizika	67
Graf 14: Celková pasiva organizace	68

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Členění národního hospodářství dle Pestoffa	13
Obrázek 2: Logo Hvězdárny a planetária Brno	33
Obrázek 3: Hvězdárna a planetárium Brno.....	34
Obrázek 4: Organizační struktura	35

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Právní úprava příspěvkových organizací dle zřizovatele	18
Tabulka 2: Agregovaná rozvaha vybrané ÚJ.....	24
Tabulka 3: Kategorie účetních jednotek	25
Tabulka 4: Zdroje financování.....	37
Tabulka 5: Náklady hlavní a doplňkové činnosti	39
Tabulka 6: Výnosy hlavní a doplňkové činnosti	40
Tabulka 7: Náklady z hlavní činnosti organizace	41
Tabulka 8: Náklady z doplňkové činnosti	47
Tabulka 9: Výnosy z hlavní činnosti	48
Tabulka 10: Přehled vstupného vybrané organizace	50
Tabulka 11: Hrubý zisk z prodeje zboží vybrané organizace	50
Tabulka 12: Výnosy z doplňkové činnosti	51
Tabulka 13: Rozbor položky ostatní výnosy z činnosti.....	51
Tabulka 14: Výsledek hospodaření běžného účetního období vybrané organizace	53
Tabulka 15: Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů	55
Tabulka 16: Rentabilita nákladů doplňkové činnosti	57
Tabulka 17: Míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti.....	58
Tabulka 18: Pohotovlá likvidita.....	59
Tabulka 19: Okamžitá likvidita	61
Tabulka 20: Čistý pracovní kapitál.....	62
Tabulka 21: Míra vázanosti FA na výnosech	63
Tabulka 22: Míra finanční nezávislosti	65
Tabulka 23: Míra věřitelského rizika.....	67
Tabulka 24: Návštěvnost a vstupné sálu exploratoria	74
Tabulka 25: Odhadované náklady na výstavu	78
Tabulka 26: Výpočet příspěvku z pohledu zaměstnavatele.....	81
Tabulka 27: Výpočet příspěvku z pohledu zaměstnance.....	82
Tabulka 28: Výpočet termínovaného vkladu u KB, a. s.	83
Tabulka 29: Průzkum úrokových sazeb pro termínované vklady.....	84
Tabulka 30: Výpočet termínovaného vkladu u Oberbank AG	85
Tabulka 31: Výpočet termínovaného vkladu u Sberbank, a. s.	86

Tabulka 32: Pásmové úročení Sberbank, a. s.	86
--	----

PŘÍLOHY

Příloha 1: Zřizovací listina Hvězdárny a planetária Brno.....	I
---	---

Příloha 1: Zřizovací listina Hvězdárny a planetária Brno

zdroj: (Hvězdárna a planetárium Brno, 2018 [online]. [cit. 2018-05-01]. Dostupné z http://www.hvezdarna.cz/wpcontent/uploads/Zrizovaci_listina_Hvezdarny_a_planetaria_Brno.pdf)

STATUTÁRNÍ MĚSTO BRNO

ZŘIZOVACÍ LISTINA

organizace

HVĚZDÁRNA A PLANETÁRIUM BRNO, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

Úplné znění

**vyplývající z dodatku č. 1 schváleného Zastupitelstvem města Brna na Z7/18. zasedání
konaném dne 17. 5. 2016.**

Zastupitelstvo města Brna na svém zasedání č. Z6/035 konaném dne 17. 6. 2014 v souladu s ust. § 84, odst. 2, písm. d) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a ust. § 27 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, schválilo novou zřizovací listinu Hvězdárny a planetária Brno, příspěvkové organizace, která nahrazuje zřizovací listinu této příspěvkové organizace schválenou na Z5/038. zasedání Zastupitelstva města Brna konaném dne 5. 10. 2010, včetně dodatku č. 1 schváleného Zastupitelstvem města Brna na zasedání č. Z6/011 konaném dne 6. 12. 2011 a dodatku č. 2 schváleného Zastupitelstvem města Brna na zasedání č. Z6/018 konaném dne 9. 10. 2012.

Článek I.

Základní ustanovení

1. Název organizace zní Hvězdárna a planetárium Brno, příspěvková organizace (dále jen hvězdárna).
2. Zřizovatelem hvězdárny je statutární město Brno, se sídlem v Brně, Dominikánské nám. 1/196, 602 00, okres Brno-město, IČ: 44992785.
3. Sídlem hvězdárny je Brno, Kraví hora 522/2, PSČ 616 00.
4. IČ hvězdárny je 00101443.
5. Hvězdárna je zřizována jako příspěvková organizace statutárního města Brna, je právnickou osobou ve smyslu občanského zákoníku a při své činnosti se řídí platnými právními předpisy.
6. Hvězdárna byla zřízena v roce 1954.
7. Hvězdárna má nadregionální působnost.

Článek II. Historická kontinuita

Hvězdárnu začala v roce 1946 budovat Společnost pro vybudování lidové hvězdárny v zemském hlavním městě Brně. S prvními pozorováními se začalo v létě 1953, jako „Oblastní lidová hvězdárna v Brně“ byla oficiálně otevřena 16. října 1954. Dne 30. srpna 1959 byla rozšířena o novou budovu s projekčním planetáriem. Dne 4. října 1991 bylo slavnostně zprovozněno velké projekční planetárium. V letech 2010 a 2011 prošla budova hvězdárny rozsáhlou rekonstrukcí, která byla završena 10. listopadu 2011. Velké planetárium ukončilo provoz v březnu 2013, po přestavbě sálu byl 31. října 2013 zprovozněn v sále digitální projekční systém (tzv. hybridní planetárium).

Organizace nesla v letech v 1965-1970 název „Lidová hvězdárna a planetárium v Brně“, v letech 1970-1973 „Hvězdárna a planetárium v Brně“, od 19. dubna 1973 do konce května 2008 „Hvězdárna a planetárium Mikuláše Koperníka v Brně“ a dále do listopadu 2010 „Hvězdárna a planetárium Mikuláše Koperníka v Brně, příspěvková organizace“.

Zřizovatelské pravomoci vykonával od roku 1954 do roku 1990 Městský národní výbor v Brně, po jeho zániku je zřizovatelem hvězdárny statutární město Brno.

Od 1. ledna 1986 do 10. června 2008 byla součástí hvězdárny jako odloučené pracoviště „Hvězdárna ve Vyškově“.

Hvězdárna byla dne 6. listopadu 2001 zapsána do obchodního rejstříku vedeném Krajským soudem v Brně oddíl Pr, vložka 17. Dne 5. října 2010 schválilo Zastupitelstvo města Brna na svém zasedání č. Z5/038 v souvislosti s modernizací hvězdárny s účinností od 1. prosince 2010 nový název „Hvězdárna a planetárium Brno, příspěvková organizace“.

Článek III. Hlavní účel a předmět činnosti

1. Hlavním účelem hvězdárny je propagovat a popularizovat vědu a výsledky vědeckých výzkumů, především z oborů o neživé přírodě, zejména astronomie, rozvíjet zájmovou činnost, organizovat a provádět metodickou a výzkumnou činnost. Je institucí neformálního vzdělávání, kulturních i sociálních aktivit, která klade důraz na kritický způsob myšlení, interaktivní přístup a inspiraci návštěvníků k samostatnému experimentování a k objevování základních zákonů vědy a techniky.
2. Předmět činnosti hvězdárny:
 - A. Pravidelně umožňuje pozorování hvězdné oblohy a Slunce, popisuje, demonstrovuje a vysvětluje astronomické jevy prostřednictvím provozu planetária ve svých prostorách i mimo ně zájemcům z řad veřejnosti, organizovaným skupinám a školním výpravám;
 - B. Realizuje odborné, vzdělávací i populárně vědecké akce a aktivity v oblasti přírodních, technických a společenských věd (např. audiovizuální pořady, přednášky, workshopy), zejména pak v oboru astronomie a příbuzných přírodovědných oborů,

- ve svěřených objektech i mimo ně, zájemcům z řad veřejnosti, organizovaným skupinám a školním výpravám;
- C. Otevírá a ztraktivňuje problematiku vědy a výzkumu potenciálním zájemcům – mateřským, základním, středním i vysokým školám (studentům i pedagogům), stejně jako odborné i laické veřejnosti;
 - D. Podporuje, vydává a prodává odborné, vzdělávací i populárně vědecké periodické i neperiodické publikace, metodické materiály, pomůcky a potřeby, zvukové a zvukově-obrazové záznamy;
 - E. Poskytuje metodickou a odbornou pomoc v oboru astronomie a příbuzných přírodovědných oborů;
 - F. Vytváří podmínky pro růst počtu studentů a absolventů přírodovědných a technických oborů na českých středních, vyšších odborných a vysokých školách;
 - G. Organizuje a podílí se na pořádání kulturních, společenských, odborných i vzdělávacích akcích ve svěřených objektech i mimo ně;
 - H. Podílí se a realizuje vlastní populárně-vědeckou i vědecko-výzkumnou činnost v oblasti přírodních, technických a společenských věd a výsledky publikuje;
 - I. Pečuje o odborný růst a zvyšování kvalifikace svých zaměstnanců;
 - J. Provádí údržbu, opravy, vývoj a výrobu přístrojů, zařízení i jiných produktů a forem (např. interaktivních exponátů, didaktických pomůcek, systémů dálkového vzdělávání) pro vlastní odborné, vzdělávací i populárně vědecké aktivity a také pro jiné organizace i jednotlivce;
 - K. Pravidelně komunikuje a spolupracuje s vědeckými, univerzitními i akademickými institucemi;
 - L. Spolupracuje s podobně zaměřenými centry neformálního i formálního vzdělávání i s jednotlivci v České republice a v zahraničí.

3. Doplňková činnost hvězdárny:

3.1 Zřizovatel povoluje hvězdárně tyto okruhy doplňkové činnosti:

Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona.

Obory činnosti:

- velkoobchod a maloobchod;
- reklamní činnost, marketing, mediální zastoupení;
- pronájem a půjčování věcí movitých;
- fotografické služby;
- zprostředkování obchodu a služeb;
- realitní činnost, správa a údržba nemovitostí

Zabezpečování pronájmů prostor sloužících podnikání, které nejsou potřebné k zajišťování hlavního účelu a předmětu činnosti hvězdárny, v souladu s článkem VII. zřizovací listiny.

3.2 Tyto činnosti nesmí narušovat plnění hlavního účelu a předmětu činnosti hvězdárny.

3.3 Příjmy z doplňkové činnosti musí být odděleně účtovány a sledovány a podléhají dani z příjmu.

3.4 Prostředky získané doplňkovou činností použije hvězdárna pro financování hlavního účelu a předmětu své činnosti.

4. Tyto činnosti provozuje hvězdárna ve svém sídle a případně i v dalších k tomu určených prostorách.

Článek IV. Statutární orgán

1. Statutárním orgánem příspěvkové organizace je ředitel, kterého jmenuje a odvolává Rada města Brna. Ředitel je jmenován na základě výběrového řízení. Ředitel je jmenován na dobu neurčitou. Práce ředitele je hodnocena obvykle po pěti letech funkčního období. Výsledky hodnocení jsou projednávány Radou města Brna. Rada města Brna stanoví plat ředitele a zásady hmotné zainteresovanosti. Ředitel je zaměstnancem hvězdárny.
2. Ředitel hvězdárny zejména:
 - řídí činnost hvězdárny v souladu s právními předpisy, zastupuje ji navenek, jedná jejím jménem, odpovídá za její činnost a za celkovou personální politiku;
 - uzavírá a rozvazuje pracovní poměr se všemi zaměstnanci hvězdárny, ustanovuje je do funkcí, stanoví jim plat a náplň pracovní činnosti;
 - zřizuje podle potřeby stálé nebo dočasné poradní a pracovní orgány;
 - řídí se Zásadami vztahu orgánů statutárního města Brna k příspěvkovým organizacím, schválenými Radou města Brna, v platném znění (dále jen Zásady), a dalšími věcně příslušnými dokumenty schválenými orgány města;
 - plní úkoly vyplývající z funkce statutárního orgánu organizace, ze zřizovací listiny a uložené mu orgány statutárního města Brna.
3. Ředitel hvězdárny ustanoví z řad zaměstnanců hvězdárny stálého zástupce, který ho zastupuje po dobu jeho nepřítomnosti ve vymezeném rozsahu práv a povinností ředitele. Zástupce se podepisuje za hvězdárnu tak, že k jménu, příjmení a funkci ředitele připojí svůj podpis s dodatkem „v z.“ (v zastoupení).
4. Ředitel může být dále zastupován jím pověřeným zástupcem, který je oprávněn jednat pouze v konkrétní věci a v rozsahu stanoveném v pověření. Pověření musí být vždy písemné.

Článek V. Organizační uspořádání

Organizační uspořádání, pracovní náplně, úkoly i povinnosti pracovníků a vzájemné vztahy stanoví organizační a pracovní řád hvězdárny, který vydává ředitel hvězdárny na základě této zřizovací listiny a platných právních předpisů.

Článek VI. Vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele, který se předává hvězdárně k hospodaření

Statutární město Brno předává hvězdárně k hospodaření v souladu s ustanoveními zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen z. č. 250/2000 Sb.), následující majetek (dále jen svěřený majetek):

1. Nemovitý majetek, jenž se nachází v k. ú. Veveří, obec Brno:

- pozemek p. č. 687, zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je stavba občanského vybavení č. p. 974, Kraví hora 1;
 - pozemek p. č. 691, zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je stavba občanského vybavení č. p. 522, Kraví hora 2;
 - pozemek p. č. 690, zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je stavba občanského vybavení č. p. 523, Kraví hora 3;
 - pozemek p. č. 685/2, ostatní plocha, ostatní komunikace;
 - pozemek p. č. 685/7, ostatní plocha, ostatní komunikace;
 - pozemek p. č. 685/18, ostatní plocha, jiná plocha;
 - pozemek p. č. 685/19, ostatní plocha, zeleň;
 - pozemek p. č. 685/20, ostatní plocha, zeleň
2. Movitý majetek, dle aktuálních inventárních seznamů, které jsou přílohou a nedílnou součástí této zřizovací listiny.
 3. Majetek v podobě projekčního digitálního systému a projekční plochy, jenž je pořízen z dotace operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace, v rámci projektu Přírodovědné digitarium – návštěvnické centrum, registrační č. projektu CZ.1.05/3.2.00/09.0160, a to na dobu udržitelnosti projektu, tj. nejméně do 30. 11. 2018.
 4. Hodnota svěřeného nemovitého a movitého majetku je uvedena v aktuálních inventárních seznamech majetku.

Článek VII.

Vymezení majetkových práv a povinností při hospodaření se svěřeným majetkem

1. Svěřený majetek je ve vlastnictví zřizovatele. Hvězdárna nabývá majetek pro svého zřizovatele, nestanoví-li z. č. 250/2000 Sb. jinak, s právem užívání tohoto majetku pro hvězdárnu.
2. Při hospodaření se svěřeným majetkem se hvězdárna řídí platnými právními předpisy, metodikami, věcně příslušnými dokumenty schválenými orgány statutárního města Brna, zejména Zásadami, a úkoly vyplývajícími z usnesení orgánů statutárního města Brna. Hvězdárna řádně hospodář se svěřeným majetkem, zejména provádí údržbu, opravy a zabezpečuje jeho provoz.
3. Svěřený majetek statutárního města Brna hvězdárna vede v účetnictví a zajišťuje v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen z. č. 563/1991 Sb.), provádění odpisů ze svěřeného majetku. Hvězdárna předává zřizovateli podklady a dokládá skutečnosti pro přiznání daně z nemovitosti a připravuje podklady pro zřízení věcných břemen (služebností) na objekty pro vedení sítí dle platné právní úpravy.
4. Hvězdárna je povinna inventarizovat majetek, se kterým hospodář, v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. a v souladu se Zásadami a aktualizované výsledky inventarizace předávat v jednom vyhotovení zřizovateli prostřednictvím Odboru kultury Magistrátu města Brna.
5. Hvězdárna průběžně předkládá zřizovateli návrhy na likvidaci přebytkového a neupotřebitelného majetku.

6. Dispozice se svěřeným majetkem zřizovatele:

6.1 Hvězdárna je oprávněna uzavírat svým jménem krátkodobé dohody o užívání místností a prostor ve svěřených objektech a svěřených pozemků na dobu do 29 dnů včetně. Příjmy z těchto dohod jsou příjmy hvězdárny.

6.2 Hvězdárna je oprávněna jménem statutárního města Brna uzavírat smlouvy o nájmu:

- a) místností a prostor ve svěřených objektech a svěřených pozemků na dobu delší než 29 dnů, avšak nepřesahujících dobu 12 měsíců;
- b) částí prostor (ploch) ve svěřených objektech pro umístění prodejních automatů na dobu neurčitou;
- c) ploch a zdí svěřených nemovitostí za účelem umístění informačních cedulí orientačního charakteru, a to na dobu neurčitou;
- d) prostor ve svěřených objektech, ve kterých jsou umístěna zařízení sloužící k zásobování svěřených objektů energiemi (kotelny, výměňkové stanice, atd.), a to na dobu neurčitou a za účelem provozování těchto zařízení;

Hvězdárna je povinna v těchto případech zveřejnit záměr pronájmu na webových stránkách hvězdárny minimálně 15 dnů před uzavřením příslušné smlouvy. V těchto případech musí být na straně pronajímatele uvedeno statutární město Brno a skutečnost, že působnost ve věci uzavření smlouvy byla zřizovací listinou svěřena příspěvkové organizaci. Příjmy z těchto smluv jsou příjmy hvězdárny.

6.3 Smlouvy na pronájem místností a prostor ve svěřených objektech, svěřených pozemků, ploch a zdí svěřených nemovitostí přesahující 12 měsíců a na dobu neurčitou [vyjma smluv uvedených v bodu 6.2 písm. b), c) a d)] je oprávněn uzavírat pouze zřizovatel. Příjmy z těchto smluv jsou příjmy zřizovatele, který je zohledňuje v transferu poskytovaném hvězdárně dle z. č. 250/2000 Sb.

6.4 Hvězdárna je oprávněna svým jménem uzavírat na dobu do 29 dnů včetně krátkodobé dohody o užívání, a na dobu delší než 29 dnů smlouvy o pronájmu:

- a) movitých věcí, které tvoří vnitřní vybavení pronajímaných místností a prostor;
- b) movitých věcí pro akce zajišťované zřizovatelem nebo ostatními příspěvkovými organizacemi zřízenými statutárním městem Brnem v oblasti kultury;
- c) technického zařízení sloužícího k pořádání přednášek a představení, koncertů, jiných kulturních akcí, konferencí, seminářů, workshopů a jiných slavnostních příležitostí, pokud tento majetek hvězdárna dočasně nevyužívá;
- d) interaktivních a experimentálních exponátů, pokud tento majetek hvězdárna dočasně nevyužívá.

Příjmy z těchto smluv jsou příjmy hvězdárny.

6.5 Jiné dispozice se svěřeným majetkem je oprávněn provádět pouze zřizovatel.

6.6 Hvězdárna zajišťuje investice do svěřeného majetku v rámci finančních prostředků uvedených ve finančním plánu hvězdárny a v rámci finančních prostředků, které má

k dispozici v investičním fondu. Jiné investice je hvězdárna oprávněna realizovat pouze se souhlasem zřizovatele.

- 6.7 Hvězdárna užívá i jiný majetek než majetek zřizovatele, a to na základě smluvních a jiných právních vztahů.
- 6.8 Hvězdárna zastupuje zřizovatele před orgány státní správy ve správních řízeních týkajících se svěřeného majetku za předpokladu souhlasného stanoviska zřizovatele ke konkrétním záměrům hvězdárny. Hvězdárna je oprávněna nechat se v těchto řízeních zastupovat na základě plné moci zvoleným zástupcem.
- 6.9 Hvězdárna v případě potřeby sdružuje prostředky s jinými partnery a vstupuje do širších účelových právních a ekonomických vztahů s jinými subjekty podle platných právních předpisů.

Článek VIII.

Vymezení doby, na kterou je organizace zřízena

Hvězdárna je zřízena na dobu neurčitou.

Článek IX.

Ostatní ustanovení

1. Hvězdárna se ve své činnosti řídí platnými obecně závaznými právními předpisy, dodržuje stanovené finanční vztahy k rozpočtu zřizovatele, hospodaří dle zákona č. 250/2000 Sb. a plní úkoly vyplývající z usnesení Zastupitelstva města Brna a Rady města Brna a věcně příslušných dokumentů schválených těmito orgány.
2. Zřizovatel provádí kontrolu činnosti hvězdárny.
3. Hvězdárna se zapisuje do obchodního rejstříku.

Článek X.

Závěrečná ustanovení

1. Tato zřizovací listina byla schválena Zastupitelstvem města Brna na jeho Z6/035. zasedání konaném dne 17. 6. 2014 a nabyla účinnosti dnem 2. 7. 2014.
2. Zřizovací listina je vyhotovena v pěti výtiscích, z nichž jeden obdrží hvězdárna, a čtyři zřizovatel.

V Brně dne - 8 -06- 2016

.....
Ing. Petr Vokřál
primátor statutárního města Brna

